

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií, katedra Politologie

Bc. Renata Vachová

Mediální obraz migrace v českých médiích

- migrační krize a Babišova MAFRA

Diplomová práce

Praha 2016

Autor práce: Renata Vachová

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Gladišová

Rok obhajoby: 2016

Bibliografický záznam

VACHOVÁ, Renata. *Mediální obraz migrace v českých médiích - migrační krize a Babišova MAFRA*. Praha, 2016. 71s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií. Katedra politologie. Vedoucí diplomové práce Mgr. Lucie Gladišová

Abstrakt:

Tato diplomová práce má za cíl potvrdit či vyvrátit hypotézu, že média (Mladá fronta DNES a Lidové noviny), vlastněná skupinou MAFRA, vytváří mediální obraz migrační krize shodný s optikou Andreje Babiše jako jejich majitele. S využitím kvantitativní obsahové analýzy zkoumá články, které se v denících k tématu objevily mezi březnem až prosincem 2015. Teoretická část práce se skládá ze dvou kapitol. První se věnuje mediálnímu obrazu a konstrukčnímu mechanismu medií a druhá kapitola uvádí do terminologie migrace a migrační politiky. Práce obsahuje také kontextuální část, která deskriptivně zachycuje Evropskou migrační krizi a na základě těchto poznatků je konstruován design výzkumu. Navazující analytická část propojuje poznatky kvantitativní analýzy a výzkumu postojů A. Babiše. Závěr práce zodpovídá výzkumné otázky, které byly za účelem sepsání této práce stanoveny. Práce je řešena na základě aktuálnosti tématu a možné proměny přístupů politických stran v následujících volbách.

Klíčová slova:

Mediální obraz, migrační krize, uprchlictví, MAFRA, Babiš, migrace, obsahová analýza, ANO 2011, volby, zpravodajské hodnoty

Rozsah práce: 127 500 znaků

Abstract:

This thesis aims to prove or disprove the hypothesis that the media (Mlada fronta DNES and Lidové noviny), owned by a group of MAFRA, creates the media image of a migratory crisis consistent with the preview of the owner Andrej Babiš. This thesis examines articles in the newspapers using quantitative content analysis on this topic appearing between March-December 2015. The theoretical section consists of two chapters; first dealing with the media image and the design of the media mechanism and second, introducing the terminology of migration and migration policy. The Thesis also includes the contextual information, capturing and describing the European migration crisis on the basis of these findings and constructed in the design research. The analytical part incorporates knowledge of quantitative analysis and research positions A. Babiš. The conclusion answers the research questions that are for the purpose of writing this paper. This work is based on the relevance of the topic and the possible transformation of attitudes of political parties in the coming elections.

Keywords:

Media representation, migration crisis, refugees, MAFRA, Babiš, migration, media content analysis, ANO 2011, elections, news values

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne:

Renata Vachová

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Lucii Gladišová za cenné rady, přístup a trpělivost. Dále bych chtěla poděkovat mé rodině, manželovi a přátelům, kteří mi byli psychickou oporou.

PROJEKT DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno:

Renata Vachová

E-mail:

vachovarenata@seznam.cz

Semestr:

LS-2.semestr

Akademický rok:

2014/2015

Název práce:

Migrace jako téma v českých médiích - hlavní omyly, rizika

Migration in Czech media - key mistakes and risks

Předpokládaný termín dokončení (semestr, školní rok):

LS 4.semestr 2015/2016

Vedoucí diplomového semináře:

Prof. PhDr. Blanka Říhová, CSc.

Vedoucí práce (není povinné):

Mgr. Lucie Gladišová

Zdůvodnění výběru tématu práce (5 řádek):

V současné situaci je velice aktuální otázka přistěhovalectví a imigrantských kvót. Chtěla bych se zaměřit na téma migrace v české společnosti a to konkrétně její mediální obraz. Média mající vliv na veřejné mínění, svým uchopením ovlivňují své příjemce. Proto jsem si zvolila periodika a to konkrétně na celostátní úrovni. Chtěla bych hledat zda-li se potvrzuje stereotypní chování medií na téma Migrace.

Předpokládaný cíl (5 řádek):

Cílem práce bude výzkum výskytu článků na téma migrace ve vybraných tištěných denících od posledních voleb do PS v roce 2013 do poloviny roku 2015. Analýza výstupu a formulace hlavních omylů, kterých se média dopustila a následná formulace rizik, které jsou způsobeny vlivem médií. Vybrala jsem si povolební období, jelikož bych v práci chtěla poukázat na stranickou formulaci volebních programů k problematice migrace.

Základní charakteristika tématu (10 řádek):

Předpokládaná struktura práce (10 řádek):

- úvod
- stať
 - o teoretická část
 - Masmédia
 - Rasismus a xenofobie
 - Migrační politika ČR
 - o empirická část
 - český tisk
 - anketa
 - migrace a politické programy politických stran vzešlých z voleb
 - o analytická část
- závěr

Základní literatura (10 nejdůležitějších titulů):

- BARŠOVÁ, A., BARŠA, P. Přistěhovalectví a liberální stát. Imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku. 2005. Brno: Masarykova univerzita.

- KLUSÁKOVÁ, M. Jaký je hodnotový svět českých médií? Proměna a zastoupení vybraných hodnot v českých celostátních denících v letech 1988 – 2008. 2010. Brno.
- KUNCZIK, M. Základy masové komunikace. 1995. Karolinum: Praha.
- McCOMBS, M. Agenda setting: Nastolování agendy - masová média a veřejné mínění. 2009. Praha: Portál.
- McCOMBS, M. Setting the Agenda: The Mass Media and Public Opinion. 2004. Cambridge: Polity Press.
- MCQUAIL, D. Úvod do teorie masové komunikace. 2009. Praha: Portál.
- Nečitelní cizinci: Jak se (ne)píše o cizincích v českém tisku. (Hard to Make Out Foreigners: How Foreigners Are (Not) Written about in the Czech Press). 2003. Multikulturní centrum Praha, Praha 2003, 94 s., brož.
- SCHULZ, W. Analýza obsahu mediálních sdělení. 2011. Karolinum. ISBN 9788024619804.
- ŠÍŠKOVÁ, T. Menšiny a migranti v České republice: my a oni v multikulturní společnosti 21. století. 2001. Praha: Portál. ISBN 80-717-8648-9.
- WALLACE, C. Xenophobia in Transition: Austria and Eastern Europe Compared, Wien. 1999. Institut für Höhere Studien.

Podpis studenta a datum
3.6.2015

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí diplomového semináře		
Garant oboru		

I. ÚVOD	1
II. TEORETICKÁ ČÁST	5
<i>mediální část</i>	5
1. MEDIÁLNÍ KONSTRUKCE REALITY	5
1.1 Agenda setting.....	6
1.2 Priming a Framing.....	7
1.3 Gatekeeping.....	9
1.4 Zpravodajské hodnoty.....	10
2. TISK JAKO MASMÉDIUM	11
2.1 Typologie zpráv.....	12
3. MEDIÁLNÍ OBRAZ	14
<i>migrační část</i>	15
4. ZÁKLADNÍ MIGRAČNÍ TERMINOLOGIE	15
4.1 Migrace.....	15
4.2 Migrační teorie.....	17
4.3 Pojmy cizinec, imigrant, uprchlík, azylant.....	18
4.4 Migrační politika.....	20
III. KONTEXTUÁLNÍ ČÁST	24
5. EVROPSKÁ MIGRAČNÍ KRIZE	24
5.1 Průběh a lokace Evropské migrační krize.....	24
5.2 Postoje vybraných členských států ke krizi.....	32
5.3 Migrační politika EU.....	34
6. MIGRAČNÍ POLITIKA ČR	39
6.1 ČR a migrační krize.....	42
7. Hnutí ANO A ANDREJ BABIŠ	45
7.1 ANO a Evropská migrační krize.....	46
7.2 Nové příležitosti ANO – blížící se volby.....	48
8. VYBRANÁ MÉDIA A. BABIŠE – MLADÁ FRONTA DNES A LIDOVÉ NOVINY	49
8.1 Charakteristika deníku MF DNES.....	50
8.2 Charakteristika deníku Lidové noviny.....	51
IV. METODOLOGICKÁ ČÁST	53
9. CÍL VÝZKUMU	53
10. HLAVNÍ HYPOTÉZA A POMOCNÉ VÝZKUMNÉ OTÁZKY	53
11. DESIGN VÝZKUMU	56
11.1 Analytická metoda.....	56
11.2 Výzkumné období – zdůvodnění.....	56
11.3 Výzkumný vzorek + konstrukce.....	57
V. ANALYTICKÁ ČÁST	59
12. INTENZITA POKRYTÍ MIGRAČNÍ KRIZE MÉDII	60
12.1 Počet článků.....	60
12.2 Počet slov.....	63
12.3 Žánr článků.....	64
12.4 Zpravodajská hodnota jako mediální rutina.....	65
12.5 Shrnutí komunikačních strategií mediálního pokrytí migrační krize.....	69
12.5.1 Médium Lidové noviny.....	69
12.5.2 Médium MF DNES.....	70
12.5.3 Komparace.....	70
13. MIGRAČNÍ KRIZE OPTIKOU A. BABIŠE	72
VI. ZÁVĚR	75
SEZNAM ZDROJŮ.....	80
SEZNAM PŘÍLOH.....	86

Seznam obrázků, grafů a tabulek

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Trasy nelegální migrace do EU v letech 2014/15	27
Obrázek č. 2: Odkud pochází migranti z 3 nejpobulárnějších tras	28
Obrázek č. 3: Diagram národnostního složení tranzitujících osob 06/2015-01/2016	43
Obrázek č. 4: Podrobný přehled vlastnictví MAFRA	50
Obrázek č. 5: Časová osa - kategorizace výroků: A. Babiš	72

Seznam grafů

Graf č. 1: Žadatelé o azyl z neevropských zemí – 2005 - 2010	26
Graf č. 2: Počet migrantů po Balkánské trase	28
Graf č. 3: Počet migrantů Centrální středomořské trasy	29
Graf č. 4: Nelegální migranti Západní středomořské trasy	30
Graf č. 5: Nelegální migranti Východní středomořské trasy	31
Graf č. 6: Počet cizinců v ČR mezi 1993 - 2014	40
Graf č. 7: ČR a nelegální migrace	42
Graf č. 8: Čtivost deníku MF DNES 2/2015 – 2/2016	51
Graf č. 9: Čtivost deníku Lidové noviny 2/2015 – 2/2016	52
Graf č. 10: Počet článků relevantních pro analýzu - měsíčně	61
Graf č. 11: Lidové noviny: LN produkce zpráv; titulní strana a 2. strana	62
Graf č. 12: MF DNES: produkce zpráv; titulní strana a 2. strana	63
Graf č. 13: Průměrný počet slov článků v mediích	63
Graf č. 14: Počet článků dělených dle rozsahu	64
Graf č. 15: Sledované zpravodajské hodnoty Lidové noviny	66
Graf č. 16: Sledované zpravodajské hodnoty MF DNES	66
Graf č. 17: Tonalita: Lidové noviny	67
Graf č. 18: Tonalita: MF DNES	68
Graf č. 19: Hard news/ Soft news	69

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Migrační politika	21
Tabulka č. 2: Klíčová slova - key words	57
Tabulka č. 3: Počet článků jednotlivá média	60
Tabulka č. 4: Rozšířená verze publikování dle měsíců	61
Tabulka č. 5: Žánry článků	65

I. Úvod

Odborník na geomigraci docent Dušan Drbohlav o migraci jako globálním problému hovoří už na začátku devadesátých let. Charakterizuje mezinárodní migraci jako implikaci vnějších a vnitřních faktorů. V důsledku zintenzivnění migračních tlaků vůči Evropě na základě nepříznivého socioekonomického a politického vývoje většiny zemí třetího světa.

Výzkum adresuje otázku problematiky vývoje migrační knize, která v roce 2015 zasáhla Evropu. Specificky se zaměřuji na migrační krizi Středomořské migrace. Na základě migrujících osob se tak rok 2015 stal také rokem, kdy Evropská unie navýšila počet obyvatel o více jak milion migrantů.

Migrace a uprchlictví je multidisciplinární problematikou. Značnou část práce bude tvořit snaha o širší ucelení mezinárodní migrační krize, postoje států atd. Zařazení této části je důvodem pro pochopení a možné vyhodnocování mediálního obrazu. Potřebuji získat data a zmapovat vývoj v kontextuální části pro výslednou analýzu a také pro sestavení správné metodologie.

Tato diplomová práce bude mít následující strukturu. Práci jsem se rozhodla dělit do 4 částí – teoretickou, kontextuální, metodologickou a analytickou. V první část práce se budu zabývat teoretickými východisky, o které se analýza opírá, konkrétně jde o terminologii vysvětlující vliv zpráv na čtenářovo vnímání a také způsob výběru zpráv. Uvádím teorii mediální konstrukce reality, nastolování agendy (Agenda setting), teorii priming a framing, gatekeeping a teorii zpravodajských hodnot. Dále budu charakterizovat tisk, jako mnou zvolené masmédiu, sloužící pro výzkum mediálního obrazu. V neposlední řadě se zaměřím na mediální obraz. Poté přiblížím migraci jako společenský fenomén a terminologii vážící se k této problematice. Také jsem zařadila kapitolu o migrační politice a stručném vývoji na evropském kontinentu.

Na základě výzkumného tématu jsem zařadila kapitolu kontextuální části, která je podle mě důležitá pro propojení teoretické a metodologické. Pokusím se přiblížit prostředí současné migrační krize. Dále se v této části zaměřím na souvislosti evropské a české migrační politiky a představím cílové médium. V návaznosti na vlastníka cílového media představím i hnutí ANO a jejich současnou politickou pozici.

O postupu svého zkoumání se rozepíši v metodologické části a stanovím výzkumné otázky. Na základě nadefinovaných vzorků se pokusím zodpovědět, zdali se

mediální obrazy obou deníků liší nebo jsou podobné. Výzkumnou metodou této části je zvolená nejběžněji užívaná kvantitativní metoda analýzy textu. Výzkum se táže po vysokém množství dat, proto hodnotím tuto metodu jako nejvhodnější. Metoda dokáže zpracovat a převést velké množství textu do měřitelné proměnné a tudíž statisticky uchopit.

Analytická část už bude sloužit pouze k provedení samotné analýzy vybraného výzkumného vzorku nadefinovaného v metodologické části.

Práce má za cíl potvrdit či vyvrátit hlavní hypotézu: Předpokladem je, že zkoumaná média skupiny MAFRA se téměř totožně vyjadřují o migrační krizi jako jejich vlastník A. Babiš.

A to pomocí hlavní výzkumné otázky: **HVO: Je výsledný mediální obraz migrace v denících Mladá fronta DNES a Lidové noviny shodný s optikou A. Babiše jako vlastníka těchto medií?**

Cílem práce tedy je porovnat výsledné mediální obrazy obou deníků na základě zmapování jejich hodnot ve vztahu fenoménu migrace, konkrétně migrační krize. Především mě zajímá, jestli výzkumem dojde k potvrzení své teorie, že migrace je v médiích prezentována především negativně. Dále mě zajímá přístup obou deníků k této problematice. Zdali ji věnují prostoru málo, dostatečně či nadměrně čili jak je vypichována (Priming). K výsledku se dostanu analýzou konstrukčních mechanismů při konstrukci mediálního obrazu. Mediální obraz migrace má velký vliv na to, co si společnost poté může myslet tzv. teorie nastolování agendy, jak vysvětlím v teoretické části.

Výzkum má primárně deskriptivní účel, který se snaží popsat editoriaální strategie a hodnoty zmíněných deníků. Pokusím se zařadit i vysvětlení jevů, které mají za následek, že se v různém období psalo o migraci v odlišných tématech. Ke zlomové události, kdy se o migraci v médiích píše na titulních stranách, dochází především v měsíci duben kvůli potopené lodi s uprchlíky snažící se dostat do Evropy. Migrační krize postupně začala eskalovat a vrchol měla v médiích v období září – listopadu 2015. Blíže přiblížím v analytické části na základě výsledků. Proto jsem vybrala za počáteční období zkoumání měsíc březen 2015, abych mohla toto své tvrzení potvrdit či vyvrátit. Vycházím tedy

z dedukce, že mediální obraz migrace v podobě, kterou zkoumám, se začal utvářet právě v prvním kvartálu roku 2015.

Druhá polovina hypotézy se věnuje Andreji Babišovi a jeho postoji k migrační krizi. Pro zkoumání tohoto osobního názoru jedné osoby jak ministra financí, tak osoby předsedy politické strany ANO, jsem zvolila kanál Youtube ANO, který je dostatečně zásobovaný A. Babiše výroky k problematice uprchlictví.

V poslední řadě použiji metodu predikce. Chtěla bych se pokusit zodpovědět otázku, jak se můžou projevit zjištěné závěry hlavní výzkumné otázky na volebním programu ANO 2011 v komunálních volbách, senátních a následujících parlamentních. Beru na vědomí, že to bude pouze nevědecké (subjektivní) uvážení, jelikož není možné vyvodit závěr na základě výzkumu mediálního obrazu.

K výzkumu jsem se rozhodla pro použití nástroje ANOPRESS. Je to vyhledávací nástroj sloužící k monitoringu médií a nabízející archiv mediálních výstupů.

Diskuse k tezím (důvody odchýlení od podávané verze)

Na závěr úvodu bych chtěla argumentovat, proč došlo ke změně obsahu práce nikoli tématu. V tezích magisterské práce jsem se ubírala odlišným směrem a to pouze na imigrační politiku ČR, volební programy a stereotypizaci médií v podobě rasismu a xenofobie. Rozhodla jsem se změnit náplň práce na základě událostí, které se v kontextu migrační politiky a vůbec proměny charakteru mezinárodní migrace do Evropy udály. V tomto kontextu zpracovávaného tématu považuji za relevantnější zaměřit se na migrační krizi. Migrace je fenomén, který je v naší společnosti zakotven velmi dlouho. Charakter, kterého migrace nabyla dnes, může být považován za globální problém. Proto jsem si téma Mediálního obrazu migrace v Českých médiích vybrala, když jsem ho našla ve vypsáních tématech. Zajímalo mě tento jev a také mě zajímalo, jaký vliv může mít prezentace tématu v českém tisku. Nyní přejdu k důvodům, které mě vedly k upravení obsahu. Téma bylo zvoleno po skončení zimního semestru na jaře 2015, kdy se fenomén mezinárodní migrace v českých médiích nijak výrazně neprojevoval. Nicméně mě v průběhu zadané práce okolnosti vedly změnit náplň práce. Situace v Evropě se natolik proměnila, že mě tento jev zaujal a rozhodla jsem se sledovat jeho mediální obraz. Zvolila

jsem celostátní tisk, konkrétně Lidové Noviny a MF DNES, Důvodem výběru je změna vlastnictví, jelikož vlastníkem se v roce 2013 stal dnes už politický činitel Andrej Babiš. Rozhodla jsem se zaměřit se na noviny jako nástroj politické moci, i když tento termín může být nepřesně užit. Není zde důkazu, že by Andrej Babiš svá média napřímo využíval ke své podpoře. Mým cílem je zkoumat mediální obraz obsahovou analýzou a následně porovnat výstupy Andreje Babiše orientované na téma migrační krize. Chtěla bych zjistit, zdali se tyto výsledky protínají.

Na obhajobu jsem si připravila věcné argumenty, které dle mého názoru ovlivnily, proč jsem se rozhodla upravit zkoumaný problém. Nabývám názor, že:

- zkoumat migrační krizi jako téma uprchlictví je pro českou diskuzi aktuální a přínosnější než původní plán práce;
- charakter migrační politiky Evropské unie a především i vnitřní politiky států se proměňuje v reakci na vznikající krizi, která lze nepředvídat do budoucna;
- dopady na legislativu, která by měla přijít s konceptem zavedení kvót, na základě kterých se určí procento přerozdělování imigrujících osob;
- migrační krize má také dopad na rozpočty a ekonomiku Evropské unie;
- v neposlední řadě se díky migraci a s ní spojený příliv „uprchlíků, běženců, imigrantů“ mění nálada společnosti. Proměňují se postoje a nálady společnosti. Na tyto proměny většinou reagují politické strany či by měly reagovat. Společnost nárokuje nové požadavky a řešení krize. Faktem je, že migrační krize také nahrává minoritním radikálnějšími skupinám. Společnost je také otřesena teroristickými útoky z posledních měsíců, a tak se kumulují i strachy a obavy a na základě uprchlické krize a spojováním s Islámským státem, se zvyšuje xenofobní myšlení společnosti.

Na základě těchto argumentů a důvodů se má práce, nesoucí podnázev Migrační krize a Babišova MAFRA, ubrala směrem, který považuji za účelnější a přínosnější.

II. Teoretická část

Abych mohla zodpovědět otázky z úvodní části, zaměřím se nejdříve na teoretický díl diplomové práce, jelikož je její nedílnou součástí. Pro lepší orientaci jsem se rozhodla tuto část dělit na teorii zabývající se mediální částí práce a migrační zvlášť. V začátku se věnuji žurnalistické stránce této práce. Důležitou součástí diplomové práce je teoretické uvedení do širšího kontextu proběhlých událostí na Evropském kontinentu, které zapříčinily zájem českých médií a veřejnosti o fenomén migrace. Tato novodobá migrace se váže na hlavní výzkumnou část diplomové práce a to k mediálnímu obrazu migrace, jak již bylo zmíněno v úvodu. Je důležité objasnit hlavní typy migrace a spojující terminologii a vybrané teorie migračních sítí, které podle mého názoru souvisí s nastalou migrační krizí.

MEDIÁLNÍ ČÁST

1. Mediální konstrukce reality

Co je pro nás realitou? Na tuto otázku se pokusím zodpovědět teorií, jak se konstruuje mediální realita. Naše sociální realita může být konstruována právě médii. Dílo Sociální konstrukce reality od sociologů Bergera a Luckmanna tvrdí, že realita je utvářena sociálně a lidé za realitu považují to, co je obklopuje. Každý tedy má svou utvořenou realitu.¹ Je ale důležité, do jaké míry je tato naše sociální realita dotvořena právě tou mediální. Spolutvůrcem reality je mediální složka, která působí na naši realitu. Média svou schopností nastolování témat, problémů, názorů a otázek vymezují, co je přijato do společnosti, ale zároveň mají vliv na definování hodnot či utváření stereotypů.² Konstruovaný svět, za pomoci lidí a médií, se považuje za objektivní realitu.³ „*Vykonstruovaný svět se pro recipienta stává faktickou realitou, neboť ke většině věcí,*

¹ GRYGAR, J.; BERGER, P. L.; LUCKMANN, T. *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění*. 1999. Str. 64.

² REIFOVÁ, I. *Slovník mediální komunikace*. 2004. Str. 295.

³ Tamtéž. Str. 109.

*o nichž je zpravován, přímý přístup nemá.*⁴ Můžu tedy sumarizovat, že na základě žurnalistických výběrů zpráv vzniká obraz, který pro recipienta vytváří mediální realitu.

Teoretik věnující se masovým médiím McQuail vymezil mediaci. Média chápe jako okno, kterým lze vidět události a zkušenosti. Ty nám rozšiřují rozhled viděním na vlastní oči, co se děje. Metaforicky připisuje kategorie 6 termínům. Média tedy můžeme za prvé chápat jako *zrcadlo*, které události ukazuje, co se ve společnosti děje a to i za ceny zkreslení událostí. Dalším termínem označuje za *filtr* (strážný či gatekeeper), který třídí události a vybráním jen některých událostí, potlačuje jiné náhledy a názory. Média mají také funkci *ukazatele či vykladače*, kteří určují směr sdělení a doplňují určité nastalé události. Některá média mají také možnost zpětné vazby – *fóra*. Poslední funkcí, kterou nám média mohou zkreslovat realitu prostřednictvím falešného odrazu světa, a tak vytvořit bariéru, označuje jako *plátno*.⁵

Poznatek doktora T. Trampoty, působícího na Fakultě sociálních věd, že zpravodajství je pro společnost důležitou součástí prezentace světa, vystihuje jeho výrok: „*V mnoha případech se zpravodajství skutečně stává hlavním či jediným zdrojem informací o společenských jevech a událostech, se kterými nemají publika možnost bezprostředního kontaktu.*“⁶

1.1 Agenda setting

Pro práci s mediálním obrazem se musím podívat směrem, odkud zprávy přicházejí. Odkud se téma dostane do médií a může tím být ovlivněn mediální obraz. Svět kolem nás je médiu prezentován jako „pseuo prostředí“, ve kterém není možné postihnout všechna témata světového dění ale pouze výběr.⁷

Teorie Agenda setting, čili nastolování témat, má za cíl explanaci, jak je publikum ovlivňováno médiu. Proč se v médiích nějaká témata opakují a dostává se jim prostoru podstatně více než jiným. *Lazarferd a kol. (1944) o tomto jevu hovořili jako o schopnosti*

⁴ KUNCZIK, M. *Základy masové komunikace*. 1995. Str. 125.

⁵ MCQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. 2002. Str. 89.

⁶ TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. 2006. Str. 12.

⁷ LIPPMANN, W. *Public Opinion*. 1997. Str. 22.

„vytvářet témata.“⁸ Média mají schopnost svým výběrem ovlivňovat témata, o kterých společnost přemýšlí. Tato témata, která jsou vybírána médii, se jeví ve společnosti jako více důležitá.⁹ Jak ve své eseji sumarizoval McCombs: nad rámec postojů a názorů, obrazy reality vytvořené masmédií, mají dopad na osobní chování jedinců, sahající ať už na výběr vysoké školy až po hlasování o volebních dnech.¹⁰ McCombs každodenní setkávání se „naší“ reality s realitou mediální pojmenovává jako setkání se second-hand reality čili s realitou z druhé ruky.¹¹

Nastolování témat se skládá z 3 hlavních částí, kterými jsou politická, veřejná a mediální agenda a jejich vzájemné působení.¹² Tyto hlavní části jsou součástí výzkumů, kterými se má přijít na to, proč jednotlivá témata mají určitou významnost v médiích a proč dochází ke změnám této významnosti. Každé téma se tak dá pozorovat v několika rovinách: proč má téma svou pozornost médií, proč zrovna nyní a s jakou četností.¹³ Agenda setting „počítá s procesem ovlivňování směřujícím od priorit politických či jiných zájmových skupin ke zpravodajským prioritám médií, kde hrají velkou roli zpravodajské hodnoty a zájmy publika, a odtud k názorům veřejnosti.“¹⁴ McCombs konstatuje, že významnost a přesouvání se témat z agendy mediální do veřejné se děje ve společnostech s otevřeným politickým a mediálním systémem.¹⁵ Mediální a veřejná agenda jsou kapacitně omezené. Počet témat, kterým se v daný moment dokáže společnost zabývat je cca pět až sedm.¹⁶

1.2 Priming a Framing

Do nedílné součásti teorie analýzy médií patří framing (rámcování) a priming (vypíchnutí). Vypíchnutí vyloženo ve smyslu zviditelnění daných témat. Priming je mechanismem sloužícím k ovlivňování pozornosti na dané téma. Doslova priming

⁸ McCOMBS, M. *Agenda setting: nastolování agendy – masová média a veřejné mínění*. 2009. Str. 38.

⁹ TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. 2006. Str. 113.

¹⁰ McCOMBS, M. *Agenda setting: nastolování agendy – masová média a veřejné mínění*. 2009. Str. 19.

¹¹ Tamtéž. Str. 1.

¹² DEARING, J. W., ROGERS, E. M. *Agenda-Setting*. 1996. Str. 5.

¹³ Tamtéž. Str. 7-8.

¹⁴ McCOMBS, M. *Agenda setting: nastolování agendy – masová média a veřejné mínění*. 2009. Str. 389.

¹⁵ Tamtéž. Str. 37.

¹⁶ Tamtéž.

znamená zviditelnit. Teorie primingu byla představena teoretikem Shante v roce 1982. Priming navazuje na agenda setting, ale nerozhoduje, o jakých tématech se bude psát. Zaměřuje se, jak dlouho se s daným tématem bude nakládat časově, a tím tedy jak dlouho bude téma vnímáno za důležité.¹⁷ Důležité je při zkoumání primingu sledovat, co je médiu zdůrazňováno a jakými prostředky.¹⁸

Priming je důsledkem nastolování agendy. Je nedílnou součástí při sledování vazeb mezi vysílatelem zprávy a příjemci. Pokud je médiu kladen důraz na určité téma, publikum to může zvýšit dostupnost postojů.¹⁹ V této práci využiji priming v rámci sledování, jak dlouho se téma imigrantů drželo na hlavních stranách novin nakladatelství MAFRA.

Kromě toho, že média mají vliv na výběr témat, která se stanou předmětem veřejné agendy a jak dlouho se o nich bude psát, mají vliv na způsob psaní o daném tématu. Tomuto procesu se říká rámování, udávání rámce tedy framing. „*Rámování přitahuje naši pozornost k úhlům pohledu komunikátorů a jejich publika, k tomu, jak zpracovávají témata zpravodajských relací.*“²⁰

Tyto rámce dle Entmana pomáhají téma zarámovat a tedy dát mu význam. „*Zarámování představuje výběr některých aspektů vnímané reality a jejich zdůraznění v komunikovaném textu, čímž se posiluje určitá definice problému, kauzální interpretace, hodnocení nebo doporučené řešení popsané skutečnosti.*“²¹ Framing má podobu tematickou či epizodickou.²² Pro téma diplomové práce vysvětlím toto dělení na následujícím příkladu. Epizodicky ztvárněná imigrace by mohla vypadat, jako příběh daného imigranta či jeho rodiny a jeho putování do Evropy. Imigrace zaznamenaná tematicky je zasazená do širšího kontextu. Může být například doprovázena statistickými čísly a grafy.

¹⁷ WANTA, W. *The public and the national agenda: How people learn about important issues.* 1997. Str. 86.

¹⁸ TRAMPOTA, T. *Zpravodajství.* 2006. Str. 124.

¹⁹ ŠKODOVÁ, M.; ČERVENKA, J. *Agenda-setting: teoretické přístupy.* 2008. Str. 37.

²⁰ McCOMBS, M. *Agenda setting: nastolování agendy – masová média a veřejné mínění.* 2009. Str. 87.

²¹ ENTMAN, R. M. *Framing: Toward clarification of a fractured paradigm.* 1993. Str. 52.

²² TRAMPOTA, T. *Zpravodajství.* 2006. Str. 123.

1.3 Gatekeeping

Teorie nastolování agendy zahrnuje i teorii gatekeepingu. Selektivní koncepce zpráv, při výběru do zpravodajství, se nazývá gatekeeping. Blíže jde o zabývání se, jakým způsobem se kontroluje obsah masmédií. Pozice gatekeepera definuje následující: „*Gatekeeper rozhoduje, které události se stanou událostmi veřejnými a které ne, a účastní se tak formování společenských a světonázorových postojů recipientů.*“²³ Pojem gatekeeper či gatekeeping se používá pro označování procesů, zdali připustit zprávu do médií, zda dějící se událost projde takzvanou branou – gate.²⁴ Poprvé tento pojem zmínil sociolog Kurt Lewin, který sledoval, jak lidé nakupují v supermarketech a co vkládají do svých košíků – výrobky tak prošly bránou rozhodnutí, zdali koupit vybraný produkt.²⁵ V komunikaci a médiích byl pojem poprvé použit Whitem, který pojem prezentoval jako průchod zprávy bránou do světa žurnalistiky a médií, jak bylo avizováno výše. Dle White: „*výběr událostí do zpráv se ukázal jako velmi subjektivní a související s hodnotovým úsudkem založeným na zkušenostech, postojích a očekáváních gatekeepera.*“²⁶ Také Reifová gatekeepery označuje za filtr, který ovlivňuje tvorbu a výběr obsahů, jež budou zveřejněny. Mají také vliv na formát zveřejněné zprávy.²⁷

Gatekeeper není pouze tvůrce zprávy, ale také příjemce. První gatekeeper sice zprávu generuje, sepisuje, ale může to být také šéfredaktor či editor. Na konci tohoto procesu stojí samotný příjemce zprávy, který má zprávu číst a ten se rozhodne, jestli bude zprávu konzumovat nebo ne.²⁸

Proces rozhodování závisí na několika úrovních a omezení. Informaci jde prezentovat po splnění určitých představ. Tyto úrovně formulovala P. Shoemaker:²⁹

- *individuální úroveň*: záleží na výkonu redaktora a jeho profesních zkušenostech

²³ KUNCZIK, M. *Základy masové komunikace*. 1995. Str. 115.

²⁴ MCQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. 1999.

²⁵ KUNCZIK, M. *Základy masové komunikace*. 1995. Str. 114.

²⁶ Tamtéž.

²⁷ REIFOVÁ, I. *Slovník mediální komunikace*. 2004. Str. 70.

²⁸ REIFOVÁ, I. *Slovník mediální komunikace*. 2004. Str. 71.

²⁹ SHOEMAKER, P. J.; VOS, T. *Gatekeeping theory*. 2009. Str. 134-135.

- *úroveň mediálních rutin*: tradice médií, co je přípustné pro média
- *úroveň organizace*: jak je koncipován deník, tisk
- *extra mediální úroveň*: stav ekonomikou a politikou
- *ideologická úroveň*: ovlivněno dobou

1.4 Zpravodajské hodnoty

Najít teorii či pravidla, která nám vysvětlují faktory výběru zpráv, není skoro možné. Pokud se má charakterizovat deník či pouze jen partikulární problematika, využívá se charakteristika užívaných zpravodajských hodnot. Pojem zpravodajská hodnota (news value) byla poprvé použita Walterem Lippmannem, kdy dle jeho názoru hodnota je domněnka žurnalisty, co zajímá publikum.³⁰

Současně se ke zpravodajským hodnotám přistupuje jinak. Je jich velké množství. Dle Burtona a Jiráka se dá vypočítat 15 zpravodajských hodnot:³¹ *výskyt, blízkost, jasnost, jednoduchost, smysluplnost, novost, kontinuita, možnost dalšího vývoje, personalizace, negativita, souznění, překvapení, variace a vztah k elitním státům či celebritám*. Diplomová práce využije ke svému výzkumu pouze tyto následující tři: *Personalizace, konflikt, negativita* a to z důvodu hypotézy diplomové práce, která zkoumá negativitu.

Personalizace: projev či důsledek jednání konkrétní osoby – jednání jedné osoby (vzhled, sociální status, jednání, celkové působení).

Negativita a konflikt spolu úzce souvisí. Konflikt je vždy negativní, ale negativita nemusí hned znamenat konflikt, může znamenat negativní predikci. Například uvedu tematiku násilí uprchlíků na občanech, potyčka jako konflikt a sociální problém, kriminalita, vyšetřování policií, hrozby aj. jako negativitu.

³⁰ KUNCZIK, M. *Základy masové komunikace*. 1995. Str. 119.

³¹BURTON, G.; JIRÁK, J. *Úvod do studia médií*. 2001. Str. 247.

2. Tisk jako masmédiium

S ohledem na tuto práci a její cíl se nemohu zaobírat teorií masmédií v detailním zkoumání. Cíleně mi jde o přiblížení novin jako média, jelikož se tato diplomová práce zabývá mediálním obrazem v tištěných denících nakladatelství MAFRA. Masový tisk je nazýván komerčním, jelikož je provozován monopolistickými koncerny z důvodu tvorby zisku, a je příliš závislý na příjmech z reklamy výrobků.³²

„*Masmédia, masová média (z angl. (anglický) mass media = hromadné sdělovací prostředky) představují souhrn médií užívaných v procesu masové komunikace, které zprostředkovávají a rozšiřují informace a sdělení široké veřejnosti.*“³³ Masová média jsou tedy organizovaným prostředkem komunikace mnoha příjemci. Masovým médiem mohou být noviny, časopis, rozhlas, televize nebo internet. Hlavním znakem masmédiia je schopnost přenosu informace k příjemci co nejrychlejším způsobem.

Koncept, který nás zajímá a který souvisí s mediálním obrazem, je mediální reprezentace. „*Jednotlivé reprezentace se zakládají na opakovaném výběru a zdůraznění určitých atributů popisovaného a opomíjení atributů jiných.*“³⁴ Některá témata mají v médiích podobné znění. To platí i o imigraci a migrantech. Podrobněji přiblížím v analytické části. Dělí se i závislost dějící se události na to, jak je popisována. Trampota dělí tento proces do 3 úrovní³⁵:

- *Typ* – atribut, který se opakovaně prezentuje v médiích
- *Archetyp* – reprezentace zakořeněná v dané kultuře reflektující její hodnoty a principy, příklad boj dobra a zla
- *Stereotyp* – mentální kategorie sloužící k zařazení různých událostí či osob

Stereotyp medií přiblížím v následujícím textu. Přeci jen se stereotypizace některých témat dá vysledovat v médiích. Stereotypy vedou ke zjednodušování obrazů a ke generalizaci. Stereotyp dle Burtona je lidský projev, postoj ustanovený opakováním téhož. Zjednodušovaná představa se projevuje v ustálených rysech, a poté se tyto rysy

³² MCQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. 1999. Str. 31.

³³ FRANK, T.; JIRÁSKOVÁ, V. *K mediální výchově*. 2008. Str. 13.

³⁴ TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. 2006. Str. 91-92.

³⁵ Tamtéž. Str. 93

přenáší na jednotlivce.³⁶ Stereotyp lze charakterizovat jako prvek vědomí regulující vnímání a hodnocení událostí či osob, které ovlivňuje naše chování.³⁷ Stereotypy většinou nevznikají na základě vlastní osobní zkušenosti, ale na základě přejímání z jiných zdrojů. Stereotyp, jako šablonu významu, dělí Lippmann do čtyř funkcí³⁸:

stereotypy sloužící k uspořádávání okolního světa tak, účel být pochopitelný

stereotypy jako zkratky odkazující přímo a rychle na určitý význam

stereotypy jako způsob odkazování ke světu umožňují, aby se v rámci vedoucí ideologie ve společnosti posuzovaly určité skutečnosti jako přirozené a nezpochybnitelné

stereotypy jako vyjádření hodnot a postojů – nutný konsensus ve společnosti, aby se daný rys mohl stereotypizovat

Dle Lippmanna podléhají stereotypům i masová média. Jsou jedním z hlavních zdrojů socializace. Příjemci, v některých případech, díky nim definují realitu na základě toho, co vnímají z medií, aniž by měli srovnání s realitou. Vnímáme to, co máme nadefinováno a stereotypizováno z kultury a medií.³⁹

2.1 Typologie zpráv

Základním kamenem zpravodajství je zpráva, což je dle definice, žurnalisticky zpracovaná informace o tom, co se stalo či stane. A tyto fakta, činy či myšlenky jsou pouze zaznamenané, konstatované.⁴⁰ Zprávy z medií se dělí do několika skupin dle tematického zaměření proběhlých událostí. Typologie J. Harthleye považuje za základní témata:⁴¹

- politické události
- ekonomické
- zahraniční
- domácí události

³⁶ BURTON, G.; JIRAK, J. *Úvod do studia médií*. 2003. Str. 188.

³⁷ MAŘÍKOVÁ, H., PETRUSEK, M., VODÁKOVÁ, A. a kol. *Velký sociologický slovník. 1. a 2. svazek*. 1996. Str. 1229.

³⁸ BURTON, G.; JIRAK, J. *Úvod do studia médií*. 2003. Str. 189.

³⁹ LIPPMANN, W. *Public Opinion*. 1960. Str. 81.

⁴⁰ OSVALDOVÁ, B. *Zpravodajství*. 1995. Str. 24.

⁴¹ TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. 2006. Str. 3.

- příležitostné události
- sport

Američtí novináři dále dělí zprávy na hard news a soft news. Hard news, míněno jako horké novinky, jsou zprávy, které nabízí novou událost, která se musí zařadit okamžitě do zpráv. Soft new jsou spíše doplňujícími zprávami, které jsou většinou nadčasové, takže nezáleží na okamžitém uvedení.⁴²

Zkoumaným prvkem typologie zpráv, použitým ve výzkumu diplomové práce, je definování zprávy dle žánru. Použiji typologii Barbory Osvaldové, která zprávu označuje za základní kámen zpravodajství a rozlišuje tyto žánry⁴³:

- *Zpráva – Odpovídá čtenářům na základní otázky: kdo, co, kde, kdy, jak a proč?*
- *Komentář – Výrazně autorský útvar, jehož cílem je vysvětlit a zhodnotit z různých úhlů pohledu aktuální sociální jev nebo problém a zaujmout k němu stanovisko.*
- *Rozhovor – Dialog otázek a odpovědí. Novinář klade otázky, zachycuje atmosféru setkání a osobitost zpovídaného.*
- *Reportáž – Svědecká výpověď konkrétního zážitku, kromě aktuálních informací zahrnuje i subjektivní pohled autora.*
- *Recenze – Hodnotící útvar, který představuje veřejnosti nějaké dílo.*
- *Sloupek – Základem je stručné a vtipné podání nějakého zážitku či pozorování, vedoucí k zevšeobecnění.*

⁴² TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. 2006. Str. 3.

⁴³ OSVALDOVÁ, B.; HALADA, J. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2002. Str. 29.

3. Mediální obraz

Diplomová práce se zabývá mediálním obrazem imigrace v médiích MAFRA. Mediální obraz se chápe jako stereotypizace určitého tématu v mediální konstruktivní realitě. Každá média svými postupy, jak píše o určitém tématu, ovlivňují unikátně mediální obraz daného tématu. Nejde o realitu tématu, ale o jeho obraz.

Co mám na mysli, když se zaobírám tématem mediálního obrazu, vysvětlí následující model. Mediální obraz nemá přímou definici a v odborné literatuře není blíže dohledatelný. Může být tedy subjektivně definován mnoha způsoby. Pan Volek v publikaci *Mediální obraz ve volební kampani*, obraz definuje jako image (obraz), který zobrazuje abstraktní kvalitu a ideu prostřednictvím znaků a symbolů. *„Mediální obraz má povahu typifikovaného, zjednodušeného symbolu či přesněji znakové sestavy jako reprezentaci konkrétních objektů a událostí, do kterých se promítají jak představy, postoje, názory a zkušenosti jejich tvůrců, tak i konzumentů. Mediální obraz z pohledu studia masových komunikačních prostředků zahrnuje jak pokus zachytit „materializovaný a zdánlivě uchopitelný otisk“ reality, tak velmi individualizovanou zkušenost skládanou z dílčích atributů, které mohou být opakovaně rekonfigurovány, remediovány, respektive opakovaně vkládány do různých mediálních rámců a více méně svévolně rekombinovány s jinými prvky jiných mediálních obrazů.“*⁴⁴

Mediální obraz tedy chápu jako komplexní pojetí daného tématu, který je pomocí podaných informací médii dotvářen.

⁴⁴VOLEK, J. *Mediální obraz ve volební kampani. Prezidentská volba v médiích jako ritualizované (melo)drama o hledání aristokrata plebejce*. 2013. Str. 6.

MIGRAČNÍ ČÁST

4. Základní migrační terminologie

Abychom mohla splnit cíl práce, musím se zaměřit také na terminologii. Jelikož je migračních teorií a termínů nepřehledné množství, pro zkoumání jsem vybrala ty, které jsou důležité a váží se k tématu mé diplomové práce. Cílem tedy není podrobný úvod do migrace a její terminologii, ale vysvětlení pojmů navazující na probíhající události. Pro úvod této kapitoly jsem vybrala několik migračních teorií jako doplnění k termínům. Náplní není představit veškeré přístupy, vybrala jsem teorii světového systému, teorii globálního města a teorii migračních sítí. Dále kapitola představí hlavní druhy migrace a také termíny jako azylant, uprchlík, imigrant atp. Terminologie slouží jako úvod do orientování se v událostech roku 2015, kdy se v médiích mnohoznačně zvětšil počet psaných článků na toto téma, a vysvětlení se vzájemně doplňuje s výrazy migrační terminologie. Závěrečná subkapitola stručně přiblíží, jak se vyvíjela migrační politika na území Evropy.

4.1 Migrace

Podle definice Ministerstva vnitra ČR je migrace definována následovně: „Migrace je přesun jednotlivců i skupin v prostoru, který je spolu s porodností a úmrtností klíčovým prvkem v procesu populačního vývoje a výrazně ovlivňuje společenské a kulturní změny obyvatel na všech úrovních. S ekonomickým rozvojem se intenzita migrace neustále zvyšuje.“⁴⁵ Definice Organizace Spojených Národů označuje za migranta kohokoli, kdo překročí hranice jiného státu a setrvá minimálně jeden rok.⁴⁶

Jelikož důvodem migrace může být několik příčin, migrace se jako společenský jev, dělí na několikero různých typů, a proto zmíním jen nejzákladnější. Jak již bylo zmíněno v úvodu, pro potřeby diplomní práce je důležité objasnit pojem imigrace a imigrant. Standardní model naznačuje, že migraci lze definovat dělením na vnější

⁴⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Azyl, migrace a integrace*. 2015.

⁴⁶ INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION. *Glossary on Migration*. 2011.

(emigrace) či vnitřní (imigrace). Dle Ministerstva vnitra si pro vysvětlení ujasním definici. Imigrace je přesun jednotlivce či skupin v prostoru na území jiné než je místo původního domovského státu. Dále se migrace dělí na migraci dobrovolnou či vynucenou.⁴⁷ K dobrovolné migraci je často připojován termín ekonomická migrace. J. Rex rozlišil 3 typy imigrace.⁴⁸ Zmíněná ekonomická migrace se označuje za stav, kdy migrant má zájmy ekonomického charakteru za zlepšení pracovních a sociálních podmínek ve vyspělejší zemi. Dále dělí imigraci na přistěhovaleckou, kdy imigrant migruje za svou etnickou skupinou do jiného státu. Třetí skupinou jsou uprchlíci, jejichž důvody mohou zahrnovat přírodní katastrofy, válečné konflikty, porušování lidských práv, občanská válka. Jedná se o imigraci nucenou.

Pro rozlišení, kdy je imigrant motivován ekonomicky či jde o uprchlíka, vysvětlím modelem push - pull faktorů. Tento model se snaží vysvětlit motivy zahraniční migrace. S touto teorií přišli Bogue a Petersen, kdy příčinami jsou tak zvané faktory popudu – push factors. Osoby nutí emigrovat z mateřské země kvůli špatné ekonomické situaci, nedostatku pracovních míst, rasové persekuce, politické represe ale také živelné pohromy a klimatické změny. Opačným faktorem je faktor přitahování – pull factors, mezi které se zařazuje ekonomická a politická stabilita, vyšší kvalita života či politická svoboda. Osoba tedy dobrovolně imigruje do vybrané země.⁴⁹

⁴⁷ DRBOHLAV, D. UHEREK, Z. *Reflexe migračních teorií*. 2007. Str. 124.

⁴⁸ GUIBERNAU, M., REX, M. *The Ethnicity Reader – Nationalism, Multiculturalism and Migration*. 1997. Str. 280.

⁴⁹ DRBOHLAV, D. UHEREK, Z. *Reflexe migračních teorií*. 2007. Str. 129.

4.2 Migrační teorie

Cílem této kapitoly není popsat všechny dostupné teorie. Vzhledem k rozsahu a tématu práce budou v této kapitole popsány pouze ty teorie, které se přímo vztahují k tématu práce dle mého výběru. Existuje řada explanačních teorií migrace. Teorii push a pull jsem vysvětlila v předešlé kapitole, jde o koncept, který je základním modelem migračních teorií. Sociálně-politický push faktor je také válka, diskriminace či pronásledování.⁵⁰ Zmiňuji tento faktor, abych mohla také konstatovat, že ne jenom koncept push a pull faktorů ovlivňuje migraci. Dalším faktorem, který se dá sledovat, je teorie migračních sítí, které vysvětlují způsoby, jakými se migrace udržuje a produkuje. V následujících odstavcích vysvětlím 3 teorie, které dle mého názoru mohou pomoci pochopit migraci osob do Evropy a zachytit důvody.

Za první vybranou teorií jsem zvolila teorii světového systému. Teorie je stavěna na Wallersteinově konceptu nerovnosti mezi centrem a periferií. Centrum je rozvinuté a periferie zaostává. Teprve kapitál, který je investován do periferie centrem, vyvolává postupný přesun obyvatel z periferií do center, tedy vyvolává migraci obyvatel.⁵¹ Kapitál přivedený do méně rozvinutých zemí tedy musí být následován pracovní migrací do center. Důsledkem pracovní migrace je levná pracovní síla, která vytváří závislost na jádře - poskytovateli pracovní síly. „*Globalizace poslední čtvrtiny 20. století podtrhla základní předpoklad tohoto přístupu – totiž že pracovní migrace je jen jedním subsystémem systému světového trhu. Migrace je v tomto období posilována a zintenzivňována zvýšením mobility kapitálu a zboží, zrychlením dopravy a přenosu informací, rozvojem elektronických médií a prostředků komunikace, schopných takřka okamžitě propojit i ta nejvzdálenější místa planety.*“⁵² S tímto tvrzením souhlasím a myslím si, že současná migrace do Evropy se postupem času bude zvyšovat. Migrace osob od Evropy z jistého hlediska může mít pozitivní dopad na společnost. Migranti

⁵⁰ STOJANOV, R.; GLADIŠOVÁ, L. *Úvod do tématu migrace a rozvoje a přehled klíčových teoretických konceptů*. 2011. Str. 18.

⁵¹ BARŠOVÁ, A.; BARŠA, P. *Přistěhovalectví a liberální stát*. 2005. Str. 272.

⁵² Tamtéž. Str. 273.

většinou zastupují nižší pracovní pozice a s rostoucím životním stylem se právě tyto pozice uvolňují.

S doplňující teorií přichází Saskie Sassenová,⁵³ která ekonomická regionální centra označuje za ekonomické uzly, které propojují tzv. **globální města**. Tato města jak uvádí na příkladech Soul, Londýn, Paříž aj. jsou velice koncentrované kvalifikovanou pracovní silou na jedné straně, a na druhé straně plno nekvalifikované pracovní síly v podobě imigrantů, kteří vyplňují dolní segmenty pracovního trhu zejména služeb.⁵⁴

Teorie migračních sítí nevysvětluje příčiny migrace, ale trvání a pokračování migrace. „*Migrace jako projev vzájemné pomoci, závazků a informací, které permanentně propojují migranty v hostitelské zemi s jejich přáteli, příbuznými, krajaný či etnickými soukmenovci ve vysílající zemi či dalších hostitelských zemích.*“⁵⁵ Migrační sítě tedy propojují vazbami migranty tak i ne migranty z vysílajících zemí. Vniklá sociální síť má za následek větší informovanost a propojenost s vysílajícími zeměmi. Síť nám tak pomáhá vysvětlit, proč se v určitých čtvrtích, městech, regionech kumuluje podobně pracující obyvatelstvo – s podobným sociálním statutem.⁵⁶ Někdy se sama existence migrační sítě považuje za důvod migrace.⁵⁷ Díky migrační síti se lehce přenášejí informace o azylové politice do vysílajících zemí.⁵⁸ Ty získávají informace a na základě nich se rozhodují, které země jsou pro imigraci vhodnější.

4.3 Pojmy *cizinec, imigrant, uprchlík, azylant*

Pod pojmy imigrant či uprchlík, které se v médiích skloňují ve všech pádech, si každý může představit rozdílný obraz. Proto vysvětlím tyto pojmy, pro snazší analýzu článků v periodikách.

Dle Ministerstva Vnitra ČR se **cizincem** rozumí každá fyzická osoba nemající české občanství.⁵⁹ Z pohledu české společnosti pro nás může být cizincem dle

⁵³ Nizozemsko-americká socioložka zabývající se migrací.

⁵⁴ BARŠOVÁ, A.; BARŠA, P. *Přistěhovalectví a liberální stát*. 2005. Str. 273.

⁵⁵ Tamtéž.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ FRANC, A. *Soudobé poznatky a teoretické přístupy k migraci*. 24. 11. 2010.

⁵⁸ BARŠOVÁ, A.; BARŠA, P. *Přistěhovalectví a liberální stát*. 2005. Str. 342.

⁵⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Azyl, migrace a integrace*. 2015.

Sirovátky:⁶⁰ „Cizinci jsou ti, kdo žijí vedle nás a nejsou nám podobní. Soužití s nimi je pro majoritní společnost, navyklou homogenitě sociálního prostoru, obtížné.“

Imigrant, také označován jako přistěhovalec, je pro české zákony cizinec. Termín není specifikován ani užíván v zákonech. Jeho význam je neutrální.

V současnosti je nejčastěji skloňovaným termínem pojem **uprchlík**. Valné shromáždění Organizace spojených národů (OSN) přijalo v roce 1951 Ženevskou konvenci. Tato konvence je důležitým dokumentem mezinárodního uprchlického práva. Podle tohoto dokumentu je uprchlíkem kterákoliv osoba, *kteřá se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo odmítá vzhledem ke shora uvedeným obavám, ochranu své vlasti.*⁶¹ Úmluva vychází z článku 14 Všeobecné deklarace lidských práv: „Každý má právo vyhledat si v jiné zemi útočiště před pronásledováním a požívat tam azyl.“⁶²

Česká legislativa užívá této konvence při posuzování přidělení azylu. Závazek o poskytnutí azylu se upravuje také v Listině základních práv a svobod. „Česká republika poskytuje azyl cizincům pronásledovaným za uplatňování politických práv a svobod. Azyl může být odepřen tomu, kdo jednal v rozporu se základními právy a svobodami“⁶³

V českém prostředí se uprchlíky zabývá Tereza Gütnerová, která rozlišuje čtyři skupiny uprchlíků.⁶⁴

- 1) *Uprchlíci de facto* - běženci z oblastí válečného konfliktu či přírodní katastrofy. Je u nich zřejmé, že museli opustit své domovy, ale vymykají se nějakým způsobem definici uprchlíka podle Ženevské konvence.
- 2) *Žadatelé o azyl* - podání oficiální žádosti o udělení azylu. V ČR je řízení o udělení azylu upraveno zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu. Žadatelem o azyl je člověk od chvíle, kdy projeví úmysl požádat ČR o azyl až do chvíle vyřízení

⁶⁰ SIROVÁTKA, T. *Diferencovaná rizika nezaměstnanosti*. 2002. Str. 43.

⁶¹ Úmluva o právním postavení uprchlíků: [Ženeva, 28. 7. 1951]. 1993.

⁶² GÜNTEROVÁ, T. *Uprchlíci a žadatelé o azyl v České republice*. 2005.

⁶³ Zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod*. 1993.

⁶⁴ ROUBALOVÁ, V. GÜNTEROVÁ, T. KOSTLÁN, F. *Příchozí*. 2005.

jeho žádosti Ministerstvo vnitra České republiky (MV ČR) a následně krajským soudem.

- 3) *Uznáný uprchlík – azylant* - prokázal, že strach z pronásledování v zemi původu byl oprávněný a byl mu udělen azyl.
- 4) *Vnitřně přemístěné osoby* - lidé, kteří jsou uprchlíky, ale v rámci území svého státu.

V posledních letech se používá pojem „falešný uprchlík“. Pojem falešný uprchlík je na pomezí hranice mezi dobrovolnou a nucenou migrací.⁶⁵

Azylantem je cizinec, který uspěl žádostí ČR o mezinárodní ochranu dle Zákona č. 325/1999 Sb., formou azylu. Azyl je ochranný pobyt, který stát poskytuje státnímu příslušníku třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti v souvislosti s jejím pronásledováním zpravidla z důvodů politických.⁶⁶

4.4 Migrační politika

Migrační politika je, z anglického termínu policy, soubor opatření vydaných státem na ochranu chodu země. Migrační politika zajišťuje kontrolu a regulaci osob, pohybujících se přes hranice států. Cílem je také postih těch osob, které provozují migraci nelegální.

Jelikož se migrace, jako osidlovací proces, projevuje od prvopočátků dějin, musím ji odlišit od té, jakou ji známe dnes. Prvopočátek chápe migraci jako přesídlování a kolonizování nových území vyspělými státy. Vznik významu pojmu migrace čili přecházení hranic států, se z pohledu migrační politiky datuje k 16. – 17. století se vznikem národních států.⁶⁷ V té době se formulovaly státy s centrální vládou, vymezeným teritoriem a vyvíjela se až do podoby moderního národního státu v 19. a 20. století.⁶⁸ V důsledku migračních teorií se uvažují tři hlavní datovaná období vývoje:⁶⁹

⁶⁵ JANKŮ, K. *Moderní migrace. Stěhování se zvláštním významem*. 2006.

⁶⁶ INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION. *Glossary on Migration*. 2011

⁶⁷ FRANC, A. *Soudobé poznatky a teoretické přístupy k migraci*. 24.11.2010.

⁶⁸ Tamtéž.

⁶⁹ Tamtéž.

- 1) 2. polovina 19. století – 1. polovina 20. století
- 2) 2. polovina 20. století (s přesahem na počátek 21. století)
- 3) v současnosti používané koncepty migrace 21. století

Migrační politika je komplex přístupů a pravidel, která zahrnuje také politiku imigrační, integrační, pasovou či pravidla pro udělování mezinárodní ochrany. Tento komplex shrnuje následující tabulka.

Tabulka č. 1: Migrační politika

MIGRAČNÍ POLITIKY			
PŘÍSTĚHOVALECKÉ POLITIKY			Kontrola hranic potírání nelegální migrace, víza, turismus, sezónní práce, studium, stáže apod.
IMIGRAČNÍ POLITIKY	INTEGRAČNÍ POLITIKY		
regulace vstupu přistěhovalců na území	regulace začleňování přistěhovalců do společnosti	AZYL ↔	

Zdroj: BARŠOVÁ, A.; BARŠA, P. *Přistěhovalectví a liberální stát*. Str. 11.

Imigrační politika tedy má za cíl regulovat přistěhovalce, zvážit kdo může imigrovat a za jakých podmínek. Pokud osoba imigruje, nastává druhý krok integrační politiky, kdy se přijatí přistěhovalci začleňují do společnosti – integrují.⁷⁰ Cíl integrační politiky je tedy začlenění přistěhovalců do hostitelské společnosti a umožnění jim fungovat. Tedy zajistit jim sociální podmínky.⁷¹

⁷⁰ BARŠOVÁ, A.; BARŠA, P. *Přistěhovalectví a liberální stát*. 2005. Str. 10.

⁷¹ Tamtéž.

Integrační politiky se liší přístupem. Drbohlav⁷² dělí tři základní modely integrační politiky:⁷³

1) **Diskriminační model**

Imigrace je chápána jako dočasná, a tak se nemusí usilovat o včlenění přistěhovalců do hostitelské země. Nemožnost získání občanství funguje jako záruka, že se přistěhovalci jednou musí vrátit to země původu. Německo (do konce 90. let) poslouží jako příklad představitele s touto politikou.

2) **Asimilační model**

Integrační politika přistěhovalce považuje za rovnocenné ve společnosti. Asimilace osob probíhá do dominantních kulturních vzorců. Výměnou za to jsou zakázána politická společenství na základě etnické, regionální nebo kulturní identity. Dochází ke kompenzaci ztráty své kultury na úkor majoritních práv. Tuto imigrační politiku zastupuje Francie.

3) **Multikulturní model**

Přistěhovalci jsou v tomto modelu kulturně odlišná komunita, která má fungovat v rámci širšího politického celku. Nevzdává se svých minoritních znaků, ale musí se asimilovat. Představitelem prosazování této politiky je Spojené království.

Dle těchto vymezených modelů je zřejmé, že v Evropě se migrační politiky vyvíjely různě. Podoba migračních politik vzniká jako reakce na historické události, které se 20. století dají charakterizovat v různých časových obdobích a vznikají z různých příčin.

Vývoj imigrace na Evropském kontinentě zachytil Klaus. J. Bade. První světová válka rozpoutala velký pohyb obyvatel v Evropě. Převažovalo vystěhovalectví z Evropského kontinentu. Období dekolonizace mělo za důsledek dvě imigrační vlny, které na sebe navazovaly. První se do Evropy z dekolonizovaných oblastí vraceli evropské osadníci a koloniální vojsko a následně se do Evropy přesouvali neevropské pomocníci ve službách koloniálních mocností. Do Evropy tak přišlo více jak sedm milionů osob

⁷² Doc. RNDr. Dušan Drbohlav, CSc. - vedoucí centra, docent, vědecký pracovník Geomigrace

⁷³ DRBOHLAV, D. Mezinárodní migrace obyvatelstva – pohyb i pobyt (Alenky v kraji divů). 2001.

evropského původu, v rozmezí let 1940 – 1975.⁷⁴ Dle slov Badeho: „*Definitivně se Evropa stává imigračním kontinentem v sedmdesátých letech. Od roku 1970 zaznamenáváme na celoevropské úrovni vesměs výrazné migrační přírůstky: v letech 1970-1979 to bylo 1,9 milionu osob, 1980-1989 1,6 milionu a v období 1990-1995 již 2,1 milionu.*“⁷⁵

Sedmdesátá léta a ekonomická krize, způsobená ropnými šoky, znamenala pro migraci jisté zpomalení a posílení její restriktce. Nedochovalo k masovým odchodům, ale počet imigrujících osob nestoupal. Novum bylo povolení migrace za účelem sjednocení rodin, které bylo uznané jako jediná legální forma.⁷⁶ „*Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let 20. století se všechny přijímající země střední, západní a severní Evropy staly po kvantitativní stránce imigrantskými zeměmi v tom smyslu, že trvalá imigrace převyšovala vystěhovalectví.*“⁷⁷

V sedmdesátých letech se uskupilo sdružení TREVI⁷⁸, které mělo za cíl, v důsledku terorismu, společnou mezistátní komunikaci. V roce 1988 se v rámci TREVI vytvořila skupina zabírající se imigrantskou problematikou. Důsledkem těchto imigračních přesunů obyvatelstva 20. století se v Evropě vyvíjela obrana v podobě imigračních restrikcí, které přiblížím v podkapitole o migrační politice Evropské unie.

⁷⁴ BADE, K. J. *Evropa v pohybu: evropské migrace dvou staletí*. 2005. Str. 287.

⁷⁵ Tamtéž. Str. 282.

⁷⁶ BARŠOVÁ, A.; BARŠA, P. *Přistěhovalectví a liberální stát*. 2005. Str. 97.

⁷⁷ BADE, K. J. *Evropa v pohybu: evropské migrace dvou staletí*. 2005. Str. 304.

⁷⁸ Pozn.: zkratka slov z aj: "terrorism, radicalism, extremism and violence international"

III. Kontextuální část

Následující kapitolu považuji za stěžejní pro naplnění cíle práce. K výslednému výzkumu mediálního obrazu migrace v médiích potřebuji doplnit samotné jádro migrace. Proto tato podstatná kapitola práce představí, jak se vyvíjela uprchlická krize na Evropském kontinentu v posledním roce. Kdy se tak důsledkem imigrační krize naprosto změnila migrační situace v Evropě. Tato krize byla způsobena narůstajícím počtem imigrujících osob na Evropský kontinent. Zaměřím se, ale také na kořeny migrační krize. V samostatné subkapitole se budu věnovat vývoji krize v Evropě a České republice. Dále se kontextuální část zabývá migrační politikou jak Evropské unie, tak České republiky. Důležitá část je věnována politické straně ANO. Soustředím se na průběh politického stoupání hnutí ANA před volbami, přes volby 2013, až po vývoj ANA před blížícími se volbami do Krajů, Senátu tak i okrajově do Poslanecké sněmovny v roce 2017. V neposlední řadě se tato část věnuje vlastnické struktuře médiích skupiny MAFRA a charakteristice sledovaných médií Lidové noviny a Mf DNES, které jsou předmětem práce. Doufám, že byť krátký exkurz, pomůže čtenáři pochopit danou problematiku a následné globálnější chápání nastalé krize.

5. Evropská migrační krize

Pro pochopení proč nastala situace, kdy Evropské státy musí kalkulovat s termíny jako imigrační kvóty, nárůst nacionalistických stran, uprchlická krize atp., se práce musí podívat na počátek imigrace do Evropy. Také bych si měla zodpovědět otázku, proč dochází k tak význačným přesunům obyvatel. Kapitola zmíní důležité migrační toky, které mají nejvyšší podíl na počet přílivu imigrujících osob. Dále jsou obsahem kapitoly postoje vybraných členských států k Evropské migrační krizi a jejich opatření v závěru kapitoly.

5.1 Průběh a lokace Evropské migrační krize

Specifikovat důvod a příčinu počátku migrační krize není jednoduché, jelikož Evropská migrační krize nemá počáteční událost, ale za procesem stojí několik

kumulovaných faktorů. Arabské jaro, které odstartovalo koncem roku 2010, se může označovat za prvotní událost, stojící před touto zvýšenou migrací. Rozsáhlé vlny protestů se odehrály v těchto zemích: Tunisko, Alžírsko, Egypt, Jemen, Jordánsko, Libye, Maroko, Omán, Saudská Arábie, Sýrie či Bahrajn.⁷⁹ V každé zemi protesty nabývaly různých intenzit. Výsledkem těchto nepokojů se stala změna charakteru zemí. Z nedemokratických autoritářských režimů se postupem času stávají země „demokratické“. V Sýrii se stav zhoršil natolik, že nyní ve státě probíhá občanská válka,⁸⁰ která má své podporovatele jak na západě, tak na východě. Dalšími důvody se považuje vojenská intervence Spojených států amerických, Francie, Německa či Itálie v boji proti Islámskému státu. Nejen tyto faktory se mohou považovat za kořeny migrační krize. Dalším jmenovaným důvodem se uvádí stát Turecko a nekontrolované pašerování osob přes hranice s Řeckem.⁸¹ Také už vůbec umožnění vzniku migračních sítí, nekorigování usazování imigrantů v koncentrovaných oblastech (př. Brusel Molenbeek) mohou na vznik krize mít vliv. Nejen politické a společenské faktory mohou za zvýšenou migraci osob. Názor geologa Václava Cílka upozorňuje, že nedostatek vody v Africe bude mít veliký dopad na migrační vlny v následujících letech. Cílek zmiňuje: „bez ohledu na to, jestli se jedná o ekonomické, environmentální či politické uprchlíky, hlavním popudem k tomu, že se tyto lidé nakonec rozhodnou opustit své domovy, je právě otázka vody.“⁸² Na všechny příčiny se musí nahlížet v kontextu „převládající chudoby, vládnoucích represivních režimů, absence životních perspektiv, neudržitelných zemědělských politik a rostoucích cen potravin, a v neposlední řadě také dopadů klimatických změn ničících živobytí milionů lidí. Zhroucení vlád v severoafrických zemích jako je Libye nebo Egypt zároveň zvýšilo šance uprchlíků ze subsaharských afrických států a zemí Afrického rohu zamířit skrze tyto státy do Evropy.“⁸³

⁷⁹ MENDEL, M. *Arabské jaro. Historické a kulturní pozadí událostí na Blízkém východě*. 2015. Str. 135.

⁸⁰ NEWS.COM. *Syria 'in full-scale civil war*. 13. 6. 2012.

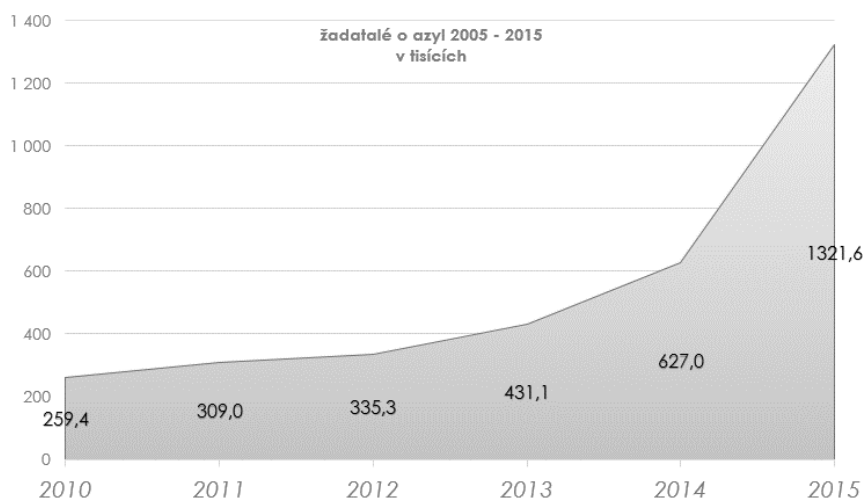
⁸¹ EUROZPRÁVY. *Diplomat otevřeně o migrační krizi*. 14. 4. 2016.

⁸² ČESKÁ TELEVIZE. *Podle geologa jsou kořeny uprchlické krize také v nedostatku vody*. 9. 7. 2015.

⁸³ STRANA ZELENÝCH. *ANALÝZA UPRCHLICTVÍ A MIGRACE DO EVROPY*. 16. 10. 2015.

V Evropském kontinentu docházelo v posledních letech k většímu nárůstu počtu žadatelů o azyl. Následující graf (Graf č. 1) potvrzuje tento nárůst. Od roku 2010 do roku 2015 se počet žádostí téměř zpětinásobil.

Graf č. 1: Žadatelé o azyl z neevropských zemí – 2005 - 2010

Zdroj: Eurostat,⁸⁴ vlastní úprava

Následkem válek a nepokojů se do Evropy snaží dostat větší množství imigrantů nelegálně. Terminologie užívaná pro označení je různá. V médiích jsou tyto lidé oslovováni jako uprchlíci, imigranti, migranti atp. Důležité je zmínit, že uprchlíci do Evropy přicházejí konstantě po celou dobu nepokojů.

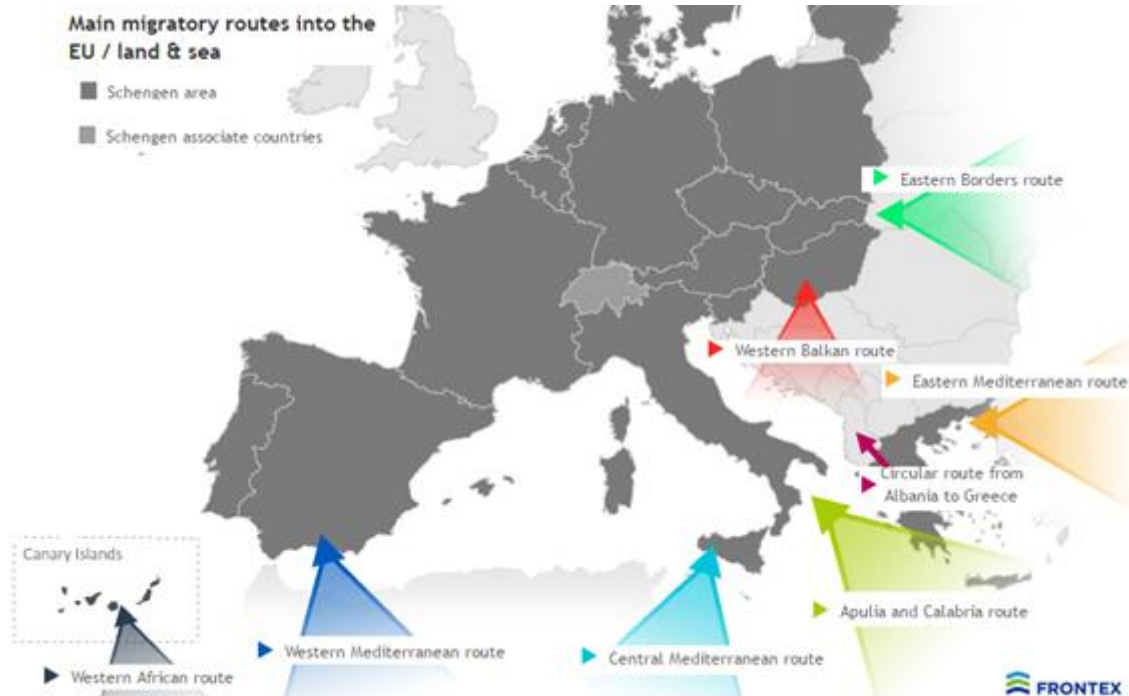
Měsíc duben 2014 je pro období nelegální migrace zlomové, jelikož se ve velmi krátkém období potopilo několik lodí s ilegálními migranty a zemřelo utopením přibližně 1200 osob.⁸⁵ Krize se v letních měsících prohlubovala. Situace začala být velice vážná na přelomu září a října, kdy vrcholil boom imigrantů, Evropa musela čelit největší imigrantské vlně.

Následující mapa (Obrázek č. 1) znázorňuje vzniklé migrační trasy, po kterých se migranti do Evropy dostávali nelegálně. Největší počet osob přicházelo po trasách balkánské a středomořské. V následující podkapitole se věnuji trasám a jejich charakteristice blíže.

⁸⁴ EUROSTAT. *Asylum statistics*. 4/2016.

⁸⁵ TASSINARI, F.; LUCHT, H. *Fortress Europe: Behind the Continent's Migrant Crisis*. 29. 4. 2015.

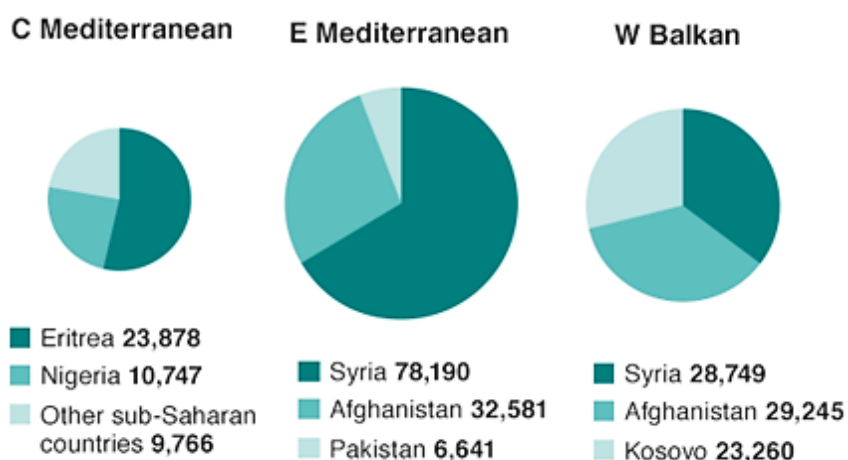
Obrázek č. 1: Trasy nelegální migrace do EU v letech 2014/15

Zdroj: FRONTEX. Migratory routes map. 2016., úprava vlastní

Organizace Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU, známa pod zkratkou Frontex, má za cíl koordinovat ochranu vnějších hranic. Dle dat této agentury se pokusím identifikovat a charakterizovat pouze vybrané migrační trasy nelegální migrace. Není možné se z důvodu rozsahu práce věnovat hlubšímu zkoumání, proto jsem zvolila výběr 4 hlavních tras, po kterých se migrující osoby dostávají do Evropy: Centrální středomořská, Východní středomořská, Západní balkánská trasa a trasa Západní středomořská. Daný diagram (Obrázek č. 2) znázorňuje stav, které z národnosti nejčastěji překračují hranice s Evropou. Je zřetelné, že převažuje národ Syřanů.

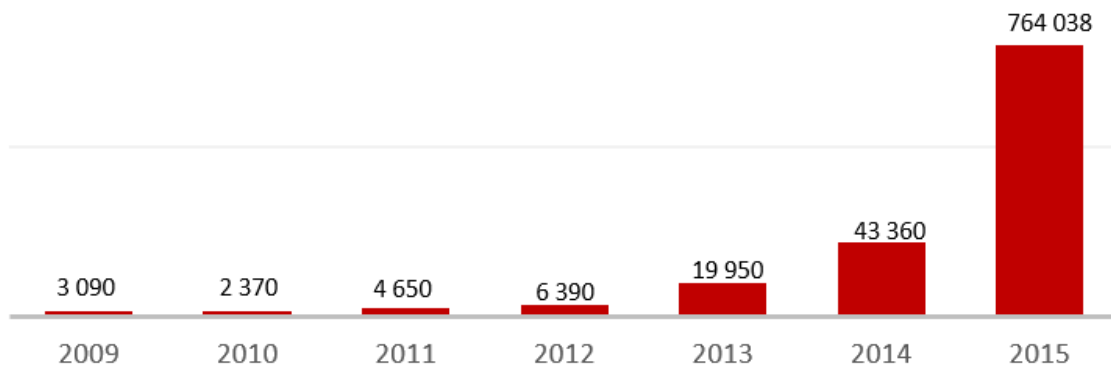
Obrázek č. 2: Odkud pochází migranti z 3 nejpobulárnějších tras

Zdroj: BBC. <http://www.bbc.com/news/world-europe-34260071>

Balkánská trasa – Western Balkan Route

Graf č. 2: Počet migrantů po Balkánské trase

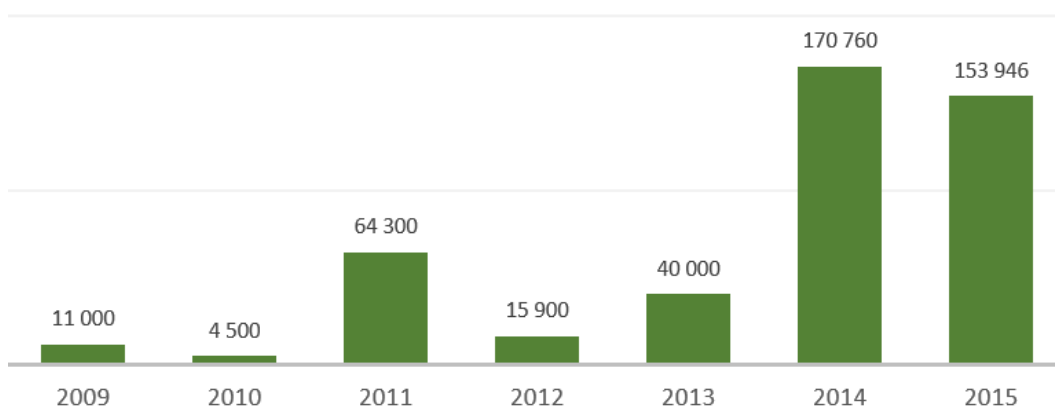
Zdroj: FRONTEX. <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/western-balkan-route/>, vlastní úprava

Po této trase se přichází do Evropské unie pomocí překročení hranic Řecka. Migranti po této trase pokračují do zemí bývalé Jugoslávie jako Makedonie, Srbsko, Maďarsko nebo Chorvatsko a dále pokračují do západní Evropy. K největšímu počtu přechodu hranic docházelo na území Maďarska hraniční se Srbskem a Chorvatskem.

Z tohoto důvodu Maďarsko, proti této imigrační vlně, dostavilo v září 2015 plot.⁸⁶ Graf č. 2 ukazuje vývoj nelegální migrace v balkánské trase. Rok 2015 přinesl, v této trase, Evropě přes 764000 osob. Oproti roku 2013, kdy imigrovalo více jak 43000 osob, prudce vzrostl počet osob přecházející hranice. Došlo k nárůstu více jak 17 násobným.⁸⁷ Převažujícími národnostmi jsou Syřané, Iráčané, Afgánci a občané Kosova.⁸⁸

Centrální středomořská trasa - Central Mediterranean route

Graf č. 3: Počet migrantů Centrální středomořské trasy

Zdroj: FRONTEX. <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/central-mediterranean-route/>, vlastní úprava

Druhá nejvíce využívaná trasa jak se dostat do Evropy.⁸⁹ Po této trase se do Evropy dostávají lodě ze severní Afriky. Nejčastěji lidé přicházejí ze západní Libye. Trasa pokračuje do Itálie, Sicílie a na Maltu. Většina migrujících po této trase dále cestuje až do Francie, Rakouska či Německa.⁹⁰ Graf č. 3 znázorňuje pohyb počtu osob na této trase. Výsledky znázorňují fakt, že počet migrujících osob v roce 2015 v porovnání s rokem 2014 poklesl. Rok 2014 přivedl do Evropy 170000 obyvatel, kdežto rok 2015 oproti trendu ve zbytku Evropy vykazuje pokles o 20000. Tento pokles mohl být způsoben sníženou bezpečností. Rozšířené pašeráctví vykazovalo značnou nebezpečnost, plavit se po moři nekvalitními loděmi za úplatek. Balkánská trasa byla označena za

⁸⁶ BBC. *Migrant crisis: Hungary's closed border leaves many stranded*. BBC News. 15. 9. 2015.

⁸⁷ FRONTEX. *Western Balkan route*. 2016.

⁸⁸ Tamtéž.

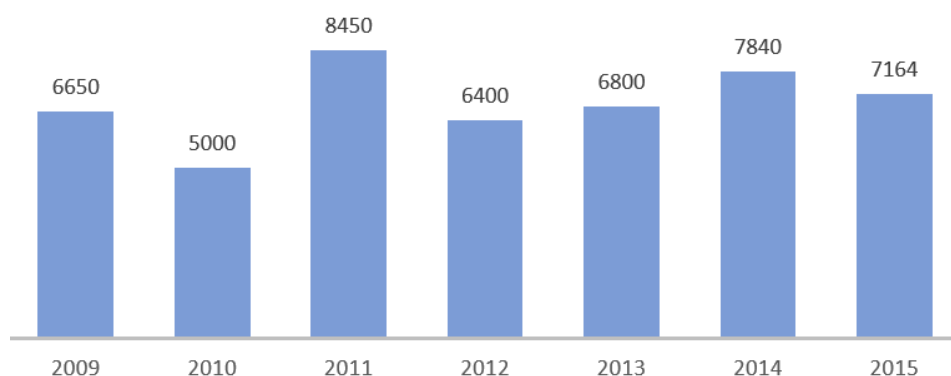
⁸⁹ FRONTEX. *Central Mediterranean route*. 2016.

⁹⁰ Tamtéž.

bezpečnější. Po moři se nemusel zvládat tak dlouhý a nebezpečný úsek. Středomořskou trasu využívají nejvíce Afričané jako Eritrejci, Somálci či Nigerijci.

Západní středomořská trasa - *Western Mediterranean route*

Graf č. 4: Nelegální migranti Západní středomořské trasy

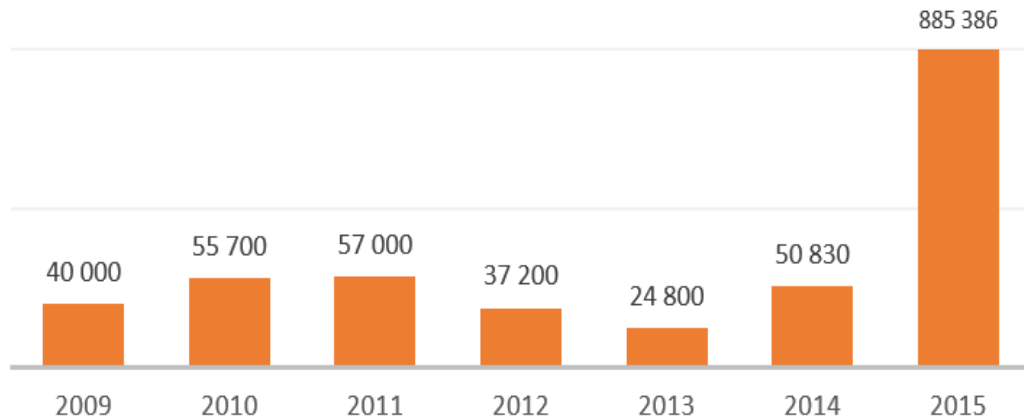
Zdroj: FRONTEX. <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/western-mediterranean-route/>, vlastní úprava

Marocká trasa vedoucí do Španělska, zažívá návaly přistěhovalců už od roku 2005.⁹¹ Tito migranti jsou ale především ti ekonomičtí. Španělsko již dlouhodobě není atraktivní pro ekonomickou migraci, jelikož stát prochází vysokou nezaměstnaností v posledních letech. Je zřetelně vidět z Grafu č. 4, že nelegální překročení hranic v posledních 3 letech zůstává zhruba na stejných počtech. Rok 2015 přivedl touto trasou více jak 7000 tisíc nelegálních imigrantů, avšak s nepatrně sestupným trendem s porovnáním roku předešlého. Avšak se jedná o několik stovek rozdílů. Tvar grafu posledních let potvrzuje vyrovnanou imigraci.

⁹¹ FRONTEX. Western Mediterranean route. 2016.

Východní středomořská trasa - Eastern Mediterranean Route

Graf č. 5: Nelegální migranti Východní středomořské trasy

Zdroj: FRONTEX. <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/eastern-mediterranean-route/>vlastní úprava

Východostředomořská trasa umožňuje nelegální vstup do Řecka, Bulharska nebo na Kypr z Turecka. Rok 2015 je naprostým vrcholem migrace na této trase. Zatímco v roce 2014 překročilo hranice po této trase 50 tisíc migrantů, tak v roce 2015 došlo k více jak 5 ti násobnému nárůstu. Imigrovalo přes 880000 osob.⁹² Tento graf může být interpretován několika způsoby. Za prvé zde mohlo docházet k velkému výskytu pašerujících a převaděčských osob, kteří zvýšili možnost se přes hranici dostat. Za druhé, že hranice Evropské unie není dostatečně hlídána. Po překročení turecké hranice většina imigrujících dorazila na Řecký ostrov Lesbos. Národnostně migrující osoby pochází ze Sýrie, Afganistánu a Somálska. Imigranti avšak aspirují na sever, kde mají za cíl žádat o azyl.

⁹² FRONTEX. Eastern Mediterranean route. 2016.

5.2 Postoje vybraných členských států ke krizi

Členské státy EU jsou vystaveny různému počtu imigrujících osob přicházející do Evropy žádat o azyl. Je třeba se obrátit i na postoje vybraných států a přiblížit, jak uprchlická krize tyto státy zasáhla. Vybrala jsem Německo, Švédsko a země Visegradské skupiny. Migrace je tématem, které v některých postojích dá se říci, Evropu rozděluje, jelikož politika a postoje k řešení jsou nejednotné. Uprchlická krize tak měla dopad na rozkol Evropy. Na jedné straně přístup Německa či Švédska, na straně druhé Visegrádská skupina jsou jakýmsi protipólem k přístupu řešení migrační krize, proto přiblížím v přístupy jednotlivých stran.

Tématem, které je stěžejním a také důvodem rozkolu, je relokační program. V rámci tohoto mechanismu by si Evropské státy měly rozdělit imigrované osoby, aby počet byl unesitelný pro společnost a ekonomiku. K tomuto spravedlivému rozdělení sloužil návrh zavedení stanovených kvót. V září 2015 se stanovila dočasná podoba mechanismu pro přerozdělení více jak 160 tisíc osob.⁹³ Kvóty byly schváleny ministry vnitra členských států. Mezi státy, které s kvótami nesouhlasily je Česko, Slovensko, Rumunsko a Maďarsko.⁹⁴ Na finální podobě, jak nastavit politiku přerozdělování EU, se pracuje a je složité najít konsensus. Návrh kvót, zveřejněný Evropskou komisí v Evropském programu pro migraci, uvádím v příloze 1 a 2.

Německo a Švédsko

Je jedním z cílových zemí, na kterou imigrující osoby aspirují. Na podzim roku 2015 německý ministr vnitra Thomas de Maizière prohlásil, že se musí ihned začít s vnější kontrolou hranic Evropské unie. Dle ministra žádný se států EU nečelí tak velkému tlaku a není postižený mezinárodní migrací tak jako Německo.⁹⁵ Německo určitě mohu označit za stát, který se ke kritické migrační zátěži vyjadřuje nejhlasitěji.

⁹³ EUROPEAN COMMISSION. *Refugee Crisis*. 22. 9. 2015.

⁹⁴ ČESKÁ TELEVIZE. *Ministři vnitra přijali uprchlické kvóty, Slovensko je odmítá respektovat*. 22. 9. 2015.

⁹⁵ CEPS. *What is happening to the Schengen borders?* 12/2015.

Důležitým požadavkem je zavedení spravedlivého permanentního redistribučního mechanismu, který by dělil tuto zátěž mezi všechny členské státy Unie.⁹⁶

Angela Merkelová, jako hlavní představitelka německé politiky, je známa svou otevřeností přijímat běžence z blízkého východu. Přestože by si německý lid přál zmírnění imigrace do jeho státu,⁹⁷ popularita kancléřky Merkelové je nejvyšší od začátku roku (50% důvěra)⁹⁸. A. Merkelová je nejen pro zavedení kvót, také ale odmítá nastavení stropu, který by měl omezit přijímání migrantů ročně.

Švédsko je na tom názorově podobně jako Německo, proto jsem zvolila společnou subkapitolu. Švédsko také bylo vyhledávanou konečnou destinací uprchlíků. Zejména v první polovině roku 2015 Švédové migranty vítali a otevřeně je podporovali. Později se migrační krize stala neunesitelná a Švédsko zavedlo kontroly vnitřních hranic pro zajištění vnitřní bezpečnosti z důvodu nelehkého usměrňování migračních toků.⁹⁹ Především se soustřeďuje na most Øresund, jelikož propojuje Dánsko s poloostrovem.

Visegradská skupina

Obecně se zaměřuji na společná témata či rozkoly imigrační politiky v zemích Visegradské skupiny (V4¹⁰⁰). Prosto postoj ČR jako samostatné země věnuji v kapitole o migrační politice ČR. Země V4 původně zastávali stanovisko kvóty nezavádět a tak při hlasování v září 2015 hlasovali proti zavedení¹⁰¹. Později v tomtéž měsíci se stanovisko změnilo. Přidáním se Polska k západnímu konsensu, tak Polsko nakonec kvóty podpořilo.¹⁰² Shoduje se na zřízení hotspotů a celkové kontrole vnějších hranic. Hotspoty by měly fungovat na vnějších hranicích EU jako detenční zařízení. Slovenský ministr Robert Kalinák řekl: *"Bojovat proti nelegální migraci bez toho, abyste je, měli v detenčních zařízeních je nemožné."*¹⁰³ Dalšími prioritami V4 je podpora myšlenky

⁹⁶ MINISTERSTVO VNITRA. *Podkladový materiál MV pro poslance Parlamentu ČR*. 21. 1. 2016.

⁹⁷ EUROSCOP.CZ. *Většina Němců chce omezení imigrace*. 29. 2.2016.

⁹⁸ EUROSCOP.CZ. *Popularita Merkelové je nejvyšší od začátku roku*. 9. 3.2016.

⁹⁹ MINISTERSTVO VNITRA. *Podkladový materiál MV pro poslance Parlamentu ČR*. 21. 1. 2016.

¹⁰⁰ Označení pro země: ČR, SL, PL, HU

¹⁰¹ EURACTIV.CZ. *Slovakia calls Visegrad summit to oppose migrant quotas*. 31. 8. 2015.

¹⁰² IDNES.CZ. *Evropští ministři schválili uprchlické kvóty, Slovensko je ostře proti*. 22. 9. 2015.

¹⁰³ ČESKÁ TELEVIZE. *Místo kvót fungující hotspoty, shodli se ministři V4*. 19. 1. 2016.

společné pohraniční strážě (tzv. obranná spolupráce V4¹⁰⁴) a zefektivnění návratové politiky.

5.3 Migrační politika EU

Evropská unie má za svůj úkol také migrační politiku a zaštiťovat mezinárodní dohody a přístupy jak regulovat migraci na území Evropy. Není cílem poukázat na podrobnou historii a vývoj migrační politiky Evropy, a tak zmíním jen důležité součásti. Důležitou částí je závěr kapitoly, kde zmiňuji současnou proměnu politiky EU jako následek migrační krize.

Migrační politika a počátky jejího vývoje se datují k červnu 1985, kdy Evropské společenství (ES) realizovalo jednotný trh bez kontrol vnitřních hranic.¹⁰⁵ ES tak převzalo funkci, kterou do té doby řešil každý stát po svém. Vytvořil se koncept **Schengenské dohody** později upravená na Schengenskou konvenci. Tyto rozvíjející se snahy o společnou migrační politiku podpořila také podepsaná Dublinská úmluva z roku 1990, představující společnou azylovou politiku.¹⁰⁶ „Podstatou Dublinské smlouvy je určení, který členský stát EU má projednávat podanou žádost o azyl.“¹⁰⁷ A to tak, že žadatel o azyl musí žádat na území členského státu EU, na který vkročí jako první.

Největším dosavadním krokem Evropy, v kontextu tématu migrace, byla **Maastrichtská smlouva** z roku 1993, která nejen že dotvořila koncept Evropské Unie, vytvořila jednotné občanství, ale také zavedla práva pro občana EU.¹⁰⁸ Následovala Amsterodamská smlouva vstupující v platnost roku 1999. Výsledkem bylo zařazení Schengenské dohody za součást právního rámce EU.¹⁰⁹ Smlouva také posílila pravomoci EU ve vztahu k migrační politice. Azylová politika dostala více prostoru a došlo k vytvoření Společného evropský azylový systém (SEAS).

¹⁰⁴ KUFČÁK, J. *Regionální obranná spolupráce: Slovenské předsednictví Visegrádské skupiny*. 2014.

¹⁰⁵ BARŠOVÁ, A.; BARŠA, P. *Přistěhovalectví a liberální stát*. 2005. Str. 134.

¹⁰⁶ Tamtéž. 136.

¹⁰⁷ MIGRACEONLINE.CZ. *Dublinská úmluva*. 14. 1.2004.

¹⁰⁸ BARŠOVÁ, A.; BARŠA, P. *Přistěhovalectví a liberální stát*. 2005. Str. 137.

¹⁰⁹ Tamtéž. Str. 138.

V důsledku SEAS se formulovalo několik konceptů jak spolupráci prohlubovat. Základním dokumentem SEAS je **závěr Evropské Rady z Tampere roku 1999**, který navrhl pětiletý plán na vytvoření společné azylové politiky. Na tento program navazoval Haagský program z roku 2004m jež vyprodukoval Akční plán k Haagskému programu. Dokument se stal předlohou pro Zelenou knihu o budoucím společném evropském azylovém systému vydanou Evropskou komisí (EK) a měl se stát odpovědí na časté otázky národních politik. Dokument tedy konkrétněji popisoval opatření a společnou politiku.¹¹⁰

Mezi poslední z vydaných dokumentů, upravující přístup EU k migraci a uprchlíkům, patří také **Stockholmský program**, který doplňuje předešlé dokumenty novými předpisy a legislativou. Následně se po skončení programu vytvořil další pětiletý plán pro období 2014 až 2020 „*strategické směry pro legislativní a operativní plánování v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva.*“ Obsahoval rozšíření a úpravu pokynů v ohledu migrace. Mělo by docházet k dodržování pravidel pro úspěšný boj proti nelegální migraci.¹¹¹ Tento poslední vydaný dokument byl také zformulován následkem Arabského jara a rozšíření uprchlické krize.

V důsledku tohoto nárůstu uprchlíků a migrujících osob ve značně větším množství se v rámci Schengenského prostoru apeluje na udržení Schengenského prostoru a zajištění kontroly pomocí:¹¹²

- *integrované správy vnějších hranic, která by měla být nákladově efektivním způsobem modernizována tak, aby zajistila inteligentní správu hranic se systémem vstupu a výstupu a programem registrovaných cestujících, a měla by být podporována novou agenturou pro rozsáhlé informační systémy (eu-LISA)*
- *agentura Frontex jakožto nástroj evropské solidarity v oblasti správy hranic měla posílit svou operativní pomoc, a to zejména podporu poskytovanou členskými státy, jež čelí velkému tlaku na vnějších*

¹¹⁰ MINISTERSTVO VNITRA. *Společný evropský azylový systém*. 29. 1. 2016.

¹¹¹ EURACTIV.CZ. *Azylová a imigrační politika*. 5. 11. 2015.

¹¹² EVROPSKÁ RADA. *Závěry 26,27.6.2015*. 27. 6. 2015. Str. 5.

hranicích, a zvýšit svoji schopnost reagovat na rychlý vývoj v oblasti migračních toků a plně přitom využívat nového Evropského systému ostrahy hranic (EUROSUR);

- *v souvislosti s dlouhodobým rozvojem agentury **Frontex** měla být posouzena možnost zřídit evropský systém pohraniční stráže, který by posílil kapacity v oblasti kontroly a ostrahy na našich vnějších hranicích.*

V neposlední řadě musím zmínit poslední program vydaný Evropskou komisí, který vytyčil nejdůležitější opatření, podniknutá jako reakce na krizi ve Středomoří. **Evropský program pro migraci** byl vydán v polovině května 2015 a za cíl si v něm EU stanovila připravit nařízení, která by pomohla řešit migrační krizi společně, a pomoc státům, na které je vyvíjen největší tlak. Program vychází z využitím dat a nástrojů EU a snaží se zapojit veškeré možné prostředky aktérů jako agentury, orgány EU, samotné členské státy, mezinárodní organizace i místní orgány třetích zemí.¹¹³ Na základě co nejrychlejšího řešení a mobilizace, EK navrhla řešení v podobě okamžité reakce. Program přišel s několikvrstevným řešením, proto jsem vybrala pouze některá¹¹⁴:

- *Ztrojnásobit kapacity a prostředky pro společné operace agentury Frontex pod názvem Triton a Poseidon prováděné v roce 2015 a 2016.*
- *Nová koncepce střediska: Za koordinace ze strany Evropské komise bude Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO¹¹⁵), agentura Frontex a Europol pracovat v terénu v členských státech první linie, aby se mohli přicházející migranti rychle identifikovat a zaregistrovat a mohly jim být odebrány otisky prstů a koordinovat navrácení.*
- *Program přesídlování ve výši 50 milionů EUR, díky němuž by se mohlo v Evropě bezpečně a legálně usídlit 20000 osob.*
- *30 milionů EUR pro regionální programy rozvoje a ochrany, které v letech 2015/2016 začnou fungovat v severní Africe a Africkém rohu.*

¹¹³ EVROPSKÁ KOMISE. *Lepší řízení migrace ve všech jejích aspektech: Evropský program pro migraci*. 13. 5. 2015.

¹¹⁴ EVROPSKÁ KOMISE. *Evropský program pro migraci 2015*. 2015.

¹¹⁵ Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu – vznik 2011, který posiluje spolupráci mezi členskými státy v problematice krizové situace azylu.

- *Zavést funkci evropského migračního pracovníka v delegacích EU v hlavních zemích tranzitu.*

Vedle těchto okamžitých potřeb, migrační krize odhalila strukturální nedostatky migračních politik Evropské unie. Proto si EK stanovila 4 pilíře migrační politiky, na základě kterých se bude snažit do budoucna najít rovnováhu migrační politiky, a také snažit se hledat řešení této vzniklé krize se všemi členskými státy společně. Tento přístup je založen na střednědobém až dlouhodobém horizontu s cílem nové strategie postavené právě na těchto pilířích, kterými jsou:¹¹⁶

1) *snížení atraktivity nelegální migrace* - pomocí eliminace pašování osob, posílení agentury Frontex nebo vypracováním příruček postupů navracování migrantů unifikovaný pro všechny členské státy

2) *záchrana životů a zabezpečení vnějších hranic* – snaha o vybudování inteligentních hranic, úvaha o zřízení pohraniční stráže na vnějších hranicích EU

3) *silná společná azylová politika* – zlepšit způsob monitoringu osob a realizovat společný azylový systém

4) *nová politika pro legální migraci* – platforma pro spolupráci mezi členskými státy ohledně ekonomické migraci, maximalizování výhod pro rozvoj v zemi původu migrantů.

Na základě zmíněných opatření se EU pokusila realizovat či realizovala následující. Koncept **hotspotů**, který počítá se zřízením registračních místech nejvíce postižených přívalem migrantů. Jedná se o snímání otisků prstů, zaznamenávání do evidence a následný přechod do azylového řízení. První hotspoty byly zřízeny na Lampeduse v Itálii a na ostrově Lesbos.¹¹⁷

Nejvíce sporným bodem migrační politiky EU je **relokační mechanismus**, který slouží k přerozdělování uprchlíků dle klíče. Jakým způsobem je klíč konstruován, bylo vysvětleno výše. Migrační krize posílila diplomatické snahy EK o hledání řešení konfliktů na území krizových oblastí jako

¹¹⁶ EVROPSKÁ KOMISE. *Otázky a odpovědi k Evropskému programu pro migraci*. 13. 5. 2015.

¹¹⁷ MINISTERSTVO VNITRA. *Podkladový materiál MV pro poslance Parlamentu ČR*. 21. 1. 2016.

Blízký východ a Libye. Došlo tedy k vytvoření a podpisu **Akčního plánu mezi EU a Tureckem**.¹¹⁸ Turecko je transitní zemí s Evropou, a proto navázání spolupráce bylo nutné.

V neposlední řadě se EU má soustředit na oblast Řecka, které, jako vnější hranice Schengenského prostoru, umožňuje nelegální vstup do Evropy v případě nelegálního překročení. Prioritou v této oblasti je řešit rostoucí humanitární krizi a zmenšit migrační tlaky na zemi.¹¹⁹ Na základě možného vzniku alternativních tras se EU bude snažit navázat i spolupráci s okolními státy jako je Albánie, Černá hora nebo Bosna a Hercegovina.

¹¹⁸ EURACTIV.CZ. *6 opatření, kterými chce EU bojovat s migrací*. 29. 10. 2015.

¹¹⁹ EVROPSKÁ KOMISE. *SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ. Plán návratu k Schengenu*. 4. 3. 2016. Str. 8.

6. Migrační politika ČR

Po uvedení vývoje problematiky migrační krize, je představení migrační politiky na českém území na místě. Od pádu železné opony prošla imigrační politika značným vývojem. Není v rozsahových možnostech práce představit českou migrační politiku a s ním spojenou proměnu, ale pokusím se představit, jakými fázemi prošla. A také zmíním, jaké dokumenty jsou výchozí pro konání imigrační politiky, a vymezím důležité milníky migrační politiky v ČR před migrační krizí.

Porevoluční migrace se dělí do několika fází, které ovlivnily dnešní podobu zákonů a přístupů k imigrantům. První fáze se označuje jako **liberální** a probíhala mezi léty 1990-1996.¹²⁰ V této době měla migrace spíše krátkodobý charakter. Období 1996 – 1999¹²¹ bylo naopak **restriktivní**. Snažilo se vypořádat s rostoucí nezaměstnaností a rostoucím počtem cizinců na našem území. Dále také Česká republika usilovala o členství v EU, tudíž vyřešení imigrační politiky bylo součástí procesů. Toto období vrcholí přijetím imigračního zákona v roce 2000, kdy nastupuje nové období – **konsolidační**, které trvá až do roku 2004.¹²² V tomto roce byly schváleny Zásady koncepce integrace cizinců, která se staly základním strategickým dokumentem integrační politiky ČR.¹²³ Tento dokument se zavazoval k realizování integrace cizinců a k zajištění odpovídající ochrany práv imigrantů.¹²⁴ Také vstoupil v platnost cizinecký zákon č. 326/1999 Sb. Poté probíhalo **neoliberální** období mezi léty 2005- 2007, které se vyznačovalo nízkou mírou nezaměstnanosti a bylo vystřídáno **neorestriktivním** obdobím trvajícím od roku 2008 doposud.¹²⁵ V tomto období dochází k pokusech o kontrolu a redukování počtu cizinců na našem území.

¹²⁰ BARŠOVÁ, A.; BARŠA, P. *Přistěhovalectví a liberální stát*. 2005. Str. 221.

¹²¹ DRBOHLAV, D. *Migrace a (i)migranti v Česku: kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?* 2010. Str. 72.

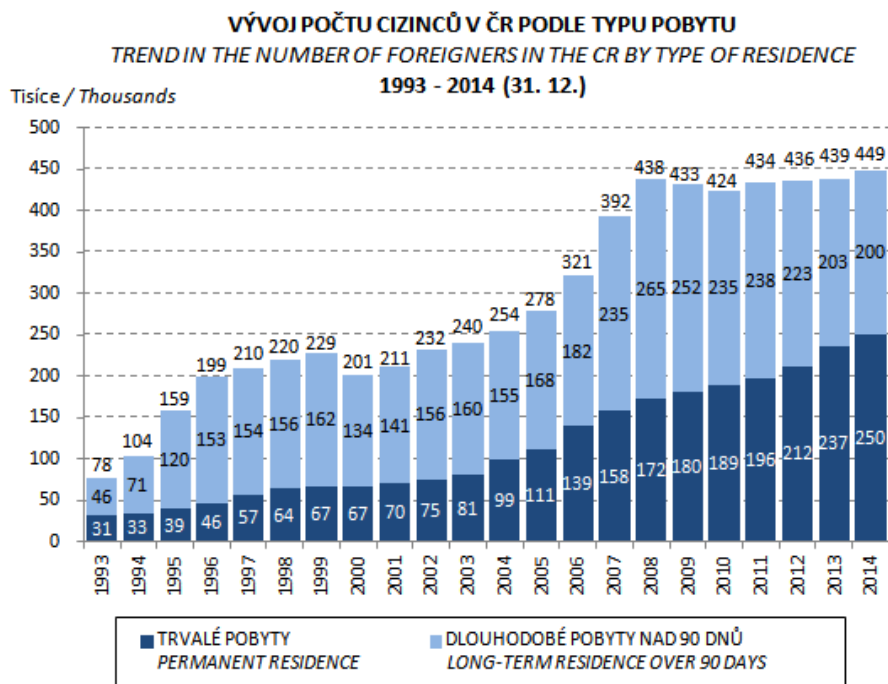
¹²² KUŠNIRÁKOVÁ, T., ČIŽINSKÝ, P. *20 let české migrační politiky. Liberální, restriktivní, anebo ještě jiná?* 2011. Str. 510.

¹²³ MINISTERSTVO VNITRA. *Strategie migrační politiky České republiky*. 2015. Str. 6.

¹²⁴ VLÁDA ČR. *Usnesení vlády České republiky ze dne 7. 7 1999 č. 689 + 2P o Zásadách koncepce integrace cizinců na území České republiky*. 1999.

¹²⁵ KUŠNIRÁKOVÁ, T., ČIŽINSKÝ, P. *20 let české migrační politiky. Liberální, restriktivní, anebo ještě jiná?* 2011. Str. 511.

Graf č. 6: Počet cizinců v ČR mezi 1993 - 2014

Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-pocet-cizincu>

Graf č. 6 znázorňuje hodnoty přílivu cizinců na naše území mezi léty 1993 a 2014. Statistické údaje ukazují, že v roce 2000 kdy začal platit zmíněný cizinecký zákon, se počet migrujících cizinců snížil. A pár let později už nedocházelo ke konstantnímu nárůstu osob, jako to bylo v období před rokem 2000.

Česká republika eviduje příchod migrantů z třetích zemí. Převažují Východoevropané a osoby s původem z blízkovýchodní Evropy. Nejčastěji u nás žijí Ukrajinci, Vietnamci a Rusové.¹²⁶

Imigrační politika České republiky vychází z legislativního rámce v podobě těchto dokumentů a zákonů¹²⁷:

- *Úmluvy OSN o právním postavení uprchlíků*
- *Listiny základních práv a svobod*
- *zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů v platném znění (dále jen cizinecký zákon).*

¹²⁶ VLÁDA ČR. *Koncepce integrace cizinců*. 1999.

¹²⁷ MINISTERSTVO VNITRA. *Migrační a azylová politika České republiky*. 2014.

- *zákon č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu),*
- *zákona č. 221/2003 o dočasné ochraně, ve znění pozdějších předpisů,*

Tyto dokumenty jsou právním rámcem pro vstup a pobyt cizinců na území státu. O mezinárodní ochranu mohou žadatelé požádat skrze zákon o azylu. Cizinecký zákon umožňuje požádat o přechodný či trvalý pobyt platný pro občany jak z členských zemí EU tak občanů třetích zemí. Přechodně tak mohou žádat o:¹²⁸

- *Krátkodobé vízum,*
- *Dlouhodobé vízum,*
- *Povolení k dlouhodobému pobytu.*

O trvalý pobyt mohou cizinci požádat na základě těchto podmínek:¹²⁹

- *bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území ČR*
- *za podmínky nepřetržitého 4 letého pobytu na území ČR po ukončení mezinárodní ochrany*
- *za podmínky nepřetržitého 5 letého pobytu na území ČR*

Zákon o azylu se rozsáhle novelizoval dne 18. prosince 2015.¹³⁰ Jako neodbornice na legislativu azylové politiky si dovoluji citovat stanovisko MVČR s výběrem nejzásadnějších změn:¹³¹

- *podstatnou změnou je nové pojetí opakovaných žádostí, kdy novela umožňuje rychlé a efektivní nakládání s druhými a dalšími opakovanými žádostmi*
- *dochází rovněž k novému nastavení lhůt pro vydání rozhodnutí, pokud půjde například o žadatele nacházející se v detenčních zařízeních; krajský soud bude povinen rozhodnout do 60 dnů, stejně tak i Nejvyšší správní soud;*
- *zakotvena jsou rovněž přesnější pravidla a nové důvody pro zajištění žadatelů o žádosti o mezinárodní ochranu na území a v přijímacím středisku na mezinárodním letišti, včetně zavedení tzv. alternativ k zajištění.*

Uvedené dokumenty jsou rámcem imigrační politiky ČR, které se postupně rozšiřují zaváděním nových projektů jako Zelená karta či výběr kvalifikovaných osob zahraničních pracovníků, které by měly pomoci se zapojit do trhu práce.

¹²⁸ Zákon č. 326/1999 Sb.

¹²⁹ Zákon č. 325/1999 Sb.

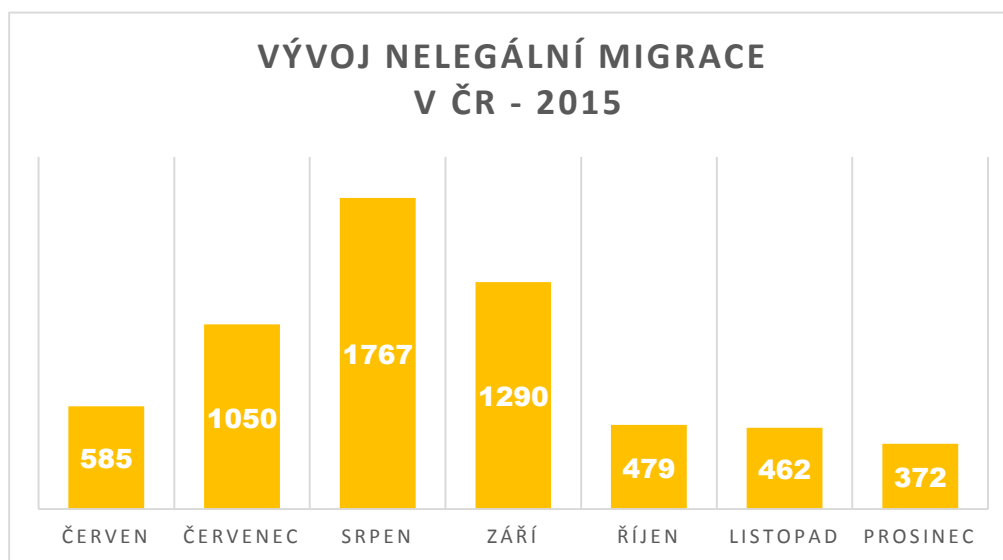
¹³⁰ Zákon č. 314/2015 Sb.

¹³¹ MINISTERSTVO VNITRA. Podkladový materiál MV pro poslance Parlamentu ČR. 21. 1. 2016.

6.1 ČR a migrační krize

Nyní se dostávám k jádru zkoumaného problému. Abych mohla zkoumat mediální obraz migrace v českých denících, stručně charakterizuji, jak se projevila migrační krize na území ČR. Využiji data o nelegální migraci dle Policie ČR.

Graf č. 7: ČR a nelegální migrace

Zdroj Policie ČR, úprava vlastní

Mapuji, kolik osob se na české území dostalo nelegálně – označováno za nelegální migraci. Sledované období, která jsem vybrala, je červen až prosinec 2015, jelikož tato data byla dostupná. Dle dat cizinecké policie, bylo na území ČR v roce 2015 zadrženo 8563 nelegálních migrantů.¹³² Graf č. 7 znázorňuje pohyb osob na našem území od června do prosince roku 2015. Konkrétně jde o zajištěné osoby Policií ČR. Použity jsou data ze závěrečné zprávy o migraci Policie ČR. Měsíc srpen přivedl na naše území největší počet imigrujících osob, téměř 1800 lidí. Národnostně se tyto osoby dělí do pěti nejhlavnějších skupin. Občané Sýrie jsou se svými 24,7 % největší skupinou, dále jsou to občané Ukrajiny, kteří na území ČR přichází legálně, ale překračují povolenou dobu pobytu

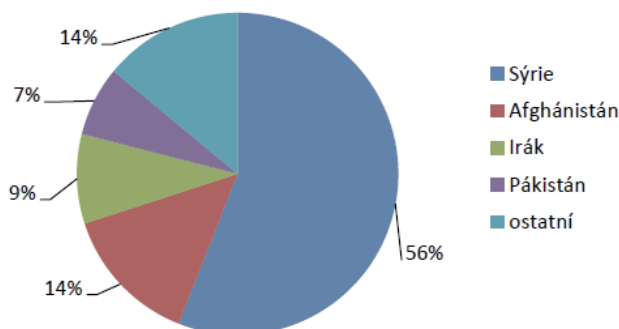
¹³² POLICIE ČR. *Vyhodnocení nelegální migrace za rok 2015*. 2016.

(14,9 %), občané Kuvajtu, kteří většinou neopouštějí ČR v limitu (7,2 %). Na čtvrtém místě jsou to občané Afganistánu (7,1 %) a na pátém místě občané Iráku (4,9 %).¹³³

Pro vstup na naše území migranti, vzeší z migrační krize, využívají Rakousko či Slovensko a jejich úmyslem není na našem území přetrvat, ale pokračovat do západních zemí pomocí mezinárodních vlakových spojů.¹³⁴ Pro zaručení úspěšného přesunu migranti často volí převaděče, kteří jim napomáhají. V roce 2015 bylo zadrženo celkem 168 převaděčů, kteří imigrantům napomáhali k nelegálnímu pobytu.¹³⁵

Národnostně se zjištěné osoby, které skrze ČR tranzitují, dělí do pěti nejpočetnějších skupin. Jak vyjadřuje diagram (Obrázek č. 3), který ukazuje na složení zajištěných osob v rámci tranzitní nelegální migrace. Občané Sýrie jsou se svými 56 % největší skupinou, dále jsou to občané Afganistánu (14 %), občané Iráku (9 %) Na čtvrtém místě jsou to občané Pákistánu (7 %).

Obrázek č. 3: Diagram národnostního složení tranzitujících osob 06/2015-01/2016

Zdroj: Podkladový materiál vlády.

Pro korigování migrantů na našem území jsou využívána zařízení pro zajišťování cizinců na území ČR pod správou Ministerstva vnitra. Jde zejména o osoby, které nemají platné doklady. V těchto zařízeních dostane zadržovaná osoba základní potřeby jako stravu, zdravotní ošetření, možnost náboženských aktivit. Pro potřeby ČR fungují tři zařízení:

¹³³ POLICIE ČR. *Vyhodnocení nelegální migrace za rok 2015*. 2016.

¹³⁴ Tamtéž.

¹³⁵ Tamtéž.

Bělá pod Bezdězem, Višňí Lhoty a Drahonice.¹³⁶ Momentálně se v těchto třech zařízení pohybuje 90 osob.¹³⁷

Jelikož je ČR spíše tranzitní zemí, není cílem migrantů a Uprchlíká krize se zde silně neprojevuje. I přesto imigranti ze Sýrie žádají o azyl. Za rok 2015 požádalo o azyl 134 občanů Sýrie.¹³⁸ O zajištění bezpečnosti v ČR se dělí policie kriminální, dopravní, pořádková a cizinecká. Problematice uprchlictví se věnuje velká pozornost. Důsledným dodržováním národních i evropských pravidel dosílila ČR stavu, kdy je nelegální tranzitní migrace pod kontrolou.¹³⁹

Česká republika, jak bylo zmíněno výše, se politicky snaží uprchlickou krizi řešit ve spolupráci s Visegrádskou čtyřkou (Slovensko, Polsko, Maďarsko). Země Visegrádu jsou proti kvótám, státy se shodují na cílené podpoře hranic a Schengenského prostoru.¹⁴⁰

Na základě podkladového materiálu, vypracovaného ministerstvem vnitra pro 39. schůzi Poslanecké sněmovny o imigrační krizi, shrnují poznatky a návrhy, které tento dokument prezentuje. Pro ČR je prioritní přijímat pouze nástroje, které urychlí řešení nastalé krize. Stanovisko ochrany vnější hranice je důležité, jelikož se Balkánská trasa v roce 2015 stala jednou z nejfrekventovanější. Dalším problémem je vysoké množství syrských uprchlíků na území Turecka. Spekuluje se o 2 - 2,5 milionech osob.¹⁴¹ Česká republika tedy podporuje úlohu konceptu hotspotů a posílení agentur kontrolujících vnější hranici. I přes schvalování tohoto konceptu, ale ČR neshledává systém hotspotů v současné době za funkční a plně spuštěný.¹⁴² Stanovisko k redistribučnímu modelu je negativní. Veškeré snahy o vytvoření relokačního systému jsou dle MVČR předčasné a měly by se řešit, až se omezí migrační toky.¹⁴³

¹³⁶ SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ MV. *Přehled*. 2016.

¹³⁷ POLICIE ČR. *Vyhodnocení nelegální migrace za rok 2015*. 2016

¹³⁸ MINISTERSTVO VNITRA. *Podkladový materiál MV pro poslance Parlamentu ČR*. 21. 1. 2016.

¹³⁹ Tamtéž.

¹⁴⁰ INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST. *Uprchlíká krize a společnost*. 10/2015.

¹⁴¹ MINISTERSTVO VNITRA. *Podkladový materiál MV pro poslance Parlamentu ČR*. 21. 1. 2016.

¹⁴² Tamtéž.

¹⁴³ Tamtéž.

7. Hnutí ANO a Andrej Babiš

Hnutí ANO se zformulovalo za chodu velmi nestabilní politické scény. Volební období 2010 až 2013 znamenalo politickou scénu prodělání několika politických kauz. Vládní období Petra Nečase jako premiéra a koalice ODS, TOP 09 a VV vyústilo kauzou „Nagyová,“ kdy dne 17. 6. 2013 podal demisi. Následovala úřednická vláda Jiřího Rusnoka jmenovaná prezidentem Zemanem. Vláda nezískala důvěru a sama odhlasovala své rozpuštění vůbec poprvé v historii. Volby do Poslanecké sněmovny Zeman vyhlásil na dny 25. a 26. října 2013.

Hnutí ANO se tedy ocitlo v období politické nestability. Předčasné volby daly prostor nově etablovaným politickým stranám. Kampaň hnutí ANO byla připravovaná na rok 2014 a předčasné volby pro ANO znamenalo zkrácení plánu na realizaci kampaně. Počátek hnutí ANO¹⁴⁴ se datuje k podzimu 2011, kdy se hnutí uskupilo spontánně po vystoupení Andreje Babiše v médiích. Po kladných ohlasech se ANO zaktivizovalo. Etablovalo se jako politické hnutí v květnu 2012 a začalo s přípravami na volby 2014. Jako svého předsedu strany byl zvolen Andrej Babiš. Stal se posléze nejvlivnější a nejviditelnější postavou strany.

Zmíněné předčasné volby způsobily dřívější možnost účastnit se voleb. V roce 2013 ANO kandidovalo do Poslanecké sněmovny. V těchto volbách strana získala 927 249 hlasů, a tedy svými 18,65 % se umístila na druhém místě za vítěznou ČSSD (1 016 829 hlasů).¹⁴⁵ ANO získalo 47 mandátů.

Programově se ANO snažilo o splnění cíle hnutí: řízený, funkční a spravedlivý stát. Ve svém volebním programu se hnutí Andreje Babiše vymezilo vůči současné politické kultuře. Stanovy hnutí ANA hlásají: *„Prosperity a lepší budoucnosti dosáhneme zamezením plýtvání a rozkrádání našich peněz ze státního rozpočtu. Tím získáme prostředky na investice, jež nastartují hospodářský růst a zajistí práci lidem i firmám. Zdravě fungující společnost může vzejít pouze z propojení svobody každého občana a přijetí osobní zodpovědnosti za sebe i za ostatní.“*¹⁴⁶ Hnutí svůj program zveřejnilo

¹⁴⁴ Zkratka ANO zastupovala "Akci nespokojených občanů"

¹⁴⁵ IDNES.CZ. *Výsledky voleb v České republice*. 2013.

¹⁴⁶ ANO. *Stanovy politického hnutí ANO 2011*. 2. 3. 2013.

krátce před volbami. Politická strana může také vděčit volebnímu úspěchu marketingovým poradcům. Kampaň byla vedena vysoce profesionálně. Ve svém volebním programu se hnutí Andreje Babiše vymezilo vůči současné politické kultuře. Hnutí ANO použilo ke své propagaci kontaktní kampaň. Andrej Babiš jako lídr strany pořádal tour pro diskuzi s voliči. Strana ANO je někdy označována jako populistická. Dle závěru bakalářské práce A. Prokešové, která se věnovala otázce, zdali je ANO populistickou stranou, se ukázalo, že ANO sice vykazuje charakter některých prvků využívaných populistickými stranami, ale strana jakožto taková je populisticky označovaná milně. Politickou rétoriku využívá pouze lídr strany Andrej Babiš. Terminologicky označuje stranu jako anti establishmentovou stranu.¹⁴⁷

Andrej Babiš

Andrej Babiš je současný místopředseda vlády, ministr financí a poslancem ČR dále předsedou hnutí ANO 2011 a podnikatel.¹⁴⁸ Andrej Babiš jako klíčová osobnost hnutí ANO představoval tzv. brand strany. Jako osobnost lídra byl prezentován po celou dobu kampaně. Heslem Andreje Babiše bylo "*Řídit stát jako firmu.*"¹⁴⁹ Vybízel k odklonu od politiky a politických procesů směrem k alternativnímu fungování a řízení státu. S osobností Babiše je spojována minulost spolupráce s StB, kauzou Čapí hnízdo nebo také kontroverzní nákup mediální skupiny MAFRA.

7.1 ANO a Evropská migrační krize

Jelikož je současná vlna migrantů do Evropy novým fenoménem, program hnutí ANO se migrací nezabýval. Nynější resortní program zmiňuje migraci v kontextu Obrany a vnější bezpečnosti.¹⁵⁰ Na základě nekontrolovatelné migrace chce ANO posilovat pozici ČR jako plnohodnotného partnera NATO.¹⁵¹

¹⁴⁷ PROKEŠOVÁ, A. *ANO 2011 jako příklad populistické strany?* Bakalářská práce. 2014.

¹⁴⁸ PSP. *Ing. Andrej Babiš.* 2013.

¹⁴⁹ ANO. *Řídit stát jako firmu?* 30. 1. 2013.

¹⁵⁰ ANO. *Resortní program.*

¹⁵¹ Tamtéž.

ANO dne 9. února 2016 na svých stránkách zveřejnilo usnesení o migrační krizi. Příliv migrantů do států Evropské unie je znepokojuje. Souhlasí se strategií vytvoření hotspotů, které by měly za úkol evidovat uprchlíky, a také vidí za důležité rozlišovat uprchlíky ekonomické a válečné.¹⁵²

ANO navrhuje v Poslanecké sněmovně tato opatření:¹⁵³

- 4) *iniciovat změny příslušných legislativních norem souvisejících s migrací a azylovou politikou a to s ohledem na zásadní proměnu globálního bezpečnostního, ekonomického, politického prostředí*
- 5) *v rámci EU vystupovat za výraznou regulaci migrace, její důslednou kontrolu a zajištění vnější hranice a to s konkrétními návrhy na řešení krize*
- 6) *stát pevně na svém stanovisku odmítání trvalých mechanismů přemísťování uprchlíků do EU v rámci povinného redistribučního klíče, tzv. Kvóty*
- 7) *s ohledem na situaci po útocích v německých městech iniciovat v rámci EU vytvoření mechanismů efektivní repatriace odmítnutých žadatelů o azyl*
- 8) *prověřit mechanismy a procesy krizového uzavření státních hranic ČR*

ANO podporuje ochranu vnější hranice EU za pomoci organizace FRONTEX. ANO stojí za názorem, že je velice nepředvídatelné, kolik migrantů překročí tuto hranici v budoucnu.¹⁵⁴

¹⁵² ANO. *Návrh usnesení o migrační krizi*. 9. 2. 2016.

¹⁵³ Tamtéž.

¹⁵⁴ ANO. *Migrace a vzdělanost*. 10.4.2014.

7.2 Nové příležitosti ANO – blížící se volby¹⁵⁵

Ve volbách do Parlamentu v roce 2013 Hnutí ANO získalo ve volbách 47 mandátů.¹⁵⁶ Stalo se součástí vlády a získalo tak 6 ministerských postů. Jsou to posty ministra financí, vnitra, spravedlnosti, dopravy, místního rozvoje a životního prostředí.

Následovaly volby do Evropského parlamentu v květnu 2014, kde ANO získalo nejvíce Europoslanců – 4 mandáty z celkových 21 možných.

Tentýž rok v říjnu se konaly komunální volby, přičemž v 1/3 volebních obvodů se konaly volby senátní. ANO jako nové hnutí neobhajovalo žádný senátní mandát. V těchto volbách získalo 4 senátní posty z celkových 27 možných. Komunální volby dopadly s nečekaným výsledkem. ANO získalo 14,59 %, tudíž si vysloužilo 1600 mandátů a pozici nového subjektu na komunální úrovni. Potvrzuje to i získání primátorských postů ve velkých městech včetně hlavního města (Praha, Brno, Ostrava, Pardubice, Liberec, České Budějovice)

Novum pro Hnutí ANO je kandidatura na Krajské posty. Volby do Krajů, které se budou konat na podzim 2016. Kampaň hnutí ANO je doposavad neznámá. Nejistila jsem ani přibližná témata. Zaznamenala jsem výrok předsedy strany, že kampaň bude mít vyhrazenou částku 50 milionů korun a aspirují na vítězství alespoň v pěti regionech.¹⁵⁷

V neposlední řadě se také blíží volby do poslanecké sněmovny příštího roku 2017. Zde bude zajímavé obhajování hlasů a především i proměna volebního programu, jestli k ní nastane pod tlakem migrační krize, ustálení témat či hledání nových.

¹⁵⁵ Pozn.: zdroje subkapitoly: Anobudelip.cz a volby.cz

¹⁵⁶ Pozn.: v současnosti 48 mandátů – přechod K. Turečka z TOP 09

¹⁵⁷ KRAJSKEVOLBY2016. ANO dá na volby 50 milionů korun, chce pět krajů. 19.3.2016.

8. Vybraná média A. Babiše – Mladá fronta DNES a Lidové noviny

Deníky, kterých se týká diplomová práce, patří do vlastnictví mediální skupiny MAFRA. V této kapitole se pokusím charakterizovat, jaká je vlastnická struktura deníků a politická orientace deníků. Dále se zaměřím na prodejní náklad a s tím související čtenost a cenu.

Vlastnická struktura LN a MF DNES

Tištěná média kdysi byla většinou pod kontrolu zahraničních majitelů.¹⁵⁸ Do této teorie původně spadala i společnost MAFRA. Byla vlastněna německou firmou Rheinisch-Bergische Verlagsgesellschaft mbH (RBVG). Majitel Agrofertu, Andrej Babiš, ji od RBVG odkoupil 26. června 2013. Výsledné převzetí společnosti Agrofertem nastal až o dva měsíce později, kdy bylo schváleno Agrofertu, na základě odsouhlasení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, předání. Babiš odkup zdůvodnil slovy: „*Skupinu MAFRA považuji za velmi silného hráče na českém mediálním trhu, především v oblasti seriózní žurnalistiky.*“¹⁵⁹ Vyvracel, že by šlo o mediální posílení politické kampaně ANO. Mediální společnost MAFRA vlastní také hudební televizi Očko, rádio Express a Classic. Z deníků vlastní Mladou frontu DNES (MF DNES), Lidové noviny (LN) či Metro (viz Obrázek č. 4).

Zmíním také šéfredaktory tištěných deníků. Lidové noviny vede šéfredaktor István Léko, který má předešlou zkušenost s Českou pozicí, jež byl zakladatelem a šéfredaktorem. Řídil 12 let týdeník Euro a do lidových novin se na tento post dostal v roce 2013.¹⁶⁰ MF DNES má nového šéfredaktora od poloviny roku 2014, kdy Jaroslav Plesl vystřídal bývalou šéfredaktorku Slonkovou. Ten již v Mladé frontě pracoval jako šéfredaktor týdeníku Týden.¹⁶¹

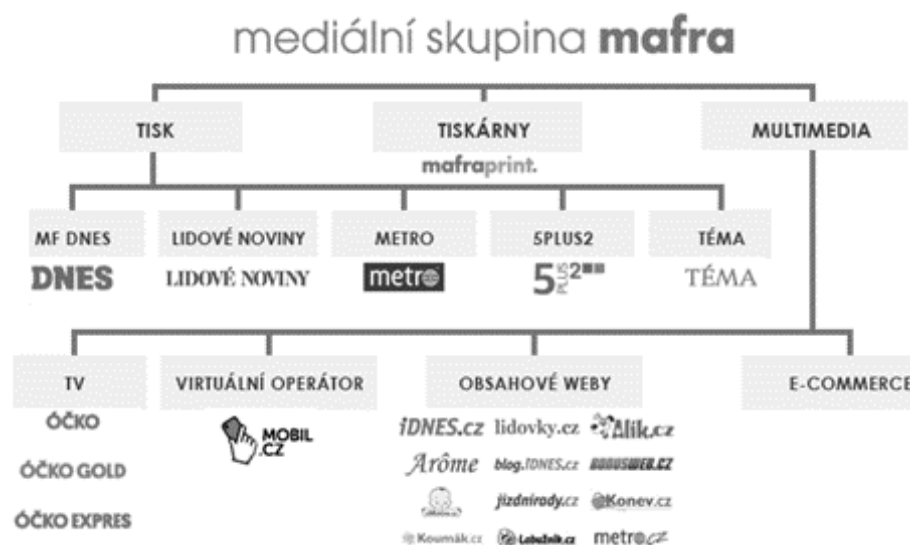
¹⁵⁸ŠTĚTKA, V.; KOUŘIL V. *Vlastnická struktura českého mediálního trhu s ohledem na globalizační procesy*. Str. 9.

¹⁵⁹LIDOVKY.CZ. *Babiš koupil mediální skupinu MAFRA, vlastníka serveru Lidovky.cz*. 26.6.2013.

¹⁶⁰ČESKÁ POZICE. *István Léko*.

¹⁶¹ČESKÁ TELEVIZE. *Slonková končí jako šéfredaktorka MF Dnes, střídá ji Plesl*. 30.6.2014.

Obrázek č. 4: Podrobný přehled vlastnictví MAFRA

Zdroj:MAFRA, http://www.mafra.cz/cs/default.asp?y=mafra_all\cs_o-spolecnosti_struktura-spolecnosti.htm&menu=

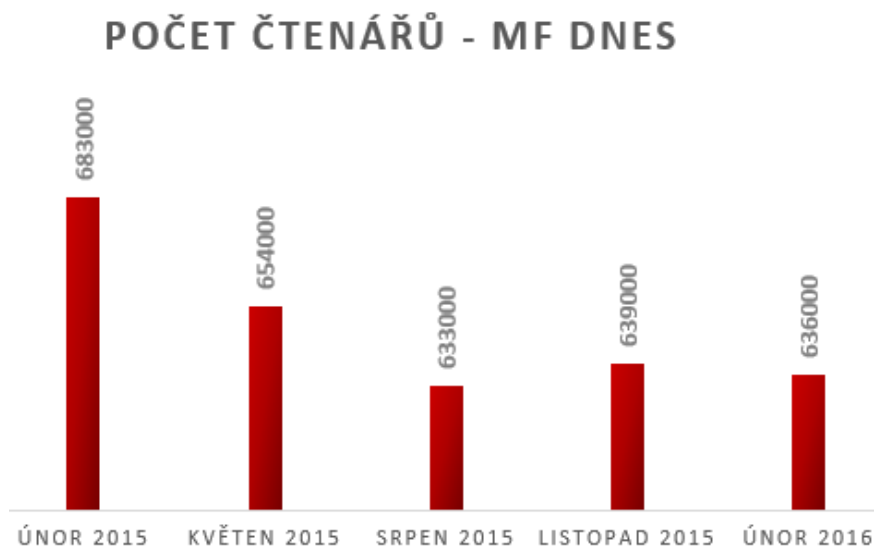
8.1 Charakteristika deníku MF DNES

Mladá fronta DNES je celostátním deníkem, který vychází od pondělí do soboty. MAFRA charakterizuje noviny jako jeden z nejčtenějších seriózních deníků, jehož cílem je podat plnohodnotný a pravdomluvný obraz o světě.¹⁶²

Mladá Fronta DNES je mezi nejčtenějšími novinami. Pokud vynechám bulvární deník blesk, který má čtivost víceméně kolem milionu denně, MF DNES se umísťuje na druhém místě. Mohu je označit za nejčtenější seriózním deník. Trend je mírně klesající. Dle Grafu č. 8 je patrné, že nyní se čtivost pohybuje kolem 630 tisíc.

¹⁶²MAFRA. *Mladá fronta DNES*.

Graf č. 8: Čtivost deníku MF DNES 2/2015 – 2/2016

Zdroj: http://www.unievydavatelu.cz/cs/deniky/fakta_cisla_denicich/ctenost_deniku/239-deniky_celostatni?did=5, vlastní úprava

Dle výzkumu Media projekt, který sledoval 25000 respondentů, je nejčastějším čtenářem člověk mezi 50 – 59 lety. Nejčastěji tito čtenáři dosahují středoškolského vzdělání s příjmem 30 tis. měsíčně.¹⁶³ Cena novin je ustálená na 18 Kč, každé vydání novin obsahuje i vnitřní magazínovou přílohu. Každé vydání obsahuje kromě celorepublikové části i regionální přílohu daného kraje. Cílovým publikem je spíše konzervativní středo-pravice.

8.2 Charakteristika deníku Lidové noviny

Druhým deníkem, pomocí kterých budu sledovat mediální obraz, jsou Lidové noviny. Tyto noviny jsou nejstarším vycházejícím dosavadním periodikem. Deník vychází také 6x týdně kromě neděle jako MF DNES. Dle MAFRA LN: „jsou vyhledávány pro své původní zpravodajství z politiky a byznysu, erudované komentáře, názory předních osobností z domova i ze světa“¹⁶⁴ Čtenáři Lidových novin žijí ve finančně

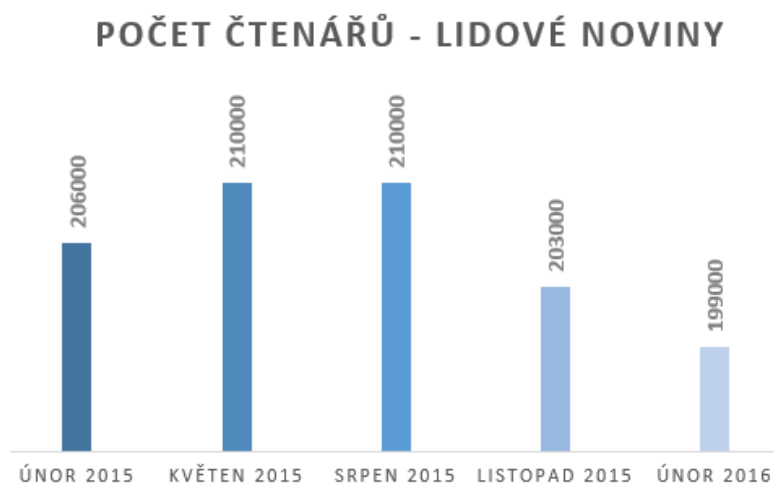
¹⁶³ MAFRA. Čtenáři Deníku MF DNES.

¹⁶⁴ MAFRA. Lidové noviny.

zajištěných domácnostech. Cílovou skupinou jsou lidé ve věku 20-59 let.¹⁶⁵ Nejčastějším vzděláním je středoškolské s maturitou a vysokoškolské.

Průměrně si lidové noviny přečte 200 tisíc čtenářů, jak dokazuje Graf č. 9. Cena deníku se liší dle dnu nákupu Od pondělí do středy stojí 17 Kč a pátek a sobota 19 Kč. Politicky je deník zaměřen středo – pravicově.

Graf č. 9: Čtivost deníku *Lidové noviny* 2/2015 – 2/2016

Zdroj: http://www.unievydavatelu.cz/cs/deniky/fakta_cisla_denicich/ctenost_deniku/239-deniky_celostatni?did=4, vlastní úprava

¹⁶⁵ MAFRA. *Prezentace Lidové noviny*.

IV. Metodologická část

9. Cíl výzkumu

Za cíl jsem si stanovila potvrdit či vyvrátit hlavní hypotézu: *Předpokladem je, že zkoumaná média skupiny MAFRA se téměř totožně vyjadřují o migrační krizi jako jejich vlastník A. Babiš.* K hypotéze a jejímu možnému odpovězení jsem sestavila hlavní výzkumnou otázku (HVO): **Je výsledný mediální obraz migrace v denících Mladá fronta DNES a Lidové noviny shodný s optikou A. Babiše jako vlastníka těchto medií?** Pro splnění náplně této práce, musím zvolit dva pomocné cíle, které by mi měly pomoci k odpovědi na hlavní cíl mé práce. Jelikož se HVO skládá ze dvou rozlišných zkoumání pojetí přístupu k migraci (mediální obraz a personální názor), musím si vytvořit 2 výzkumné části práce. První se týká kvantitativní analýzy migrace ve vybraných celostátních denících a druhý se týká analýzy projevu samotného A. Babiše. Výzkumné otázky a vedlejší hypotézy přiblížím v kapitole Hypotéza a pomocné výzkumné otázky, kde také přiblížím operacionalizaci využitou v analytické části.

10. Hlavní hypotéza a pomocné výzkumné otázky

HH.: Hlavní hypotéza:

Předpokladem je, že zkoumaná média skupiny MAFRA se téměř totožně vyjadřují o migrační krizi jako jejich vlastník A. Babiš.

HVO: Je výsledný mediální obraz migrace v denících Mladá fronta DNES a Lidové noviny shodný s optikou A. Babiše jako vlastníka těchto medií?

K analýze jsem si sestavila vedlejší hypotézy a další výzkumné otázky, které by mi měly napomoci s odpovědí na hlavní hypotézu diplomové práce.

Vedlejší hypotézy VH:

VH I.: Celostátní deníky MF DNES a LN používají stejné konstrukční postupy ke konstrukci mediálního obrazu.

VO I.: Jaké konstrukční postupy využívaly sledované deníky ke konstrukci mediálního obrazu migrace?

VH II.: Předpokladem je, že se migrační krize v denících prezentuje převážně negativně.

VO II.: Jakým způsobem je majoritně prezentována migrační krize?

Operacionalizace analytické části:

K zodpovězení těchto otázek mi poslouží vyhodnocení konstrukčních mechanismů deníků. Vycházet budu z kvantitativní obsahové analýzy. Data mi poskytne server ANOPRESS. Za tyto **konstrukční mechanismy** jsem zvolila:

- *Počet článků vydaných na téma migrační krize*
- *Průměrný počet slov článku*
- *Žánr článku*
- *Přítomnost hodnot*
- *Tonalita (hodnotové vyznění)*

Výsledkem konstrukčních mechanismu bude následná komparace výsledků obou deníků a obecnější vyvození modelu mediálního pokrytí migrace.

Počet článků (clip counting) se považuje za nejzápadnější způsobem, jak analyzovat obsah.

Pro zkoumání - **žánr článku** - jsem vyvodila kategorie:

- *Zpráva*
- *Komentář*
- *Rozhovor*
- *Reportáž*
- *Analýza*

Pro zkoumání mediálního obrazu této tematiky vidím za relevantní vybrat **zpravodajské hodnoty:**

- *Personalizace*
- *Konflikt*
- *Negativita*

V neposlední řadě se zaměřím na **tonalitu** napsaného článku. (vyznění pozitivní, negativní, neutrální). Za neutrální budu považovat i ambivalentní vyznění textu. Zdali zpráva vyznívá primárně pozitivně, negativně, či neutrálně si musím stanovit indikátory, které mi pomohou tonalitu hodnotit. Vycházím z teorie Lengauera a článku *Negativity in Political News*.¹⁶⁶ Pokud se migrační krize a související události s tímto tématem rámuji jako *politický neúspěch, fiasko, neštěstí, krize, frustrace, kolaps, znázorňuje pesimistický scénář, kritický vývoj, rozepře, nesouhlas, střet názorů a jednostranné kritika, útoky,...* označuji zprávu za negativní. Za pozitivní naopak volím články, které obsahují pozitivní titulek, pozitivní informaci, jsou opakem negativního vymezení.

Také si zodpovím na VO II. týkající se šetření, zdali deníky prezentují celé téma migrace převážně negativně. Závěr vyvodím z majoritní skupiny prozkoumaných a ohodnocených článků. Uvědomuji si subjektivní ovlivnění výsledků této otázky, i přesto se na tuto otázku pokusím zodpovědět. Tato výzkumná otázka mi poslouží k vyvození závěru mediálního obrazu.

VO III.: Jak A. Babiš vystupuje na veřejnosti/youtube kanále/sociálních sítích ve vztahu k migrační krizi?

Poslední výzkumnou otázkou chci zmapovat základní rešerši výroků A. Babiše k migrační krizi a tématu uprchlíků. Výsledný souhrnný obraz jeho postoje porovnam s mediálním obrazem.

¹⁶⁶ ENGAUER G.; ESSER, F.; BERGANZA, R. *Negativity in Political News: A Review of Concepts, Operationalizations and Key Findings*. 2012. Str. 195-197.

11. Design výzkumu

11.1 Analytická metoda

Jako výzkumnou metodu jsem zvolila nejběžnější metodu kvantitativní analýzu textu - obsahovou analýzu. Výzkum se táže po vysokém množství dat, proto hodnotím tuto metodu jako nejvhodnější. Metoda je založena na ověřování teoreticky podložených hypotéz. Dokáže zpracovat a převést velké množství textu do měřitelné proměnné a tudíž statisticky uchopit. Kvantitativná obsahová analýza patří mezi techniky výzkumu masových médií.

Definici obsahové analýzy existuje mnoho, ale zmíním definici Kerlinga, který označuje analýzu za systematickou, objektivní. Nejdůležitější je dodržení tří základních prvků: Systematičnost – jasně formulovaný postup; objektivitu – ne subjektivní předpojatost; a operacionalizace – zhotovená výzkumné metody a klasifikaci proměnných.¹⁶⁷

Slovo obsahová neznamená, že se metoda zabývá analýzou obsahu, nýbrž cílem je: „*měřit podle předem definovaného kódovacího schématu instance kategorie a analyzovat četnost výskytu určitých jednotek v daném textu.*“¹⁶⁸

11.2 Výzkumné období – zdůvodnění

Vybrala jsem si období března 2013 až prosinec 2015. Za počátek migrační krize v podobě, jakou dosahuje nyní, se označuje duben v roce 2015, kdy v důsledku pašerování lidí do Evropy, utonulo větší množství lidí v různých událostech. Vybrala jsem měsíc březen, abych mohla vyzkoumat předpokládaný zlom v médiích, který podle mě nastane při problematice uprchlíků v průběhu dubna. Konec výzkumu jsem stanovila k poslednímu dni roku 2015, abych mohla vycházet z dat ročenek. Pravděpodobně data o migraci nebudou přesná pro probíhající rok 2016.

¹⁶⁷ REIFOVÁ, I. *Slovník mediální komunikace*. 2004. Str. 34.

¹⁶⁸ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. 2005. Str. 48.

11.3 Výzkumný vzorek + konstrukce

Kódovací – analytickou jednotkou je v tomto výzkumu článek. Článek začíná zpravidla titulkem a končí autorem. Základní soubor jsem pomocí databáze Anopress určila pomocí klíčových slov. Klíčová slova, která se k migrační krizi pojí, jsem zvolila tyto: imigrant <OR>¹⁶⁹ migrant <OR> migrace <OR> imigrace <OR> uprchlík <OR> běženec <OR> migrační krize <OR> kvóty. V dotazu se vyskytuje i jejich obměna.¹⁷⁰

Tabulka č. 2: Klíčová slova - key words

Klíčová slova –ANOPRESS
Imigrant OR imigrace
Migrant OR migrace
Uprchlík OR běženec
Migrační krize
Kvóty

Další proměnou, kterou jsem určila, bylo skóre, které má za úkol zúžit sledovaný výběr. Zvolila jsem 20% hranici a po jejím uplatnění se vytřídí články, ve kterých se objeví tématika méně než 20% výskyt hledaných slov.

Sledované období, jak bylo zdůvodněno v metodologické části, se soustředí na rozmezí 1. března roku 2015 až po konec roku (31. prosinec 2015).

Za sledovaná periodika jsem zvolila celostátní deník. Tato volba je odůvodněna zejména z důvodu širokého působení. A tak z při mediálnímu konstruování reality mají největší potenciál, docílit požadovaného výsledku. Také jsem celostátní deník volila z důvodu univerzálnosti a větší variabilitě čtenářů. Mladá fronta DNES vychází také jako regionální mutace (5) pro kraje: 1 Ústecký, Liberecký, Královéhradecký a Pardubický

¹⁶⁹ Pozn.: <OR> je spojník mezi výrazy užívaný při vyhledávání (nebo).

¹⁷⁰ Pozn.: Anopress umí vyhledávat i jejich skloňované obměny.

kraj; 2 Jihočeský, Plzeňský a Karlovarský kraj; 3 Moravskoslezský, Olomoucký a Zlínský kraj; 4 - Jihomoravský kraj, Kraj Vysočina a 5 - Praha-město a Středočeský kraj.¹⁷¹

Důležitým výběrem také bylo zvolení strany výběru. Výběrovou jednotkou budou všechny články otištěné v MF Dnes a LN na první a druhé straně. Zvolila jsem pouze stranu 1 (titulní strana) a stranu 2, která se vyjadřuje k nejdůležitějším událostem z domova a ze světa či komentáři nad aktuálním děním. Pokud články mají pokračování, Anopress mi toto pokračování nabídnul, proto jsem pak mohla analyzovat text z pohledu zpravodajských hodnot či tonality.

¹⁷¹ MAFRA. Tituly mediální skupiny.

V. Analytická část

V následující analytické části se budu zabývat výzkumem a jeho výsledky. Předmětem jsou články publikované deníky MF DNES a LN na titulní druhé straně v období 1. 3. 2015 až 31. 12. 2015. Metodiku vyhledávání jsem přiblížila v metodologické části. Po vyfiltrování článků, které se vygenerovaly užitím klíčových slov, jsem docílila výsledného vzorku. Sledovaným objektem se tak stal soubor s 332 příspěvků. Počet 143 zastupuje články Lidových novin a 189 článků MF DNES.

Jak bylo zmíněno v úvodu o mediální konstrukci reality, média mají moc tuto realitu konstruovat a čtenáři tuto vnuknutou realitu vnímají, jako přirozenou a objektivní. V analytické části se tedy zaměřím na způsob, jakými mechanismy média vytvořila výsledný mediální obraz migrace. Důležitým sledovacím prvkem je také funkce gatekeepera, který svým výběrem témat a také užitím zpravodajských hodnot ovlivňuje, jakým způsobem se o vybraném tématu píše. V mé analýze budu zkoumat, zdali se vyskytla hodnota personalizace, negativita či konflikt. Tyto hodnoty jsem vybrala na základě mé hlavní hypotézy, která předpokládá negativní podání migrační krize.

Nejprve se tedy podívám na základní charakter zkoumaného souboru. Dále se zaměřím na mechanismy konstrukce mediálního obrazu a nakonec se zaměřím na zkoumání výroků Andreje Babiše a na jeho optiku migrační krize. V závěru se pokusím tyto dva obrazy komparovat.

12. Intenzita pokrytí migrační krize médií

Komunikační strategii mediálního pokrytí migrační krize vybranými médii analyzuji dle mediálních rutin. Ty jsem si vymezila na počet článků, průměrného počtu slov, žánru článku a užití zpravodajské hodnoty. Následujícími kapitolami se pokusím zmapovat a shrnout konstrukční mechanismy mediálního obrazu migrace v českých médiích.

12.1 Počet článků

Počet článků věnovaných problematice považuji za nejelementárnější charakteristiku sledovaného souboru. Ve výzkumu jsem provedla vyčerpávající šetření článků ze dvou vybraných médií o celkovém množství článků a kvantitě článků v konkrétním médiu. Souhrnně viz tabulka.

Tabulka č. 3: Počet článků jednotlivá média

Médium	Počet článků	procent	Celkem
MF Dnes	189	56,9%	332
LN	143	43,1%	

Data ANOPRESS, vlastní úprava

Tabulka č. 3 tedy znázorňuje počet vydaných článků relevantních sledovanému záměru. Celkově ve svém výzkumu sleduji 332 článků. Mladá fronta DNES početněji vydávala články věnující se migrační krizi. Vydala 189 článků tematicky zaměřených.

Pro podrobnější výzkum přikládám tabulku č. 4. Je rozdělena na měsíční publikování článků v obou médiích. Procentuálně je vyjádřen rozdíl v jednotlivých měsících. Pro vysvětlení uvedu příklad na měsíci červenec. Lidové noviny publikovaly 8 článků zabývajících se migrací. Oproti nim MF DNES vydalo článků 37, a tak s 82,2% převahou se věnovalo tématu početněji na úkor pouze 17,8% zastoupení LN. Zvýrazněná zelená čísla, pro lepší orientaci, znázorňují, v jakém měsíci se deníky médiu věnovaly s převahou.

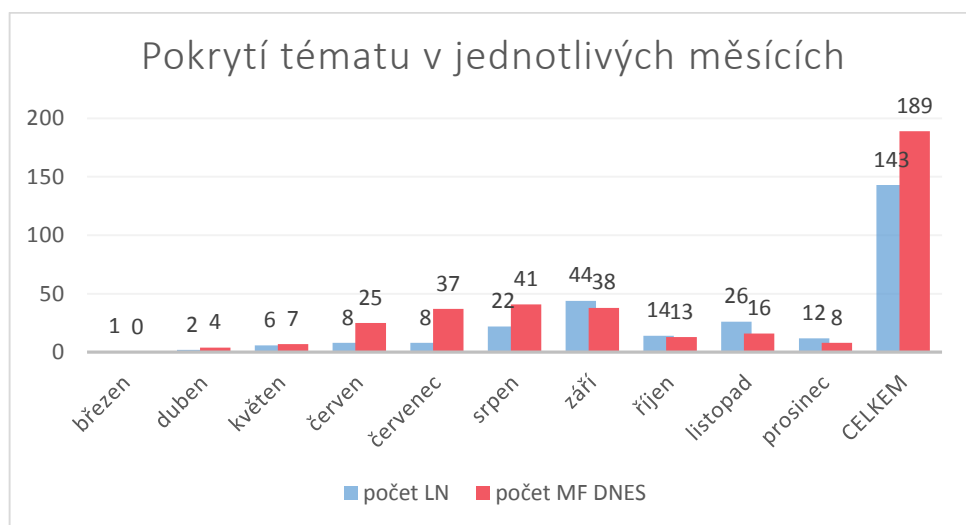
Tabulka č. 4: Rozšířená verze publikování dle měsíců

2015 měsíc	LN		MF DNES		celkový počet článků	suma %
	počet čl.	procenta	počet čl.	procenta		
březen	1	100,0%	0	0,0%	1	100%
duben	2	33,3%	4	66,7%	6	100%
květen	6	46,2%	7	53,8%	13	100%
červen	8	24,2%	25	75,8%	33	100%
červenec	8	17,8%	37	82,2%	45	100%
srpen	22	34,9%	41	65,1%	63	100%
září	44	53,7%	38	46,3%	82	100%
říjen	14	51,9%	13	48,1%	27	100%
listopad	26	61,9%	16	38,1%	42	100%
prosinec	12	60,0%	8	40,0%	20	100%
CELKEM	143	43%	189	57%	332	100%

Data ANOPRESS, vlastní úprava

Tabulku č. 4 jsem převedla na graf (Graf č. 10), aby byl patrný vývoj a lépe pozorovatelný. Po celý zbytek pozorování jsem přiřadila barvu červenou deníku MF DNES a modrou barvu Lidovým novinám. Je patrné, že v měsících duben a květen, tématu migrační krize deníky začaly postupně dávat prostor. Nejpočetnějšími měsíci publikování se staly měsíce v rozmezí červen až listopad.

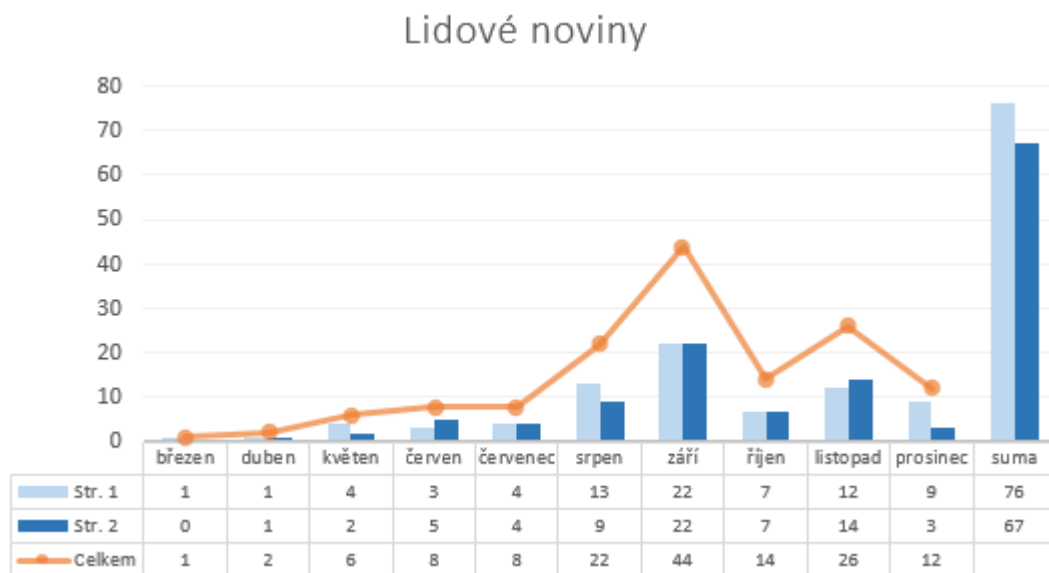
Graf č. 10: Počet článků relevantních pro analýzu - měsíčně

Data ANOPRESS, vlastní úprava

Dále jsem zkoumala, jakou stranu deníky tématu věnovaly. První graf (č. 11) znázorňuje počet vydaných článků v jednotlivých měsících Lidových novin. Graf také zkoumá, kterou stranu médium většinou věnovalo. Převažuje první strana. Dále graf pomocí spojnice vykresluje, který měsíc se pro Lidové noviny stal nejvíce se zabývajícím tímto tématem. Je patrné, že tendenční růst má začátek v měsíci červenec, pokračující do vrcholu v srpnu, kdy deník vydal 44 článků věnující se tématice migrační krize. Pokud beru v uvažování v potaz, že měsíc má 30 dní, vyšlo více jak 1 článek denně. Druhým nejpočetnějším měsícem je listopad s 26 články.

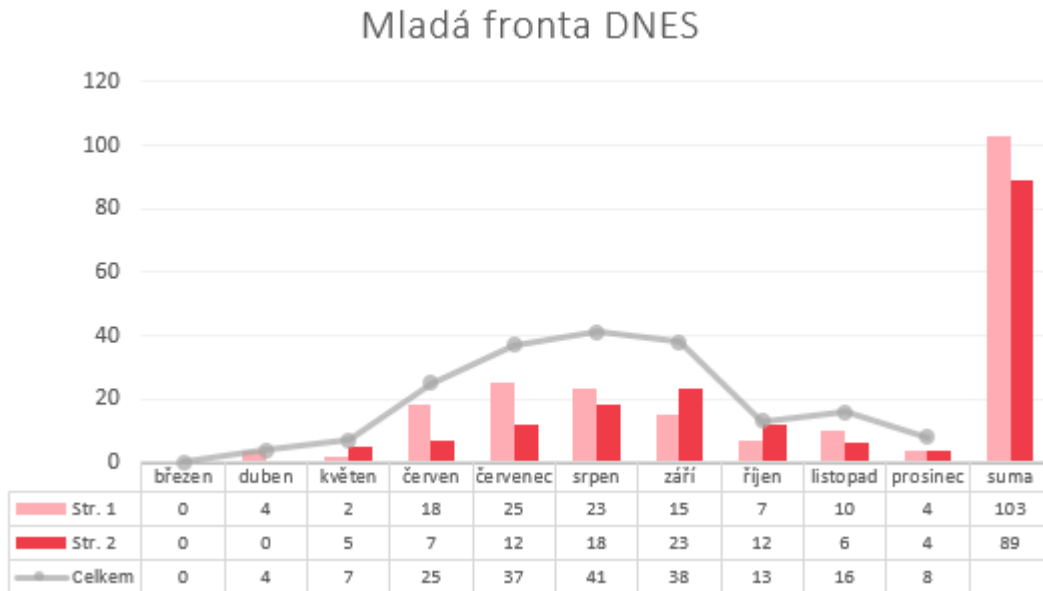
Graf č. 11: Lidové noviny: LN produkce zpráv; titulní strana a 2. strana

Data ANOPRESS, vlastní úprava

Pokud se podívám na graf (Graf č. 12) popisující vývoj v MF DNES, liší se vzhledem od Lidových novin. Je patrný zlom už od měsíce června, kdy noviny věnovaly prostor 25 článkům a z toho 18 na titulní straně. Měsíc srpen je nejpočetnějším měsícem produkce zpráv. Lidové noviny otiskly 41 článků a z toho více jak poloviny na hlavní straně. Na rozdíl od LN se migraci začaly na svých předních stranách věnovat až od měsíce dubna.

Graf č. 12: MF DNES: produkce zpráv; titulní strana a 2. strana

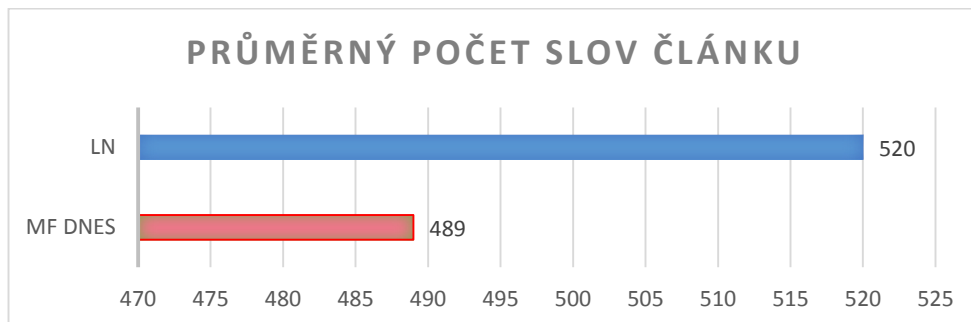

Data ANOPRESS, vlastní úprava

12.2 Počet slov

Analýza článků se věnuje také počtu slov. Zaznamenávala jsem počty slov v každém článku. Počítání začalo titulkem a skončilo autorem. Zabývala jsem se průměrným počtem slov článků každého média zvlášť.

Graf č. 13: Průměrný počet slov článků v médiích

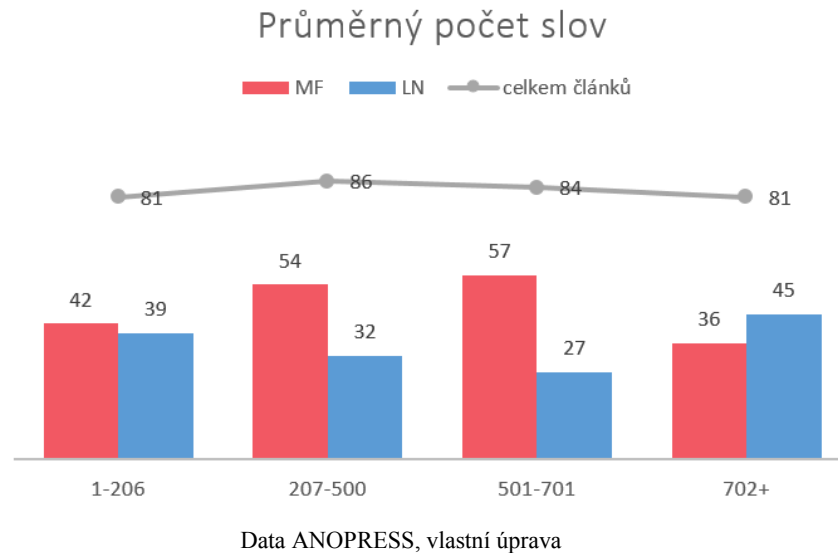

Data ANOPRESS, vlastní úprava

Jak lze vyčíst z grafu (č. 13), Lidové noviny průměrně věnovaly větší prostor migraci, co se týče rozsahu článku. Indikátor míry seriózity je možné vyčíst z délky článků. Průměrem délky článků se výrazně LN a MF DNES neliší. Pro hlubší analýzu

jsem si zvolila kvartální dělení hodnot (Graf č. 14). Rozdělila jsem délky článků na 4 skupiny dle délky článků: 1 - 206 slov; 207 – 500 slov; 500 – 701 slov a 702 slov a více:

Graf č. 14: Počet článků dělených dle rozsahu

Propojím-li údaje o počtu článků a o průměrné délce, dostanou se mi tyto data.

- MF DNES: Průměrná délka článku 489 a počet článků 189
- LN: Průměrná délka článku 520 a počet článků 143

Mohu tedy zobecňovat, že MF DNES vydalo více článků za to ale kratších oproti LN, které vydávaly článků méně ale rozsáhlejších. Průměrný počet slov článků a jejich počet implikuje charakteristiku komunikačního modelu sledovaných medií. Deník Lidové noviny upřednostňoval delší články na úkor kvantity. Další zjištěnou hodnotou dle grafu je, že MF DNES preferovala kratší až středně dlouhé články. Lidové noviny publikovaly 45 článků delších než 702 slov.

12.3 Žánr článků

Další charakteristikou komunikační strategie tvoří žánr článků popisující migrační krizi. Identifikovala jsem celkem pět žánrů a to komentář, rozhovor, zprávu, reportáž a analýzu. Poukazuji ale na fakt, že jsem mezi komentář zařadila i sloupek. Tabulka č. 5 uvádí, jaké žánry jednotlivá média používala.

Tabulka č. 5: Žánry článků

ŽÁNŘ MEDIUM	ANALÝZA	KOMENTÁŘ	REPORTÁŽ	ZPRÁVA	ROZHOVOR
MF	3	3	20	148	13
LN	3	17	8	105	10
celkem	6	20	28	253	26

Data ANOPRESS, vlastní úprava

Dle získaných dat mohu zdůraznit, že marginálním žánrem se stala zpráva v celkovém počtu obou medií 253 zpráv. Dalším zajímavým faktem, je že reportáži se MF DNES věnovalo více a komentáři nejméně. Mohu ale usoudit, že 17 komentářů napsaných Lidovými novinami je také dáno faktem, že LN mají na straně jedna vždy sloupek (věcný komentář). Žánr analýza a rozhovor obě media užila srovnatelně. MF DNES používal podstatně více reportážních zachycení migrační krize.

12.4 Zpravodajská hodnota jako mediální rutina

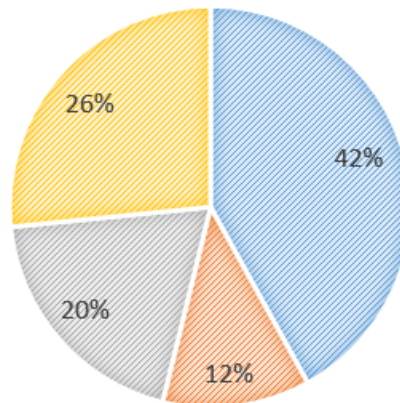
Výběr, zařazení i zpracování zpráv se děje podle opakujících se kritérií, které se označuje za zpravodajské hodnoty.¹⁷²

Zpravodajské hodnoty, které jsem vybrala, považuji za důležité, pokud v hypotéze vycházím z negativního uchopení tématu migrační krize. Specializovala jsem výběr na zpravodajské hodnoty negativita, konflikt a personalizace. Každému medií jsem utvořila koláčový graf (č. 15. a č. 16), abych vyjádřila, v jakém procentuálním zastoupení se zpravodajské hodnoty vyskytovaly. Toto procentuální vyjádření jsem zvolila na základě možné komparace mezi médii. Označení n/a značí nevyskytnutí se ani jedné ze sledovaných hodnot. Určitě se tyto články vyznačovaly jinou zpravodajskou hodnotou.

¹⁷² JIRÁK, J.; KÖPPLOVÁ, B. *Média a společnost*. 2003. Str. 77.

Graf č. 15: Sledované zpravodajské hodnoty Lidové noviny

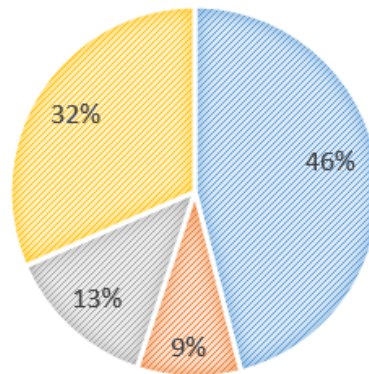
■ n/o ■ konflikt ■ personalizace ■ negativita

Data ANOPRESS, vlastní úprava

Graf č. 16: Sledované zpravodajské hodnoty MF DNES

■ n/o ■ konflikt ■ personalizace ■ negativita

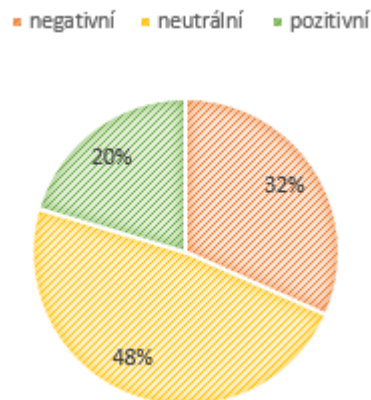
Data ANOPRESS, vlastní úprava

Pokusím se následující grafy shrnout v jednom odstavci. Negativita jako zpravodajská hodnota se vyskytovala ze sledovaných hodnot nejvíce. Více negativní hodnoty použila MF DNES (32 %). Pokud sečtu procentuálně hodnoty konflikt a negativitu dohromady, získám 41%. Tyto dvě hodnoty nepřesahují 50% hranici pro

označení, že media podával tyto hodnoty v majoritním zastoupení. Hodnotami tedy nemohu svou analýzu negativity potvrdit. Stále je to ale vysoké množství těchto užitých hodnot, které pro prezentaci migrační krize média volila. Pokud se zaměřím na deník Lidové noviny, hodnotu negativity použily v 26% případech. Analogicky po sečtení s hodnotou konfliktu dostávám hodnotu 38 %. Mohu tedy zobecnit, že Lidové noviny užily méně negativních hodnot pro zaujetí svého čtenáře.

V neposlední řadě jsem se zaměřila na tonalitu napsaného článku. Dělení tonality jsem zvolila do 3 kategorií – pozitivní tonalita, negativní a neutrální (kam sem zařadila i ambivalentní vyznění článků). Opět jsem zvolila procentuální vyjádření, abych mohla porovnat oba deníky s různým počtem článků.

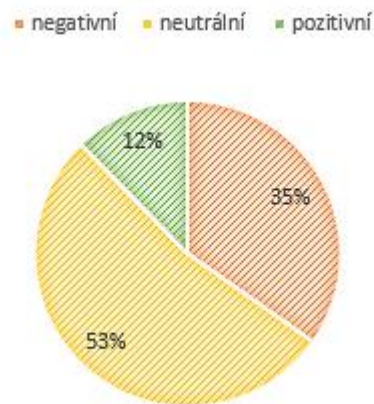
Graf č. 17: Tonalita: Lidové noviny

Data ANOPRESS, vlastní úprava

Z grafu je patrné, že články napsané a vydané Lidovými novinami, byly převážně neutrální. Z pohledu polarizujícího dělení převažovaly články negativní tonality: 32 % vs. 20 % pozitivních článků.

Graf č. 18: Tonalita: MF DNES

Data ANOPRESS, vlastní úprava

Přes 50 % článků vydaných v MF DNES bylo napsáno neutrálně. Pokud se opět analogicky zaměřím na polární dělení negativní vs. pozitivní, negativních článků vyšlo skoro třináásobně více (35 % vs. 12 % pozitivních článků). Pokud tedy MF DNES volila některou z polarizujících přístupů, psala více negativně. A to i s porovnáním s LN.

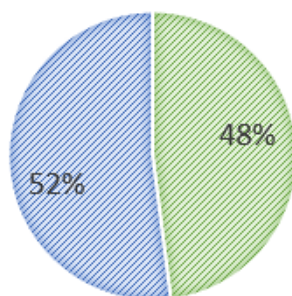
V průběhu výzkumu jsem sledovala i charakter aktuálnosti zprávy, a to z pohledu hard news či soft news. V teoretické části jsem do typologie zpráv toto dělení zmínila. Mezi hard news jsem zařadila zprávy, které se týkaly nového pohledu, rozhovoru a události na migrační krizi. Soft new byly spíše méně významné zprávy, které doplňovaly dění či byly spíše reportážního charakteru a rozhovoru.

Následující graf (č. 19) spojuje oba deníky dohromady, jelikož se mezi nimi významně nelišil podíl zpráv. Zprávy se ve velkém množství zaměřovaly na hard news, ale převažovaly soft news. Mohu to zdůvodnit teorií, že sledované období a téma tolik aktuálních informací nepřinášelo. Myšleno tak, že soft news doplňovaly už tak široce nastolené téma, které bylo obsaženo v hard news zpravodajství.

Graf č. 19: *Hard news/ Soft news*

AKTUÁLNOST ČLÁNKŮ

■ HARD NEWS ■ SOFT NEWS

Data ANOPRESS, vlastní úprava

12.5 Shrnutí komunikačních strategií mediálního pokrytí migrační krize

V této kapitole se pokusím o komparaci získaných dat. Nejprve v subkapitolách shrnu data získaná pro každé médium zvlášť.

12.5.1 Médium Lidové noviny

Lidové noviny se tématice migrační krize věnovaly, ve sledovaném období březen až prosinec 2015, v 143 článcích. Nejvíce článků vyšlo mezi srpnem a prosincem. Pokud se podívám na umístění článků, tak více jak 50 % (76) článků bylo otištěno na titulní straně. Zbýlých 67 článků bylo otištěno na straně 2. Průměrná délka článku byla 520 slov. Téměř třetina článků byla delších než 702 slov. Žánrově převažoval útvar zpráva (105). Zpravodajskou hodnotu negativita jsem zaznamenala ve 26 % článků, následovala hodnota personalizace (20 %) a konflikt (12%). Zbýlých 42 % článků se mnou sledovaných hodnot nezabývalo. Závěrečnou sledovanou proměnou byla tonalita. Lidové noviny se o migrační krizi vyjadřovaly převážně neutrálně (48 %). Pokud se podívám na

negativní vyznění článku, celých 32 % tak bylo napsáno. Zbýlých 20 % o migrační krizi informovalo pozitivně.

12.5.2 Médium MF DNES

Mladá fronta DNES napsala o migrační krizi 189 článků. Nejvíce článků publikovala mezi měsíci červen a listopad. Titulní straně bylo věnováno 103 článků a zbylých 89 bylo otištěno na straně 2. Průměrná délka článku byla 489 slov. Žánrově převažuje zpráva (148). Zpravodajské hodnoty v novinách užity byly. Sledovaná hodnota negativita se vyskytnula ve 32 % článků, 13 % článků obsahovalo personalizaci a 9 % konflikt. Ve zbylých 46 % se mnou sledovaná hodnota nevyskytnula. Tonalita článků byla převážně neutrální (53 %), následovala negativní tonalita (35 %) a pozitivně se psalo v 12% výskytu.

12.5.3 Komparace

Nyní provedu komparaci těchto dvou výstupů a pokusím se na základě výzkumné otázky dojít k odpovědi. Pokud se zaměřím na první sledovanou proměnou a to počet článků věnující se migrační krizi, MF DNES se tématu věnovalo více. Téměř celých 57% článků vyšlo právě v tomto médiu. Když se zaměřím na měsíční vývoj počtu článků, dá se vysledovat přelom, kdy se média věnovala tématice více či méně. Lidové noviny psaly v porovnání s MF DNES s převahou v období mezi září a prosincem. MF DNES počtem článků převažovalo v období duben až srpen. Mohu tedy označit měsíc září jako zlomový. V obou médiích se věnovali tématu převážně na titulních stranách. V počtu slov Lidové noviny předběhly MF DNES, průměrně publikovaly články dlouhé 520 slov (MF DNES 489 slov). MF DNES psala více kratších článků na rozdíl od LN, které psaly méně článků za to delších. Oba deníky informovaly čtenáře žánrem zpráva.

Pokud se zaměřím na zpravodajské hodnoty a tonalitu, mohu vysledovat, že ona deníky se více méně podobají. LN ze sledovaných zpravodajských hodnot využilo nejvíce hodnoty negativita (26%), to samé u MF DNES (32%). Pokud jsem sečetla u obou deníků zvlášť negativitu a konflikt, ani u jednoho deníku výsledek nepřevážil 50% hranici, takže

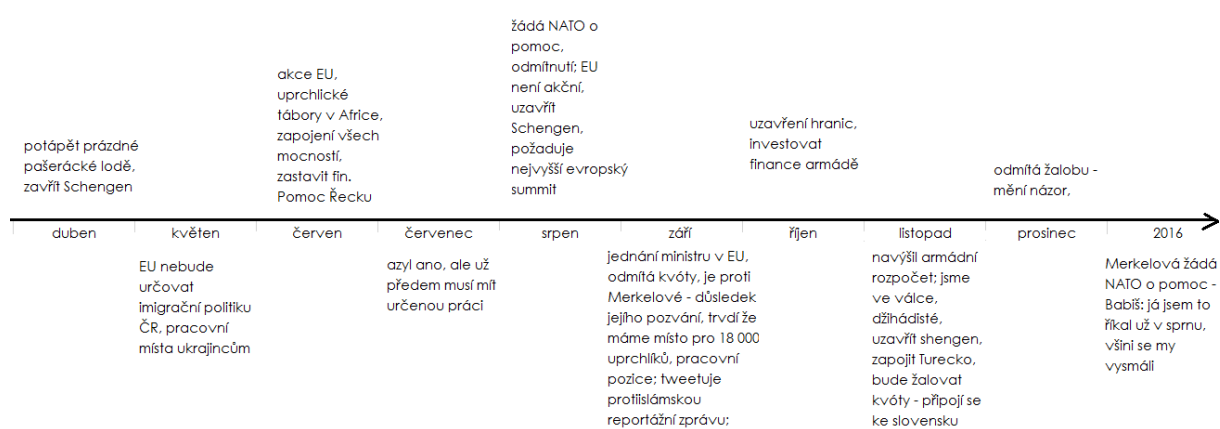
nemohu říci, že deníky používaly tyto dvě hodnoty převážně a tím vytvářely negativní obraz. Po prozkoumání tonality článků, která u obou deníků byla neutrální, nedocházím k závěru a potvrzení své výzkumné otázky, že deníky psaly o migrační krizi převážně negativně.

13. Migrační krize optikou A. Babiše

V této kapitole jsem sledovala výstupy Andreje Babiše ve vyjadřování se k migrační krizi v médiích. Pro tuto deskripci jsem sledovala ANO kanál na Youtube. Zvolila jsem tento zdroj, jelikož ANO má velice dobře zaznamenané veškeré zdroje týkajících se hnutí. Na webových stránkách zveřejňují všechny uskutečněné rozhovory a na kanále Youtube všechna videa, na kterých se vyjadřují k událostem. Dále jsem se zaměřila na jeho Twitterový účet, na kterém se ve sledovaném období také vyjadřuje. Pro ucelení jeho postoje a názorů jsem shlédla díl *Máte slovo*, které bylo zaměřeno na téma: Jak vyřešit otázku migrace? Zdroje, ze kterých vycházím, budou uvedené v závěru práce. Babiše jsem parafrázovala na základě jeho vyjádření.

Následující linka (Obrázek č. 5) zobrazuje hlavní postoje a výroky A. Babiše k migrační krizi.

Obrázek č. 5: Časová osa - kategorizace výroků: A. Babiš

Andrej Babiš se staví k migrační krizi negativně. Nejdříve kritizuje Evropskou Unii pro její neakčnost. Navrhuje uzavření Schengenského prostoru a potápění pašeráckých lodí. Neakceptuje, že EU imigrační politiku ČR narušuje svými rozhodnutími. Zastává se Ukrajinců, kteří mají dle jeho názoru větší právo na integraci do České společnosti než uprchlíci. Od června požaduje zapojení všech mocností pro řešení krize. Navrhuje, aby se mocnosti jako Rusko, USA spojily pro vyřešení problému válek v emigrujícím prostoru. Důležitým momentem je měsíc srpen. Jelikož v srpnu A. Babiš požaduje nejvyšší evropský summit členských států a také posílá žádost o pomoc

NATO. Aliance ho ale odmítá s tvrzením, že NATO má jiné úkoly, než řešit migrační toky do Evropy. Rozdělila jsem jeho výroky na hlavní tematické kategorie, ve kterých shrnu postoje A. Babiše.

Pašeráctví

Od začátku migrační krize se Andrej Babiše snaží prosadit přístup potápění pašeráckých lodí, na kterých nejsou žádné osoby. Jedině tak se, dle něj, můžou znevýhodnit podmínky a zmírnit tok migrantů do Evropy

Schengen

Andrej Babiš se od počátku vyjadřuje k okamžitému uzavření hranic. Požaduje, aby se Schengenská hranice posílila a hlídala. Sám ukazuje na mapě, odkud začíná hranice a udivuje se nad tím, jak je hranice blízko střední Evropě. Nepředkládá ale žádné řešení jakými postupy toto uzavření provést.

Azyl

Azylovou politiku uznává, ale neuznává, migranty jako uprchlíky. Pokud dle něj uprchlík požádá o azyl v první zemi, kterou navštíví, je dle něj vše v pořádku a na azyl má nárok. Pokud ale státy využívá pouze k přesunu do jiných zemí (Německo, Švédko...) a o azyl žádá až tam, porušuje Ženevskou konvenci a jeho migraci je nutné považovat za ilegální. Dále se vyjadřuje, komu by radši dal azyl. Raději udělí pracovní místo slovanovi, Ukrajinci, který také migruje z politických důvodů, než z Syřanům. Je negativistický a pro Evropu je dle jeho názoru nepřijatelné posílat džihádisty do Evropy. S tímto výrokem přichází po teroristických činech v Paříži. Ještě v polovině září ale tvrdí, že ČR má místo pro 18.000 migrantů. A že mohou zastávat levnou pracovní sílu. Od nového roku ale prohlašuje, že ČR nemá finance na ani jednoho uprchlíka.

Turecko

Pro Babiše je za základní řešení Turecko. Zapojit Turecko do řešení krize. Investovat peníze do státu, aby v Turecku mohli uprchlíky zadržet. Na území Turecka (zmiňuje i Tunis a Afriku), by měly vzniknout kvalitní uprchlické tábory, ze kterých by se, na základě schválených žádostí o azyl, uprchlíci relokovali do přijímacích zemí.

Armáda

K armádě a investicím se A. Babiš začal vyjadřovat od října 2015. Nejdříve vystupoval s výroky, že Armáda by měla získat více peněz. V listopadu už tak činí a Armádě daroval finance na zvýšení rozpočtu. Tento čin doprovází slovy, že ty peníze nejsou na uprchlíky, ale na základě těchto peněz se zlepší ochrana občanů ČR v případě migračního náporu.

Merkelová a kvóty

Pan Babiš se obecně staví kriticky proti kvótám. Vyjadřuje se na úkor Německa a kancléřky Merkelové. Merkelová dle jeho názoru je viníkem masových přesunů. Dle jeho názoru je sem pozvala ona, a teď když je situace neunesitelná, chce vnucovat kvóty. V listopadu se chce přidat k žalobě kvót, se kterou přichází Slovensko. Vyjadřuje se na úkor EU, že kvóty jsou nesmyslné, a že ani uprchlíci kvóty sami nechtějí. V prosinci ale Babiše obrátil a k žalobě se nepřidal. Komentuje to tím, že každý má nárok na změnu názoru. Proti kvótám i přesto stále zastává negativní stanovisko. Když se začátkem roku Angela Merkelová vyjádřila k tomu, že potřebuje NATO pro vyřešení krize, A Babiš okamžitě reagoval. S návrhem zapojit NATO do řešení krize přicházel už v srpnu, a tehdy mu jeho žádost neprošla a sklidila kritiku. Tento obrat Merkelové se od té doby stává Babišovým nejčastějším argumentem., že on sám s tímto řešením přišel už dříve.

Shrnu-li jeho výroky a vyjadřování se, Andrej Babiš zaujímá pevná stanoviska. Základní argumenty se nemění. Je celkově proti uprchlíkům. Neuznává kvóty a také nechce pomáhat uprchlíkům, kteří jsou spíše ekonomickými migranty. Na úkor jiných národnostních skupin by upřednostnil pomoc Ukrajincům. Jeho slovník je populistický, nepřekládá jasná stanovení a řešení. Kritizuje A. Merkelovou a také kritizuje EU a FRONTEX. Hotspoty považuje za důležité, ale představuje si je mimo Evropu. Svými výroky spíše probouzí strach a podporuje protiislámské názory.

Odpovědí na výzkumnou otázku je výsledkem pozorování, že A. Babiš se vyjadřuje k migrační krizi negativně.

VI. Závěr

V této diplomové práci jsem se specializovala na migrační krizi prezentovanou v českých denících MF DNES a Lidové noviny. Spolu s prezentováním migrační krize jsem se zaměřila na vlastníka MAFRY a tedy vlastníka sledovaných médií. Zajímalo mě, jaká je optika a postoje k migrační krizi Andreje Babiše.

Zajímala jsem se o mediální rutiny, kde jsem se zabývala komunikační strategií, na jejíž základě jsem charakterizovala počet článků, průměrný počet slov, preferovaný žánr a využívání zpravodajských hodnot.

Za cíl jsem si stanovila, potvrdit či vyvrátit hlavní hypotézu, která předpokládala, že zkoumaná média skupiny MAFRA se téměř totožně vyjadřují o migrační krizi jako jejich vlastníci A. Babiš. K hypotéze a její odpovědi jsem sestavila hlavní výzkumnou otázku (HVO): **Je výsledný mediální obraz migrace v denících Mladá fronta DNES a Lidové noviny shodný s optikou A. Babiše jako vlastníka těchto medií?**

Předtím než vyhodnotím tuto hlavní hypotézu, zodpovím dílčí výzkumné otázky. Na tyto otázky jsem hledala odpověď pomocí výzkumné kvantitativní analýzy.

1) **Jaké konstrukční postupy využívaly sledované deníky ke konstrukci mediálního obrazu migrace?**

Z výsledné komparace konstrukčních mechanismů obou deníků jsem došla k těmto výsledkům. MF DNES migrační krizi poskytla více prostoru, co se počtu článků týče. Na druhou stranu Lidové noviny tématice věnovaly nižší počet článků za to delších. Rozdíly nebyly převratné a tak mohu říci, že MAFRA pomocí deníků Lidové noviny a MF DNES problematiku prezentuje na prvních dvou stranách obdobně. Oba deníky také informovaly o migrační krizi čtenáře nejčastěji pomocí žánru zpráva.

2) **Jakým způsobem je majoritně prezentována migrační krize?**

Tuto otázku se pokusím zodpovědět pomocí sledování zpravodajské hodnoty a tonality. Všech 332 článků jsem vyhodnotila, zdali obsahovaly zpravodajskou hodnotu personalizaci, negativitu a konflikt. Deníky se v tomto ohledu svými výstupy podobají. Lidové noviny hodnoty negativity užily v 26 % svých článků. O něco více užití hodnoty negativita publikovala Mladá Fronta DNES (32 %). Pokud jsem sečetla u obou deníků

zvláště negativitu a konflikt, ani u jednoho deníku výsledek nepřevážil 50% hranici, takže nemohu říci, že deníky používaly tyto dvě hodnoty převážně, a tak nevytvářely negativní obraz. Po prozkoumání tonality článků, která u obou deníků byla majoritně neutrální, nedocházím k závěru a potvrzení své výzkumné otázky, že deníky psaly i migrační krizi převážně negativně. Proto se mi výzkumná hypotéza (VH II.), která předpokládala negativní prezentaci mediální krize, nepotvrdila.

3) V neposlední řadě si musím zodpovědět na třetí výzkumnou otázku. **Jak A. Babiš vystupuje na veřejnosti/youtube kanálu/sociálních sítích ve vztahu k migrační krizi?**

Analýzu projevů a názorů Andreje Babiše jsem provedla na základě zkoumání jeho vyjadřování se k migrační krizi, zkoumáním jeho Twitterového účtu a Facebookového profilu. Dále jsem viděla pořad Máte slovo, kde byl hostem dílu s tématem Uprchlíci – nebezpečí, nebo záchrana? Shrnu-li jeho výroky a vyjadřování se, Andrej Babiš zaujímá pevná stanoviska. Základní argumenty se nemění. Je celkově proti uprchlíkům. Neuznává kvóty a také nechce pomáhat uprchlíkům, kteří jsou spíše ekonomickými migranty. Na úkor jiných národnostních skupin by upřednostnil pomoc Ukrajincům. Jeho slovník je populistický, nepřekládá jasná stanoviska a řešení. Kritizuje A. Merkelovou a také kritizuje EU a FRONTEX. Hotspoty považuje za důležité, ale představuje si je mimo Evropu. Svými výroky spíše probouzí strach a podporuje protiislámské názory. Odpovědí na výzkumnou otázku je výsledek pozorování, že A. Babiš se vyjadřuje k migrační krizi negativně.

Konečně mohu přejít k odpovědi na Hlavní výzkumnou otázku: **Je výsledný mediální obraz migrace v denících Mladá fronta DNES a Lidové noviny shodný s optikou A. Babiše jako vlastníka těchto médií?** Musím konstatovat, že tak jak byl výzkum sestaven, docházím k závěru, že deníky se negativně nevymezují a tak se nepotvrzuje hypotéza o stejném přístupu. Andrej Babiš, jako vlastník médií, tudíž nemá rozhodující vliv na to, jakým způsobem se mediální obraz migrace v deníku formuje. Tím shrnuji, že zkoumanými daty byla hypotéza vyvrácena.

Ráda bych přijala sebekritické zjištění. Komplexní analýza mediálních obsahů a následné vysvětlení mediálního obrazu není použitím kvantitativní analýzy dostačující. Pokud by práce předkládala i kvalitativní výzkum, mohla bych dojít k hlubším poznatkům a následně bych tak mohla analyticky odhalit, zdali se rovina výzkumu A. Babiše shoduje s poznatky, které bych zjistila z médií. Mám tím na mysli, jakými tématy se deníky zabírají a jak jsou vyobrazené. Proto tedy zvolenou metodu nepovažuji za nejvhodnější. Kvantitativní obsahová analýza má své limity. Těmi je sběr pouze tvrdých dat. Limitem kvantitativní obsahové analýzy zůstává také využívání pouze konkrétních „tvrdých“ dat. Aplikací analýzy je možné zjistit délku článků, jejich četnost, umístění, přítomnost či absenci obrazového materiálu. Vnitřní vztahy mezi jednotlivými referencemi v textu ale mohou být pominuty.¹⁷³ Proto pro další zkoumání navrhuji zapojit kvalitativní nástroj, který by pomohl lépe interpretovat dosažené výsledky. Pochopení tak poté může odhalit jiné závěry zkoumání. Na druhou stranu se moje práce postavena na kvantitativní analýze vyhnula subjektivitě díky výzkumu právě těchto tvrdých dat.

Poslední částí práce je predikce založená na osobním pocitu. Z důvodu subjektivity uvádím tuto část na konec analytického závěru. Následující volby ať už krajské nebo senátní ale také volby do poslanecké sněmovny a prezidentské volby se v důsledku migrační krize v Evropě budou od těch předešlých lišit. Eskalace migrační krize je očekávaná. Jak se této nové problematice postaví strany a kandidáti voleb, bude záležet nejen na faktech a událostech. Dalším faktorem, který do jisté míry ovlivní, jak se budou formulovat volební programy je zajisté i mediální obraz této problematiky. Názory veřejného mínění, či pokud bych měla nazvat spíše obavami. Pokud se bude šířit panika, strany nebudou překládat řešení a uklidňovat občany, dále se budou dostávat do konfliktů s institucemi EU či konfliktu na národní úrovni v podobě premiér vs. prezident, můžeme očekávat nabídku radikálnějších řešení, jak oslovit voliče. Pokud se vládní strany budou inspirovat na Slovensku a do svých programů přidají prvky, které náleží spíše nacionalistickým hnutím, nemůžeme předpovídat, jak to s volebními výsledky pohne či nepohne. Myslím si, že ANO se bude dle optiky A. Babiše vůči migraci vyhraňovat. Dle

¹⁷³ MCQUIAL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. 2002. Str. 309.

mého názoru zůstane postoj ke kvótám a k diktátu EU negativní. Určitě strana bude nabízet populistická řešení budící antiislámský dojem. Je zřejmé, že některé z návrhů, které byly předloženy, nejsou zcela unikátní, ale troufám si říci, že se uprchlíci dokonce budou stavět na jednu rovinu jako teroristé. Musím konstatovat, že tento závěr je plně založený na domněnkách a tak nezbyvá nic jiného, než se nechat překvapit.

Nyní bych chtěla zhodnotit zdroje. Musím říci, že jsem neměla velký problém získat data, jelikož téma je vysoce aktuální. Účelově jsem sledované období stanovila pouze ke konci roku, abych měla přístup k ročenkách a uceleným datovým souborům. Jediné, co mi dělalo problém, byla kvantita, kterou jsem musela pročíst a ucelit si systém, kterým jsem toto kvantum dat mohla použít pro výzkum diplomové práce. Myslím, že přínosem práce je velký počet zdrojů, které se snažily o zachycení migrační krize v Evropě. Mým osobním obohacením je získání širokého pohledu na migrační krizi, která, jak jsem zmínila, bude pro další vývoj politiky České republiky vysoce důležitá ve vztahu k možné proměně politického spektra.

Summary

This diploma thesis is focused on media representation of Migration crisis during the period between March and December 2015 in selected Czech daily newspapers. In this thesis, I specialized in the migration crisis presented in newspapers MF Dnes and Lidové noviny. Along with the presentation of a migratory crisis, I focused on MAFRA owner and therefore owner of the monitored media. I wondered what are the attitudes towards migration crisis by Andrej Babis. The aims of thesis were to prove or disprove the hypothesis that the media (Mlada fronta DNES and Lidové noviny), owned by a group of MAFRA, created the media image of a migratory crisis consistent with the preview of the owner Andrej Babis. Quantitative analysis had purpose to find out by which method the media has created the image of refugees crisis.

From the resulting comparison of the structural mechanisms of the two newspapers I reached to these results. MF DNES to the migration crisis has provided more space, as regard to the the number of articles. On the other hand, Lidové noviny the topic crisis devoted fewer articles but for the longer range. Differences were not

revolutionary, so I can say that via MAFRA dailies Lidove noviny and Mlada Fronta Dnes issues presented on the first two pages accordingly. Both dailies also reported on to the migration crisis readers mostly through news genre.

After examining the value tone of articles that both newspapers have been majority-neutral, not concluded and confirmation of research questions that the dailies wrote about to the migration crisis mainly negative. Therefore, my research hypothesis (VH II.), which assumed the negative media presentation crisis not been confirmed. The answer to the research question is the result of the observation that A. Babis expresses a to the migration crisis negatively.

I must state that the way the research was compiled, I conclude that the dialies were negatively not define to the to the migration crisis and thus confirm the hypothesis about the same approach. Andrej Babis as the owner of the media therefore has no a decisive influence on the way the media image of migration in the diary forms. This therefore I summarize that the data examined the hypothesis were disproved.

Seznam zdrojů

Tištěné zdroje:

1. BADE, K. J. *Evropa v pohybu: evropské migrace dvou staletí*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005. 497 s. ISBN: 80-7106-559-5.
2. BARŠOVÁ, A.; BARŠA, P. *Přistěhovalectví a liberální stát, Imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. ISBN 80-210-3875-6.
3. BURTON, G.; JIRÁK, J. *Úvod do studia médií*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal. 2001. 392 s. ISBN 80-85947-67-6.
4. DEARING, J. W., ROGERS, E. M. *Agenda-Setting*. London: SAGE Publications. 1996. 152 s. ISBN: 0761905634
5. DRBOHLAV, D. UHEREK, Z. *Reflexe migračních teorií*. Geografie: sborník České geografické společnosti. 12. (2). 2007. s. 125-141.
6. DRBOHLAV, D. *Mezinárodní migrace obyvatelstva – pohyb i pobyt (Alenky v kraji divů)*. In: Šišková, T. *Menšiny a migranti v České republice*. Vyd. 1., Praha. Portál. 2001. 200 s. ISBN 80-7178-648-9.
7. DRBOHLAV, D. *Migrace a (i)migranti v Česku: kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?* 2010. Vyd. 1. Praha: SLON. 207 s. ISBN:978-80-7419-039-1.
8. FRANK, T. JIRÁSKOVÁ, V. *K mediální výchově. Mediální výchova a komunikační strategie v teorii a praxi*. Praha: SPHV. 2008. ISBN 80-904-1874-0.
9. GRYGAR, J.; BERGER, P. L.; LUCKMANN, T. *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii věděni*. 1999. 214 s. ISBN: 8085959461.
10. GUIBERNAU, M., REX, M. *The Ethnicity Reader – Nationalism, Multiculturalism and Migration*. 1997. Cambridge: Polity Press. 348 s. ISBN. 978-0745647029.
11. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. 2005 Praha: Portál. 408 s. ISBN: 978-80-7367-485-4.
12. JIRÁK, J.; KÖPPLOVÁ, B. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. 208 s. ISBN 80-7178- 697-7.
13. KUNCZIK, M. *Základy masové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1995. 307 s. ISBN 807184134X.
14. KUŠNIRÁKOVÁ, T., ČIŽINSKÝ, P. *20 let české migrační politiky. Liberální, restriktivní, anebo ještě jiná?* 2011. Sborník Geografie, 116, č. 4, 497-517 s.
15. LIPPMANN, W. *Public Opinion*. New York: The Macmillan Company, 1997. 427 s. ISBN: 978-0684833279.
16. MAŘÍKOVÁ, H., PETRUSEK, M., VODÁKOVÁ, A. a kol. *Velký sociologický slovník. 1. a 2. svazek*. Praha: Karolinum. 1996. ISBN 80-7184-310-5.
17. McCOMBS, M. *Agenda setting: nastolování agendy – masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál. 2009. 256 s. ISBN 978-80-7367-591-2.
18. MCQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. 2. vyd. Praha: Portál. 2002. 447 s. ISBN 80-178-714-0.
19. McQUIAL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-200-9.
20. MENDEL, M. *Arabské jaro. Historické a kulturní pozadí událostí na Blízkém východě*. 2015. Praha: Academia. 352 s. ISBN 978-80-200-2474-9.
21. OSVALDOVÁ, B.; HALADA, J. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, 240 s. ISBN 80-727-7108-6.
22. OSVALDOVÁ, B. *Zpravodajství v médiích*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2001. 156 s. ISBN 80-246-0248-2.

23. REIFOVÁ, I. *Slovník mediální komunikace*. Portál, 2004. 328 s. ISBN: 80-7178-926-7.
24. ROUBALOVÁ, V. GÜNTEROVÁ, T. KOSTLÁN, F. *Příchozí*. Praha: G plus G. 2005. 120 s. ISBN 80-86103-82-X.
25. SHOEMAKER, P. J.; VOS, T. *Gatekeeping theory*. Routledge, 2009. 173 s. ISBN 0415981387.
26. SIROVÁTKA, T. *Diferencovaná rizika nezaměstnanosti*. In *Menšiny a marginalizované skupiny v České republice*. Brno: Masarykova univerzita a Georgetown, 2002. s. 41-60. ISBN 80210-27916.
27. ŠKODOVÁ, M.; ČERVENKA, J. *Agenda-setting: teoretické přístupy*. 1. vyd. Praha: SOÚ Akademie věd ČR, 2008. 87 s. ISBN 978-80-7330-151-4.
28. ŠTĚTKA, V.; KOUŘIL V. *Vlastnická struktura českého mediálního trhu s ohledem na globalizační procesy*. Brno: Institut demokracie pro všechny. 2005. 19 s.
29. TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. 192 s. ISBN 80-7367-096-8.
30. WANTA, W. *The public and the national agenda: How people learn about important issues*. Lawrence Erlbaum Associates, 1997. 136 s. ISBN: 0805824618.

Internetové zdroje:

31. ANO. *Migrace a vzdělanost*. [online]. 10. 4. 2014. [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://www.anobudelib.cz/cs/o-nas/aktuality/novinky/navrh-usneseni-o-migracni-krizi-25321.shtml>.
32. ANO. *Návrh usnesení o migrační krizi*. [online]. 9. 2. 2016. [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://www.anobudelib.cz/cs/o-nas/aktuality/novinky/navrh-usneseni-o-migracni-krizi-25321.shtml>.
33. ANO. *Resortní program*. [online]. [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://www.anobudelib.cz/cs/o-nas/program/resortni-program/>.
34. ANO. *Řídit stát jako firmu?* [online]. 30. 1. 2013. [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://www.anobudelib.cz/cs/o-nas/blogy/11468/ridit-stat-jako-firmu>.
35. ANO. *Stanovy politického hnutí ANO 2011*. [online] 2. 3. 2013. [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: <http://www.anobudelib.cz/file/edee/ke-stazeni/vnitri-predpisy/ano-standovy-2013.pdf>.
36. BBC. *Migrant crisis: Hungary's closed border leaves many stranded*. BBC News. [online]. 15. 9. 2015. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34260071>.
37. CEPS. *What is happening to the Schengen borders?* In: *Liberty and Society*. No. 86. [online]. 12/2015. [cit. 2016-04-03]. Dostupné z: https://www.ceps.eu/system/files/No%2086%20Schengenland_0.pdf.
38. ČESKÁ POZICE. *István Léo*. [online]. [cit. 2016-04-03]. Dostupné z: <http://ceskapozice.lidovky.cz/autori.aspx?idnovinare=3000>.
39. ČESKÁ TELEVIZE. *Ministři vnitra přijali uprchlické kvóty, Slovensko je odmítá respektovat*. [online]. 22. 9. 2015. [cit. 2016-04-07.] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1588874-ministri-eu-schvalili-kvoty-na-prerozdeleni-120-tisic-uprchliku>.
40. ČESKÁ TELEVIZE. *Místo kvót fungující hotspoty, shodli se ministři V4*. [online]. 19. 1. 2016. [cit. 2016-04-07.] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1663093-misto-kvot-fungujici-hotspoty-shodli-se-ministri-v4>.
41. ČESKÁ TELEVIZE. *Podle geologa jsou kořeny uprchlické krize také v nedostatku vody* [online]. 9. 7. 2015. [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/archiv/1561002-podle-geologa-jsou-koreny-uprchlicke-krize-take-v-nedostatku-vody>.
42. ČESKÁ TELEVIZE. *Slonková končí jako šéfredaktorka MF Dnes, střídá ji Plesl*. [online]. 30. 6. 2014. [cit. 2016-04-07.] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/media/1027538-slonkova-konci-jako-sefredaktorka-mf-dnes-strida-ji-plesl>.

43. ENTMAN, R. M. Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. In: Journal of communication 43 (4). [online]. 1993. s. 51-58. [cit. 2016-03-15]. Dostupný z: http://lrc.nutes.ufrj.br/constructore/objetos/entman_93.pdf.
44. EURACTIV.CZ. *6 opatření, kterými chce EU bojovat s migrací*. [online]. 29. 10. 2015. [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/vnejsi-vztahy/clanek/6-opatreni-kterymi-chce-eu-bojovat-s-migraci-012970>.
45. EURACTIV.CZ. *Azylová a imigrační politika*. [online]. 5. 11. 2015. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/bezpecnost-a-spravedlnost0/link-dossier/azylov-a-imigran-politika#sthash.ECYdRriL.dpuf>.
46. EURACTIV.CZ. *Slovakia calls Visegrad summit to oppose migrant quotas*. [online]. 31. 8. 2015. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.euractiv.com/section/justice-home-affairs/news/slovakia-calls-visegrad-summit-to-oppose-migrant-quotas>.
47. EUROPEAN COMMISSION. *Refugee Crisis*. [online]. 22. 9. 2015. [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5698_en.htm.
48. EUROSCOP.CZ. *Popularita Merkelové je nejvyšší od začátku roku*. [online]. 09. 03. 2016. [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8953/27090/clanek/popularita-merkelove-je-nejvyssi-od-zacatku-roku/>.
49. EUROSCOP.CZ. *Většina Němců chce omezení imigrace*. [online]. 29. 02. 2016. [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8962/27042/clanek/vetsina-nemcu-chce-omezeni-imigrace/>.
50. EUROSTAT. *Asylum statistics*. [online]. 4/2016. ISSN 2443-8219 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_statistics.
51. EUROZPRAVY. *Diplomat otevřeně o migrační krizi*. [online]. 14. 4. 2016. [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://zahranicni.eurozpravy.cz/eu/151754-diplomat-otevrene-o-migracni-krizi-zavery-jsou-znepokojive/>.
52. EVROPSKÁ KOMISE. *Evropský program pro migraci 2015*. [online]. 2015. [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/summary_european_agenda_on_migration_cs.pdf.
53. EVROPSKÁ KOMISE. *Lepší řízení migrace ve všech jejích aspektech: Evropský program pro migraci*. [online]. 13. 5. 2015. [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4956_cs.htm.
54. EVROPSKÁ KOMISE. *Otázky a odpovědi k Evropskému programu pro migraci*. [online]. 13. 5. 2015. [cit. 2016-04-23]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-4957_cs.htm.
55. EVROPSKÁ KOMISE. *SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ. Plán návratu k Schengenu*. [online]. 4. 3. 2016. [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/docs/communication-back-to-schengen-roadmap_cs.pdf.
56. EVROPSKÁ RADA. *Závěry 26,27.6.2015*. [online]. 27. 6. 2015. [cit. 2016.04.06]. Dostupné z: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/ec/143497.pdf.
57. FRANC, A. *Soudobé poznatky a teoretické přístupy k migraci*. Metodický portál RVP. [online]. 24. 11. 2010. [cit. 2016-04-11]. Dostupný z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/o/g/9445/soudobe-poznatky-a-teoreticke-pristupy-k-migraci.html>.
58. FRONTEX. *Central Mediterranean route*. [online]. 2016. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/central-mediterranean-route/>.
59. FRONTEX. *Eastern Mediterranean route*. [online]. 2016. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/eastern-mediterranean-route/>.
60. FRONTEX. *Migratory routes map*. [online]. 2016. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/migratory-routes-map/>.
61. FRONTEX. *Western Balkan route*. [online]. 2016. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/western-balkan-route/>.

62. FRONTEX. *Western Mediterranean route*. [online]. 2016. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/western-mediterranean-route/>.
63. GŮNTEROVÁ, T. *Uprchlíci a žadatelé o azyl v České republice. Člověk v tísní: Program Varianty*. [online]. 2005. [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: http://www.varianty.cz/download/docs/202_uprchli-ci-a-z-adatele-o-azyl-v-c-r.pdf.
64. IDNES.CZ. *Evropští ministři schválili uprchlické kvóty, Slovensko je ostře proti*. [online]. 22. 9. 2015. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/eu-prijala-kvoty-0k2-/zahranicni.aspx?c=A150922_173102_zahranicni_kha.
65. IDNES.CZ. *Výsledky voleb v České republice*. [online]. 2013. [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: <http://volby.idnes.cz/poslanecka-snemovna-2013.aspx>.
66. INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST. *Uprchlická krize a společnost*. [online]. 10/2015. [cit. 2016-03-17]. Dostupné z: <http://www.politikaspolecnost.cz/wp-content/uploads/2015/10/Uprchlick%C3%A1-krize-a-%C4%8CR.pdf>.
67. INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION. *Glossary on Migration*. International Migration Law Series No. 25. [online]. 2011 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <https://www.iom.int/key-migration-terms>.
68. JANKŮ, K. *Moderní migrace. Stěhování se zvláštním významem*. [online]. 2006. Sociální studia. 1/2006. S. 13–27. ISSN 1214-813X. [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: http://aa.ecn.cz/img_upload/79a33131c9c4293e0fcefb50bfa263ef/KJanku_Modernimigracestehovanisezvlastnimvyznamem.pdf.
69. KRAJSKEVOLBY2016. *ANO dá na volby 50 milionů korun, chce pět krajů*. [online]. 19. 3. 2016. [cit. 2016-04-03]. Dostupné z: <http://krajsevolby2016.cz/ano-da-na-volby-50-milionu-korun-chce-pet-kraju/>.
70. KUFČÁK, J. *Regionální obranná spolupráce: Slovenské předsednictví Visegrádské skupiny*. In: *Asociace pro mezinárodní otázky*. [online]. 2014. Briefing Paper 7/2014 . [cit. 2016-04-13]. Dostupné z: http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2015/11/amocz_bp-2014-07.pdf.
71. LENGAUER G.; ESSER, F.; BERGANZA, R. *Negativity in Political News: A Review of Concepts, Operationalizations and Key Findings*. [online]. 2012. *Journalism*, 12(2). S. 179-202. doi:10.1177/1464884911427800. [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: http://www.academia.edu/2913880/Lengauer_G_Esser_F_and_Berganza_R_2012_Negativity_in_Political_News_A_Review_of_Concepts_Operationalizations_and_Key_Findings_Journalism_12_2_179-202
72. LIDOVKY.CZ. *Babiš koupil mediální skupinu MAFRA, vlastníka serveru Lidovky.cz* [online]. 26. 6. 2013. [cit. 2016-04-03]. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/babis-koupil-medialni-skupinu-mafra-vlastnika-serveru-lidovky-cz-p9n-/firmy-trhy.aspx?c=A130626_161929_firmy-trhy_khu
73. MAFRA. *ČTENÁŘI DENÍKU MF DNES*. [online]. [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: http://data.idnes.cz/soubory/mafra_all/A151110_TVE_025_MFD1523.PDF
74. MAFRA. *Lidové noviny*. [online]. [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://www.mafra.cz/portfolio.aspx?y=mafra/portfolio-lidovenoviny.htm>
75. MAFRA. *Mladá fronta DNES*. [online]. [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://www.mafra.cz/portfolio.aspx?y=mafra/portfolio-mfd.htm>
76. MAFRA. *Prezentace Lidové noviny*. [online]. [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: http://data.idnes.cz/soubory/mafra_all/A090918_VAV_PREZENTACE_LN.PDF
77. MAFRA. *Tituly mediální skupiny*. [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: http://data.idnes.cz/soubory/mafra_all/A130429_TVE_CENIK_2013.PDF
78. MIGRACEONLINE.CZ. *Dublinká úmluva*. [online]. 14. 1.2004. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: <http://www.migraceonline.cz/cz/e-knihovna/umluva-o-urceni-statu-prislusneho-proposuzovani-zadosti-o-azyl-podane-v-nekterem-z-clenskych-statu-evropskych-spolecenstvi>.
79. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Azyl, migrace a integrace*. [online]. 2015. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx>.

80. MINISTERSTVO VNITRA. *Azyl, migrace a integrace*. [online]. 2015. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx>.
81. MINISTERSTVO VNITRA. *Migrační a azylová politika České republiky*. [online]. 2014. Odbor azylové a migrační politiky. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/migracni-a-azylova-politika-ceske-republiky-470144.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>.
82. MINISTERSTVO VNITRA. *Podkladový materiál MV pro poslance Parlamentu ČR*. [online]. 21. 1. 2016. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/migrace/clanek/informace-vlady-cr-o-migracni-krizi.aspx>.
83. MINISTERSTVO VNITRA. *Společný evropský azylový systém*. [online]. 29. 1. 2016. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/spolecny-evropsky-azylovy-system.aspx>.
84. MINISTERSTVO VNITRA. *Strategie migrační politiky České republiky*. [online]. 2015. ISBN 978-80-86466-83-5. [cit. 2016-04-03]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/strategie-migracni-politiky-cr.aspx>.
85. NEWS.COM. *Syria 'in full-scale civil war*. [online]. 13. 6. 2012 [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.news.com.au/world/syria-in-full-scale-civil-war/story-e6frfkyi-1226393699877>.
86. POLICIE ČR. *Vyhodnocení nelegální migrace za rok 2015*. [online]. 4. 2. 2016. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-nelegalni-migrace-za-rok-2015.aspx>.
87. PROKEŠOVÁ, A. *ANO 2011 jako příklad populistické strany?* Bakalářská práce. [online] 2014. Brno. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/396804/fss_b/bakalarka_text.pdf
88. PSP. *Ing. Andrej Babiš*. [online]. 2013. [cit. 2016-04-01] Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/detail.sqw?id=6150&o=7>
89. STOJANOV, R.; GLADIŠOVÁ, L. *Úvod do tématu migrace a rozvoje a přehled klíčových teoretických konceptů*. In: *Migrace a rozvoj. Rozvojový potenciál mezinárodní migrace*. Praha: Fakulta sociálních věd, Karlova univerzita v Praze. [online]. 2011. [cit. 2016-04-01]. 254 s. ISBN 978-80-87404-10-2. Dostupné z: http://www.stojanov.org/soubor/kolektiv_2011-migrace_a_rozvoj_b5-final-2.pdf
90. STRANA ZELENÝCH. *ANALÝZA UPRCHLICTVÍ A MIGRACE DO EVROPY*. [online]. 16. 10. 2015. [cit. 2016-04-23]. Dostupné z: <http://www.zeleni.cz/analyza-uprchlictvi-a-migrace-do-evropy-trendy-a-priciny/>.
91. TASSINARI, F.; LUCHT, H. *Fortress Europe: Behind the Continent's Migrant Crisis*. Foreign Affairs. [online]. 29. 4. 2015. [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <https://www.foreignaffairs.com/articles/western-europe/2015-04-29/fortress-europe>.
92. VLÁDA ČR. *Koncepce integrace cizinců*. [online]. 1999. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: http://cizinci.cz/repository/2154/file/Aktualizovana%20KIC%20a%20Postup_2016.pdf
93. VLÁDA ČR. *Usnesení vlády České republiky ze dne 7. 7 1999 č. 689 + 2P o Zásadách koncepce integrace cizinců na území České republiky*. [online]. 1999. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/C0665259AEE14CA4C12571B6006D8A70.
94. VOLEK, J. *Mediální obraz ve volební kampani. Prezidentská volba v médiích jako ritualizované (melo)drama o hledání aristokrata plebejce*. In *Média a společnost*. Praha: Fokoláre. Pontes. [online]. 2013. s. 5-18. [cit. 2016-03-17] Dostupné z: http://www.clovekamedia.cz/konference/sborniky/cm_2013_jaro.pdf.

Zákony a ostatní

95. *Úmluva o právním postavení uprchlíků* [Ženeva, 28. 7. 1951]. Ostrava: Aries. 1993
96. *Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod*. 1993. [online]. [cit. 4. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.
97. *Zákon č. 314/2015 Sb.*
98. *Zákon o azylu (Autorský zákon) č. 325/1999 Sb.*
99. *Zákon o pobytu cizinců (Autorský zákon) č. 326/1999 Sb.*

Youtube, Twitter ANO, Andrej Babiš, Máte slovo

100. https://www.youtube.com/watch?v=F1_pCHSLiw
101. <https://www.youtube.com/watch?v=nvpeHLO5mjA>
102. https://www.youtube.com/watch?v=y6McJmOh_yw
103. <https://www.youtube.com/watch?v=Y4fxY9pEQAo>
104. <https://www.youtube.com/watch?v=AwHsVL4T83s>
105. <https://www.youtube.com/watch?v=FmRfxLuiLJo>
106. <https://www.youtube.com/watch?v=3CrF0rzvmYE>
107. <https://www.youtube.com/watch?v=KXbhhCb9Wx4>
108. <https://www.youtube.com/watch?v=r28dgCIL8Jw>
109. <https://www.youtube.com/watch?v=-IQzYXUOeQ4>
110. <https://twitter.com/andrejbabis?lang=cs>
111. <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10175540660-mate-slovo-s-m-jilkovou/215411030520026>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Přerozdělení kvót varianta 1

5677 PEOPLE HAVE BEEN RESETTLED SINCE THE LAUNCH OF THE SCHEME

MEMBER STATE/ ASSOCIATED STATE	Total resettled under the 20 July scheme by 11 April 2016	Total resettled under the 1:1 agreement with Turkey 4-11 April 2016
AUSTRIA	1395	X
BELGIUM	212	X
CZECH REPUBLIC	52	X
DENMARK	481	X
FINLAND	63	11
FRANCE	72	X
GERMANY	x	37
ICELAND	48	X
IRELAND	258	X
ITALY	96	X
NETHERLANDS	301	31
UNITED KINGDOM	1864	X
NORWAY	323	X
LIECHTENSTEIN	20	X
SWITZERLAND	413	X

Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/20160412/factsheet_relocation_resettlement_en.pdf.

Příloha č. 2: Přerozdělení kvót varianta 2

MEMBER STATES	RELOCATED FROM ITALY	RELOCATED FROM GREECE
AUSTRIA	x	X
BELGIUM	24	X
BULGARIA	x	2
CROATIA	x	X
CYPRUS	x	6
CZECH REPUBLIC	x	X
DENMARK	x	X
ESTONIA	x	7
FINLAND	135	111
FRANCE	137	242
GERMANY	20	37
HUNGARY	x	X
IRELAND	x	10
LATVIA	x	6
LITHUANIA	x	6
LUXEMBURG	x	30
MALTA	15	6
NETHERLANDS	50	48
POLAND	x	X
PORTUGAL	92	89
ROMANIA	x	15
SLOVENIA	x	X
SLOVAKIA	x	X
SPAIN	18	X
SWEDEN	39	X
TOTAL	530	615

Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/20160412/factsheet_relocation_resettlement_en.pdf